Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde tisdagen den 6 oktober 2026 kl. 08:30 i kommunhuset, sammanträdesrum 1 för att behandla följande ärenden:

Ärende

1. Budgetuppföljning 2026 kommunstyrelsen
Dnr 2026/00001

2. Delårsrapport 2026-08-31 Smedjebackens kommun
Dnr 2026/00283

3. Finansrapport 2026
Dnr 2026/00324

4. Budget 2027 med plan 2028-2031 kommunstyrelsen
Dnr 2026/00204

5. Taxor inom räddningstjänstens verksamhetsområde
Dnr 2026/00329

6. Antagande av taxa för försäljning av kommunal mark samt upphävande del av taxa Avgifter för försäljning av mark och utarrendering
Dnr 2026/00325

7. Återrapportering beviljade extra föreningsbidrag vindkraftsstöd 2026
Dnr 2026/00205

8. Uppföljning handlingsplan suicidprevention
Dnr 2024/00106

9. Svar på motion: Rätt person på rätt plats inom omsorgen (M)
Dnr 2025/00350

10. Svar på motion: Trygghetsboende i Smedjebackens kommun (M)
Dnr 2026/00087

11. Reviderat lokalt skolskjutsreglemente för Smedjebackens kommun 2026
Dnr 2026/00330

12. Riktlinje för markanvisning
Dnr 2026/00323

13. Information från IT-center
Dnr 2026/00326

14. Remiss bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser S2026/01304
Dnr 2026/00343

Ärende

15. Remiss: Föreskrifter om avfallshantering
Dnr 2026/00356

16. Redovisning av delegationsbeslut
Dnr 2026/00017

17. Meddelanden
Dnr 2026/00313

Fredrik Rönning
Ordförande

Mona Hyttsten
Sekreterare

§ 104 Dnr 2026/00001

Budgetuppföljning 2026 kommunstyrelsen

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Budgetuppföljning för kommunstyrelsen per sista augusti 2026 godkänns.

Ärendebeskrivning

Månadsrapport augusti 2026 kommunstyrelsen

Tkr

	Augusti 2026			Helår 2026		
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Kansli	**12 039**	**9 011**	**3 028**	**18 081**	**18 081**	**0**
Medborgarservice	**4 927**	**4 908**	**20**	**7 412**	**7 412**	**0**
Personal	**7 030**	**6 252**	**778**	**10 415**	**10 415**	**0**
Ekonomi & upphandling	**3 771**	**3 472**	**299**	**5 684**	**5 684**	**0**
Räddningstjänst	**7 715**	**7 163**	**552**	**11 581**	**11 581**	**0**
Näringsliv	**3 422**	**2 405**	**1 016**	**5 136**	**5 136**	**0**
	38 904	**33 211**	**5 693**	**58 309**	**58 309**	**0**

Utfallet för perioden är 5 693 tkr bättre än budget för förvaltningen som helhet.

Kansliet har ett överskott på 3 028 tkr för perioden. Statsbidrag från Myndigheten för civilt försvar, Socialstyrelsen och Valmyndigheten har utbetalats. Vissa kostnader har inte uppstått såsom kostnader i samband med höstens val, personalfrämjande aktiviteter samt olika projektkostnader. Prognos för helåret är att budget hålls.

Medborgarservice har ett överskott om 20 tkr och följer budget. Prognosen för helåret är 0 tkr.

Ekonomi- och upphandlingsavdelningen redovisar ett överskott om 299 tkr. Avvikelsen förklaras främst av vakant tjänst inom upphandling under del av året samt viss tjänstledighet. Prognos är 0 tkr.

Personalavdelningen visar ett överskott på 778 tkr. Överskottet kan härröras till avräkning 2025 för Västmanland-Dalarnas löneförvaltning (+205 tkr). Även lägre kostnader för företagshälsovård (+430 tkr) vilket dels beror på att faktureringen släpar efter en månad, dels lägre kostnader än budgeterat. Även lägre kostnader för annonsering då kostnaderna ännu ej uppstått. Förnyade avtal avseende två verksamhetssystem samt dubbel bemanning under en period leder till ökade kostnader i slutet av året. Prognos är 0 tkr.

Räddningstjänsten visar ett överskott om 552 tkr. Inga större, längre larm. Fördröjd leverans av höjdfordon, vilket leder till minskade avskrivningskostnader. Del av handläggares lön under året täcks av extra beviljat statsbidrag för beredskapsarbete och kriskommunikation. Statsbidrag för Räddningstjänst under höjd beredskap, RUHB, på 300 tkr har utbetalats

för inköp under hösten av förmågehöjande utrustning och nödproviant. Prognos är 0 tkr.

Näringsliv har ett överskott om 1 016 tkr. Flertalet kostnader har ännu inte uppstått som Företagsgala, Augustifest och andra aktiviteter i sommar, höst och vinter som tex inför skid-VM. Prognos är 0 tkr.

Prognos för förvaltningen som helhet är att budget hålls.

_____

Beslutsunderlag

Kommunchefens tjänsteskrivelse
Budgetuppföljning per sista augusti 2026

Månadsrapport augusti 2026 kommunstyrelsen

Tkr

	Augusti 2026		
	Budget	Utfall	Avvikelse
Kansli	**12 039**	**9 011**	**3 028**
Medborgarservice	**4 927**	**4 908**	**20**
Personal	**7 030**	**6 252**	**778**
Ekonomi & upphandling	**3 771**	**3 472**	**299**
Räddningstjänst	**7 715**	**7 163**	**552**
Näringsliv	**3 422**	**2 405**	**1 016**
	38 904	**33 211**	**5 693**

Utfallet för perioden är 5 693 tkr bättre än budget för förvaltningen som helhet.

Kansliet har ett överskott på 3 028 tkr för perioden. Statsbidrag från Myndigheten för civilt för Valmyndigheten har utbetalats. Vissa kostnader har inte uppstått såsom kostnader i samband personalfrämjande aktiviteter samt olika projektkostnader. Prognos för helåret är att budget h

Medborgarservice har ett överskott om 20 tkr och följer budget. Prognosen för helåret är 0 tk

Ekonomi- och upphandlingsavdelningen redovisar ett överskott om 299 tkr. Avvikelsen förklar upphandling under del av året samt viss tjänstledighet. Prognos är 0 tkr.

Personalavdelningen visar ett överskott på 778 tkr. Överskottet kan härröras till avräkning 202 löneförvaltning (+205 tkr). Även lägre kostnader för företagshälsovård (+430 tkr) vilket dels be efter en månad, dels lägre kostnader än budgeterat. Även lägre kostnader för annonsering då Förnyade avtal avseende två verksamhetssystem samt dubbel bemanning under en period lec året. Prognos är 0 tkr.

Räddningstjänsten visar ett överskott om 552 tkr. Inga större, längre larm. Fördröjd leverans a minskade avskrivningskostnader. Del av handläggares lön under året täcks av extra beviljat sta och kriskommunikation. Statsbidrag för Räddningstjänst under höjd beredskap, RUHB, på 300 hösten av förmågehöjande utrustning och nödproviant. Prognos är 0 tkr.

Näringsliv har ett överskott om 1 016 tkr. Flertalet kostnader har ännu inte uppstått som Före aktiviteter i sommar, höst och vinter som tex inför skid-VM. Prognos är 0 tkr.

Prognos för förvaltningen som helhet är att budget hålls.

Kansliavdelningen

Tkr

	Augusti 2026		
	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter -	-1 355	-2 137	782
Personalkostnader +	6 471	6 018	453
Övriga kostnader +	6 923	5 130	1 793
Netto	**12 039**	**9 011**	**3 028**

Kommentarer

Kansliavdelningen har ett överskott på 3 028 tkr för perioden. Statsbidrag från Myndigheten f Socialstyrelsen och Valmyndigheten har utbetalats. Vissa kostnader har ännu inte uppstått sås

med höstens val, personalfrämjande aktiviteter samt projektkostnader. Prognos för året är at

Avdelning för medborgarservice

Tkr

	Augusti 2026		
	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter -	-1 233	-1 234	1
Personalkostnader +	3 926	3 912	14
Övriga kostnader +	2 234	2 229	5
Netto	**4 927**	**4 908**	**20**

Kommentarer

Medborgarservice har ett överskott om 20 tkr och följer budget. Prognosen för helåret är 0 tk

Personalavdelning

Tkr

	Augusti 2026		
	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter -	-1 639	-1 181	-458
Personalkostnader +	4 115	4 084	31
Övriga kostnader +	4 553	3 349	1 204
Netto	**7 030**	**6 252**	**778**

Kommentarer

Resultat för perioden visar ett överskott på 778 tkr. Överskottet kan härröras till avräkning 20
Dalarnas löneförvaltning (+205 tkr). Även lägre kostnader för företagshälsovård (+430 tkr) vilk
faktureringen släpar efter en månad, dels lägre kostnader än budgeterat. Även lägre kostnade
kostnaderna ännu ej uppstått. Förnyade avtal avseende två verksamhetssystem samt dubbel l
leder till ökade kostnader i slutet av året. Prognos är 0 tkr.

Ekonomi- och upphandlingsavdelning

Tkr

	Augusti 2026		
	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter -	-2 148	-2 282	134
Personalkostnader +	4 990	4 763	227
Övriga kostnader +	928	991	-62
Netto	**3 771**	**3 472**	**299**

Kommentarer

Avvikelsen för intäkter (+134 tkr) förklaras delvis av en ersättning från WBAB för upphandling
omsorgsekonom.
Avvikelsen för personalkostnader (+227 tkr) beror på att en tjänst som upphandlare varit vaka
medarbetare har viss tjänstledighet. Avvikelsen för övriga kostnader beror delvis på konsultst
vakanta tjänsten och även täcka upp för tjänstledigheten. Prognosen för helåret 2026 är 0.

Räddningstjänst

Tkr

	Augusti 2026		
	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter -	-567	-1 020	454
Personalkostnader +	5 356	4 951	405
Övriga kostnader +	2 926	3 233	-307
Netto	**7 715**	**7 163**	**552**

Kommentarer

Periodens utfall är 552 tkr bättre än budget. Fördröjd leverans av höjdfordon, vilket leder till r handläggares lön under året täcks av extra beviljat statsbidrag för beredskapsarbete och krisk insatser under sommaren och semesterersättning, vilket slår igenom med septlönen.
Prognos för året är 0 tkr.

Näringsliv

Tkr

	Augusti 2026		
	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter -	-126	-364	238
Personalkostnader +	683	697	-14
Övriga kostnader +	2 865	2 073	792
Netto	**3 422**	**2 405**	**1 016**

Kommentarer

Utfallet för perioden är 1 016 tkr bättre än budget. Flertalet kostnader har ännu inte uppstått andra aktiviteter i sommar, höst och vinter som tex inför skid-VM.

Prognos är 0 tkr.

§ 105

Dnr 2026/00283

Delårsrapport 2026-08-31 Smedjebackens kommun

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Delårsrapport för Smedjebackens kommun 2026-08-31 fastställs och överlämnas till kommunens revisorer.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsens för beslut i kommunfullmäktige

Delårsrapport för Smedjebackens kommun 2026-08-31 godkänns.

Ärendebeskrivning

Ekonomiavdelningen har sammanställt delårsrapporten för Smedjebackens kommun per 2026-08-31.

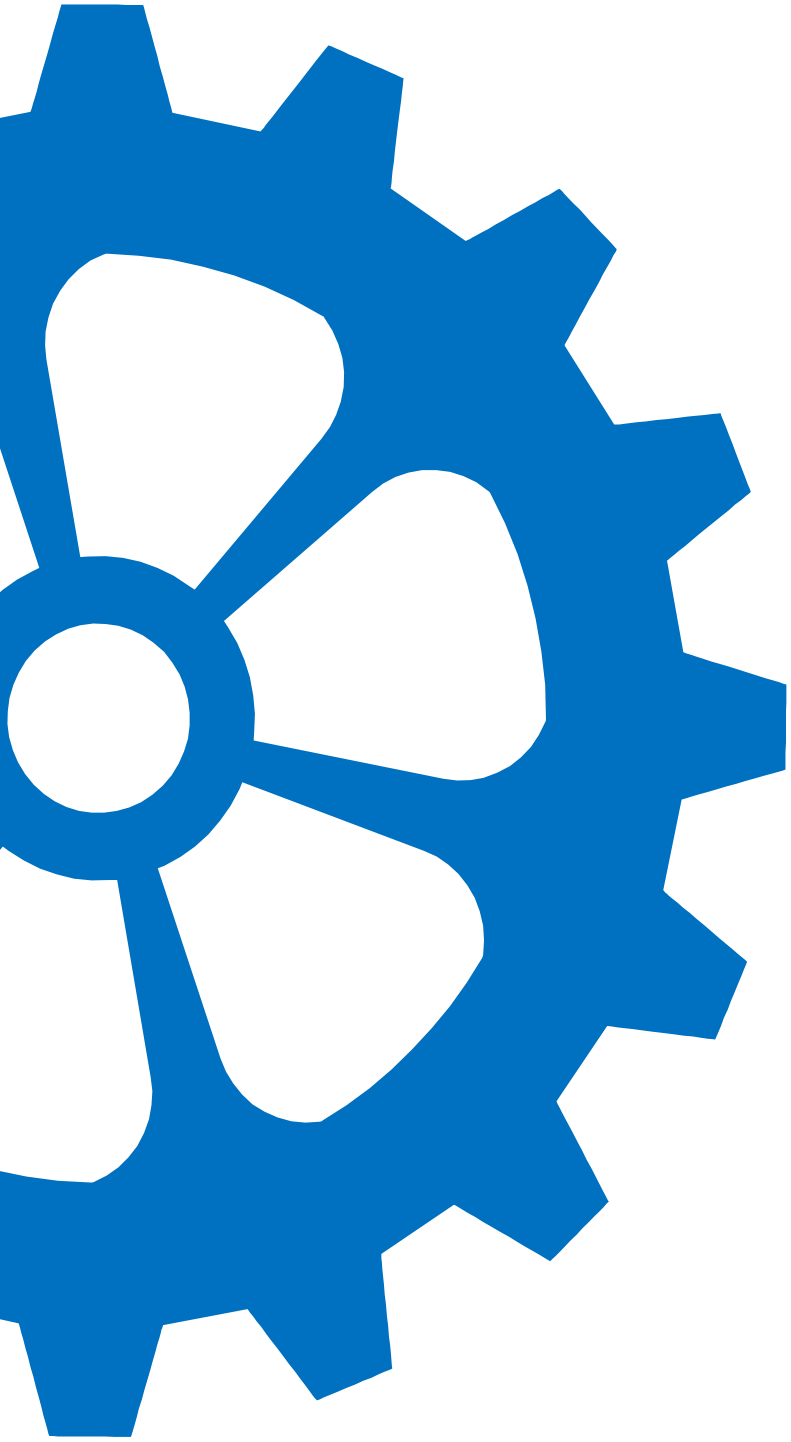
Belopp i tkr	Januari-Augusti			Helår		
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	64 245	93 544	29 298	98 668	98 668	0
Verksamhetens kostnader	-600 894	-597 895	3 000	-899 015	-884 365	14 650
- varav pensionskostnad ansvarsförbindelse	*-9 009*	*-9 087*	*-79*	*-13 513*	*-13 513*	*0*
Avskrivningar	-15 266	-15 028	238	-22 900	-22 900	0
Summa verksamhetens nettokostnad	**-551 916**	**-519 379**	**32 537**	**-823 247**	**-808 597**	**14 650**
Skatteintäkter	434 745	427 287	-7 458	652 117	646 157	-5 960
Generella statsbidrag och utjämning	133 399	136 738	3 340	200 098	202 738	2 640
Summa skatteintäkter	**568 143**	**564 025**	**-4 118**	**852 215**	**848 895**	**-3 320**
Finansiella intäkter	1 668	2 089	421	2 502	2 502	0
Finansiella kostnader	-3 400	-3 618	-218	-5 100	-5 100	0
Summa finansnetto	**-1 732**	**-1 530**	**203**	**-2 599**	**-2 599**	**0**
Resultat	**14 495**	**43 117**	**28 622**	**26 373**	**37 700**	**11 330**

Belopp i tkr	Januari-Augusti			Helår		
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Kommunstyrelsen	**45 904**	**36 797**	**9 107**	**68 809**	**68 809**	**0**
KS Ledning och stöd	*38 904*	*33 215*	*5 689*	*58 309*	*58 309*	*0*
KS Förfogandeanslag	*7 000*	*3 582*	*3 418*	*10 500*	*10 500*	*0*
Kultur- och samhällsbyggnadsnämnd	**52 703**	**40 681**	**12 023**	**80 134**	**79 684**	**450**
Miljö- o byggnadsnämnden	**6 151**	**5 832**	**319**	**9 098**	**9 098**	**0**
Familje- och utbildningsn.	**204 652**	**193 848**	**10 803**	**307 670**	**302 970**	**4 700**
FUN Kansli, barn och skolverksamhet	*176 547*	*173 975*	*2 571*	*265 454*	*264 254*	*1 200*
FUN Individ- och familjeomsorg	*28 105*	*19 873*	*8 232*	*42 216*	*38 716*	*3 500*
VBU	**51 733**	**51 788**	**-55**	**77 600**	**77 600**	**0**
Gymnasiet och komvux	*48 933*	*48 933*	*0*	*73 400*	*73 400*	*0*
Kulturskolan	*2 800*	*2 855*	*-55*	*4 200*	*4 200*	*0*
Omsorgsnämnden	**191 022**	**190 885**	**137**	**280 312**	**280 312**	**0**
Överförmyndarnämnden	**932**	**950**	**-18**	**1 398**	**1 398**	**0**
Revision	**691**	**325**	**366**	**1 036**	**1 036**	**0**
Summa nämnder	***553 788***	***521 106***	***32 682***	***826 057***	***820 907***	***5 150***
Finans	**-1 873**	**-1 724**	**-149**	**-2 810**	**-12 310**	**9 500**
Socialaavgifter/pensioner, interna poster mm	*6 011*	*6 081*	*-71*	*9 016*	*-484*	*9 500*
Internränta	*-7 884*	*-7 806*	*-78*	*-11 826*	*-11 826*	*0*
Verksamhetens nettokostnad	**551 916**	**519 378**	**32 533**	**823 247**	**808 597**	**14 650**

Beslutsunderlag

Koncernekonomichefens tjänsteskrivelse

Delårsrapport 2025-08-31 – version 2026-09-18

Delårsrapport 2026

SMEDJEBACKEN

smedjebacken.se

Ver 2026-09-28

Inledning ... 3
Kommunens vision ... 3
Förvaltningsberättelsen ... 4
Periodens och årets resultat ... 4
Väsentliga händelser under perioden ... 4
Driftredovisningen ... 9
God ekonomisk hushållning ... 10
Investeringsredovisning ... 11
Balanskravsresultat ... 12
Utvärdering av kommunens ekonomiska ställning ... 12
Personalredovisning ... 15
Ekonomisk redovisning ... 17
Resultaträkning ... 17
Balansräkning ... 17
Tilläggsupplysningar ... 18

Inledning

Delårsrapporten är den samlade återrapporteringen från kommunstyrelsen till kommunfullmäktige och kommunens invånare. Delårsrapportens syfte är att redovisa vad som åstadkommits under perioden januari till och med augusti.

Kommunens vision

Smedjebackens kommun kännetecknas av Närhet, Vatten och Utveckling

Smedjebacken är en kommun i ständig *utveckling*, där vårt rika kulturarv också är vår nutid. Järnhantering och skogsbruk har utgjort och utgör basen i vårt näringsliv. Det har format vårt landskap och vår bebyggelse. Kommunens variationsrika bebyggelse och karaktär ger en spännande kontrast mellan tradition och nytänkande och mellan industriort och landsbygd.

Kommunen är naturskön och rik på *vatten* med möjlighet till sjö nära boende och fantastiska rekreationsområden. Attraktivt boende finns i hela kommunen och den största *koncentrationen* av bebyggelse finns längs Barkensjöarna i stråket mellan Ludvika och Fagersta. Vattnet bidrar även till ett rikt båt- och sjöliv. Via Strömsholms kanal förbinds vi med Mälaren och världshaven.

I Smedjebackens kommun finns *närhet*; närhet till varandra, till beslutsfattare, till naturen och till våra grannkommuner. Våra många föreningar, eldsjälar och entreprenörer bidrar till livskvalitet, sammanhållning och levande traditioner i hela kommunen.

Vision Smedjebacken ska vara en välkomnande kommun med engagemang, trygghet och framtidstro

Förvaltningsberättelsen

Periodens och årets resultat

Kommunens resultat för perioden uppgår till +43,1 mkr (+58,3 mkr, delår 2025). Prognosen för helåret visar ett resultat på +37,7 mkr (+35,4 mkr, utfall 2025).

Belopp i tkr	Januari-Augusti			Helår		
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	64 245	93 544	29 298	98 668	98 668	0
Verksamhetens kostnader	-600 894	-597 895	3 000	-899 015	-884 365	14 650
- varav pensionskostnad ansvarsförbindelse	*-9 009*	*-9 087*	*-79*	*-13 513*	*-13 513*	*0*
Avskrivningar	-15 266	-15 028	238	-22 900	-22 900	0
Summa verksamhetens nettokostnad	**-551 916**	**-519 379**	**32 537**	**-823 247**	**-808 597**	**14 650**
Skatteintäkter	434 745	427 287	-7 458	652 117	646 157	-5 960
Generella statsbidrag och utjämning	133 399	136 738	3 340	200 098	202 738	2 640
Summa skatteintäkter	**568 143**	**564 025**	**-4 118**	**852 215**	**848 895**	**-3 320**
Finansiella intäkter	1 668	2 089	421	2 502	2 502	0
Finansiella kostnader	-3 400	-3 618	-218	-5 100	-5 100	0
Summa finansnetto	**-1 732**	**-1 530**	**203**	**-2 599**	**-2 599**	**0**
Resultat	**14 495**	**43 117**	**28 622**	**26 373**	**37 700**	**11 330**

Väsentliga händelser under perioden

Kommunstyrelsen

- Arbetet med EcoDataCenters planerade etablering av datacenter på Röbackens industriområde har fortsatt. Under perioden har arbetet bland annat omfattat förberedelser för mark, elförsörjning och övrig infrastruktur inför den planerade etableringen.
- Jämställdhetsutredningen 2026 har slutförts och kommunstyrelsen har godkänt rapportens rekommendationer. Samtliga kommunens förvaltningar har fått i uppdrag att integrera rekommendationerna i ordinarie verksamhet och styrning.

Omsorgsnämnden

- Nämnden har under våren beslutat om en samlad omsorgssatsning och nya övergripande mål för perioden 2026–2030.
- Två nya avdelningar på Solgårdens demensboende invigdes i januari. Utbyggnaden innebär 16 nya boendeplatser och ökar den totala kapaciteten från 32 till 48 platser. En av avdelningarna har flerspråkig inriktning med fokus på finska.

Familje- och utbildningsnämnden

- Förskolan har blivit mer tillgänglig genom en ny taxemodell, sänkt avgift med 500 kronor per barn och månad samt avgiftsfri förskola upp till 20 timmar per vecka.
- Individ- och familjeomsorgen har arbetat med omställning till nya socialtjänstlagen.

Kultur- och samhällsbyggnadsnämnden

- Arbetet med återuppbyggnaden av dansbanan i Söderbärkeparken har fortsatt under året.
- En statusinventering av asfaltbeläggningen på kommunens vägnät har genomförts som underlag för en långsiktig planering av gatuunderhållet.

Miljö- och byggnadsnämnden

- Detaljplanerna för Ovako södra entrén och Nedre Vasagatan har fått laga kraft under året, medan planarbetet för Hattmakaren har fortsatt.
- Miljö- och byggnadsnämnden har under våren hanterat etableringsärendet för en planerad markbaserad solcellspark med batterilager vid Röbackens industriområde.

Väsentlig händelse efter periodens slut

Kommunstyrelsen

- Den 21 september beslutade kommunfullmäktige att godkänna ett optionsavtal om markförsäljning till EcoDataCenter. Enligt avtalet ska bolaget betala en optionsavgift om 13,9 mnkr under 2026.

Mål och måluppföljning

Med utgångspunkt från visionen har kommunfullmäktige beslutat om ett antal prioriterade mål. De prioriterade målen beskriver vad kommunens verksamheter ska uppnå och kan ses som den övergripande strategin för utvecklingen av kommunen som helhet.

Mål: En kommun för alla

Indikator	Måltal	Utfall	Analys
Ohälsotal, genomsnittligt antal utbetalda dagar med sjukpenning och andra ersättningstyper, för befolkningen 16–64 år (Källa: Kolada)	Ohälsotalet ska minska jämfört med föregående år	**Värde 2023**: 29,3 **Värde 2024:** 28,0 **Värde 2025:** 28,4	Ohälsotalet ökade förra året. Målet att ohälsotalet ska minska i år förväntas inte uppnås.
Antal anmälda våldsbrott/ 1000 inv (Källa: Kolada)	Antal våldsbrott ska minska jämfört med föregående år	**Värde 2023:** 6,9 **Värde 2024:** 8,5 **Värde 2025:** 7,5	Anmälda våldsbrott minskade förra året. Målet att det ska fortsätta minska även detta år förväntas uppnås.
Nöjd-Medborgar-Index (Källa: SCB Medborgarundersökning)	Andel höga betyg i jämförelse med riket	**Värde 2024:** 94,3% ger kommunen ett högt betyg för platsen att bo och leva på. (jmf riket 92,4%)	Nästa undersökning genomförs 2027
Nöjd-Inflytande-Index (Källa: SCB Medborgarundersökning)	Andel höga betyg i jämförelse med riket	**Värde 2024:** 60,0% ger kommunen ett högt betyg gällande möjlighet till aktivt deltagande i kommunens utveckling, exempelvis via medborgardialoger och samråd (jmf riket 34,2%)	Nästa undersökning genomförs 2027
Nöjd-Region-Index (Källa: SCB Medborgarundersökning)	Andel höga betyg i jämförelse med riket	**Värde 2024:** 68,8% ger kommunen ett högt betyg gällande att rekommendera andra att flytta hit (jmf riket 63,2 %)	Nästa undersökning genomförs 2027
Antal elever som deltar i musik- eller kulturskola	Antal elever ska öka jämfört med föregående år	**Värde 2024:** 250 **Värde 2025:** 229 **Värde 2026**: 255	Senaste uppföljningen visade på en ökning av antalet elever

Mål: En hållbar ekokommun

Indikator	Måltal	Utfall	Analys
Insamlat mat och restavfall, kg/person (Källa: Kolada)	Insamlat mat och restavfall ska minska jämfört med föregående år.	**Värde 2022:** 158 **Värde 2023**: 158 **Värde 2024:** 180	Målet förväntas uppnås då nytt system för fastighetsnära insamling införs i kommunen.
Energiförbrukning i kommunkoncernens lokaler	Energiförbrukningen ska minska jämfört med föregående år	**Värde 2023:** 136 kWh/kvm **Värde 2024:** 133 kWh/kvm **Värde 2025:** 132 kWh/kvm	En uppföljning 2025 visade på en minskning av energiförbrukningen
Utsläpp av växthusgaser ton per person och år (Källa: Kolada)	Utsläpp av växthusgaser ska minska jämfört med föregående år	**Värde 2023:** 6,07 **Värde 2024:** 6,71	En uppföljning 2024 visade på en ökning av utsläppen.
Andel miljöbilar av personbilar och lätta lastbilar i kommunkoncernen (Källa: Kolada)	Andelen miljöbilar ska öka jämfört med föregående år	**Värde 2023:** 21% **Värde 2024:** 21% **Värde 2025:** 23%	Målet förväntas uppnås då fler bilar som drivs på HVO och el köps in.
Antal liter bensin som tankas inom kommunens verksamheter	Antalet ska minska jämfört med föregående år	**Värde 2023:** 17 683 **Värde 2024:** 9 613 **Värde 2025:** 1 741	Målet förväntas uppnås då fler bilar som drivs på HVO och el köps in.

Mål: Attraktiv boendekommun

Indikator	Måltal	Utfall	Analys
Antal färdigställda bostäder i småhus/1000 inv (Källa: Kolada)	Antalet ska öka jämfört med föregående år	**Värde 2023:** 1,0 **Värde 2024:** 2,0 **Värde 2025:** 0,4	Målet förväntas uppnås då fler småhus byggs under året.
Antal bostäder med bostadsrätter/1000 inv (Källa: Kolada)	Antalet ska öka jämfört med föregående år	**Värde 2023:** 27 **Värde 2024:** 28 **Värde 2025:** 28	Målet förväntas uppnås då fler bostadsrätter byggs,
Nöjdhet-Bostäder-Index (Källa: SCB Medborgarundersökning)	Måltal för 2022 är i procent och inte jämförbart med tidigare år. Dock jämförbart med riket.	**Värde 2024:** 94,3% ger kommunen ett högt betyg för platsen att bo och leva på. (jmf riket 92,4%)	Nästa undersökning genomförs 2027
Andel hushåll med tillgång till fast bredbandsfiber, minst 100 mbit/s (Källa: Kolada)	Andelen ska öka jämfört med föregående år	**Värde 2023:** 85,1% **Värde 2024:** 93,5% **Värde 2025:** 98,2%	Målet förväntas uppnås då kontinuerlig utbyggnad av fibernätet sker.

Mål: Hög sysselsättning

Indikator	Måltal	Utfall	Analys
Befolkningsutveckling (Källa: SCB)	Antalet invånare ska öka jämfört med föregående år	**Värde 2025-12-31:** 10 758 **Värde 2026-07-31:** 10 780	Målet förväntas uppnås då antalet invånare ökat i år.
Arbetslöshet 18–64 år, årsmedelvärde (Källa: Kolada)	Andelen arbetslösa ska minska jämfört med föregående år	**Värde 2025-07-31:** 4,7% **Värde 2026-07-31:** 4,3%	Målet förväntas uppnås då uppföljning visar på sjunkande arbetslöshet.
Andel företagare av förvärvsarbetande (Källa: Kolada)	Andel i jämförelse med riket	**Värde 2025:** 10,6% (jmf riket 9,9%)	Andelen företagare förväntas vara högre än riket

Mål: Stark ekonomi

Indikator	Måltal	Utfall	Analys
Årets resultat i förhållande till summa skatteintäkter och utjämning i resultaträkningen	Minst 3%	**Värde 2026:** 4,5 % prognos	Målet förväntas uppnås utifrån prognos 4,5%
Andel av årets nettoinvesteringar som täcks av upparbetad kassalikviditet	Andel 100%	**Värde 2026:** 100% prognos	Målet förväntas uppnås utifrån att inga nya lån kommer att tas under året.

Mål: Välfärd med bra kvalité

Indikator	Måltal	Utfall	Analys
Grundskolan ligger bland de 25% bästa i SKR:s kvalitetsmätning	Bland de 25% bästa	**Värde 2024:** bland de 77% bästa	Målet förväntas inte uppnås då man var bland de 77% bästa vid senaste mätningen.
Särskilda boenden ligger bland de 25% bästa i SKR:s kvalitetsmätning	Bland 25% bästa	**Värde 2025:** bland de 7% bästa	Målet förväntas uppnås då man var bland de 7% bästa föregående år.
Ordinärt boende (hemtjänst) ligger bland de 25% bästa i SKR:s kvalitetsmätning	Bland de 25% bästa	**Värde 2025:** bland de 54% bästa	Målet förväntas inte uppnås då man var bland de 54% bästa föregående år.
Andel gymnasieelever (hemkommun) med examen inom 4 år (Källa: Kolada)	Andelen ska öka jämfört med föregående år	**Värde 2023:** 82,8% **Värde 2024**: 85,8% **Värde 2025:** 85,2%	Målet förväntas inte uppnås utifrån den minskning som skedde förra året.
Total sjukfrånvaro av sammanlagd arbetstid	Sjukfrånvaron ska minska jämfört med föregående år	**Värde 2025:** 6,8% - utfall tom aug **Värde 2026:** 6,2% – utfall tom aug	Målet förväntas uppnås då uppföljning i augusti visar att sjukfrånvaron minskat jämfört med föregående år.

Sammanfattande analys av målen

🟢 Målet förväntas uppnås
🟡 Målet förväntas delvis uppnås
🔴 Målet förväntas inte uppnås

En kommun för alla

🟡 Medborgarundersökningen är framflyttad till 2027

En hållbar ekokommun

🟢 Utsläppen och energiförbrukningen förväntas minska under året utifrån olika åtgärder såsom fastighetsnära insamling samt energieffektiviseringar

Attraktiv boendekommun

🟢 Fler bostäder byggs under året. Fiberutbyggnaden fortsätter också under året.

Hög sysselsättning

🟢 Antalet invånare har ökat under året. Arbetslösheten har minskat sedan samma period föregående år.

Stark ekonomi

🟢 Målen för god ekonomisk hushållning förväntas uppnås under året.

Välfärd med bra kvalité

🟡 Grundskolan och ordinärt boende förväntas inte vara bland de 25% bästa i SKR:s mätningar. Sjukfrånvaron har minskat under året.

Driftredovisningen

Belopp i tkr	Januari-Augusti			Helår		
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Kommunstyrelsen	**45 904**	**36 797**	**9 107**	**68 809**	**68 809**	**0**
KS Ledning och stöd	*38 904*	*33 215*	*5 689*	*58 309*	*58 309*	*0*
KS Förfogandeanslag	*7 000*	*3 582*	*3 418*	*10 500*	*10 500*	*0*
Kultur- och samhällsbyggnadsnämnd	**52 703**	**40 681**	**12 023**	**80 134**	**79 684**	**450**
Miljö- o byggnadsnämnden	**6 151**	**5 832**	**319**	**9 098**	**9 098**	**0**
Familje- och utbildningsn.	**204 652**	**193 848**	**10 803**	**307 670**	**302 970**	**4 700**
FUN Kansli, barn och skolverksamhet	*176 547*	*173 975*	*2 571*	*265 454*	*264 254*	*1 200*
FUN Individ- och familjeomsorg	*28 105*	*19 873*	*8 232*	*42 216*	*38 716*	*3 500*
VBU	**51 733**	**51 788**	**-55**	**77 600**	**77 600**	**0**
Gymnasiet och komvux	*48 933*	*48 933*	*0*	*73 400*	*73 400*	*0*
Kulturskolan	*2 800*	*2 855*	*-55*	*4 200*	*4 200*	*0*
Omsorgsnämnden	**191 022**	**190 885**	**137**	**280 312**	**280 312**	**0**
Överförmyndarnämnden	**932**	**950**	**-18**	**1 398**	**1 398**	**0**
Revision	**691**	**325**	**366**	**1 036**	**1 036**	**0**
Summa nämnder	***553 788***	***521 106***	***32 682***	***826 057***	***820 907***	***5 150***
Finans	**-1 873**	**-1 724**	**-149**	**-2 810**	**-12 310**	**9 500**
Socialaavgifter/pensioner, interna poster mm	*6 011*	*6 081*	*-71*	*9 016*	*-484*	*9 500*
Internränta	*-7 884*	*-7 806*	*-78*	*-11 826*	*-11 826*	*0*
Verksamhetens nettokostnad	**551 916**	**519 378**	**32 533**	**823 247**	**808 597**	**14 650**

Nämnderna redovisar en avvikelse för perioden på +32,6 mkr (+ 34,8 mkr, delår 2025) och en prognos för helåret på +5,1 mkr (+20,8 mkr, budgetavvikelse 2025).

Kommunstyrelsen
Nämnden redovisar en avvikelse för perioden på +9,1 mkr (+17,2 mkr, delår 2025) och en prognos för helåret på +0 mkr (+6,6 mkr, budgetavvikelse 2025). Den främsta orsaken till den positiva avvikelsen för perioden beror på statsbidrag som utbetalats för hela året samt att det finns en del kostnader som uppstår under hösten såsom kostnader i samband med höstens val, personalfrämjande aktiviteter.

Kultur- och samhällsbyggnadsnämnden
Nämnden redovisar en avvikelse på +12,0 mkr (+9,7 mkr, delår 2025) och en prognos på +0,4 mkr (+0,2 mkr budgetavvikelse 2025). Den främsta orsaken till den positiva avvikelsen för perioden beror på överskott inom tekniska där underhållsåtgärder är beställda men ej fakturerade.

Familje- och utbildningsnämnden
Nämnden redovisar en avvikelse för perioden på +10,8 mkr (+4,4 mkr, delår 2025) och en prognos för helåret på +4,7 mkr (+8,4 mkr, budgetavvikelse 2025). Den positiva prognosen för individ- och familjeomsorgen (IFO) förklaras främst av lägre personalkostnader till följd av vakanser och frånvaro som inte vikarieersatts samt lägre kostnader för placeringar.

Omsorgsnämnden
Nämnden redovisar en avvikelse för perioden på +0,1 mkr (+0,8 mkr, delår 2025) och en prognos för helåret på +0 mkr (+0,9 mkr, budgetavvikelse 2025).

Finansförvaltningen
Finansförvaltningen redovisar en avvikelse för perioden på -0,1 mkr (+4,2 mkr, delår 2025) och en prognos för helåret på +9,2 mkr (-8,7 mkr, budgetavvikelse 2025).

Prognosen påverkas positivt av försäljningen av mark till EcoDataCenter enligt beslutat optionsavtal. Försäljningsintäkten uppgår till 13,9 mkr och kommunens kostnader i samband med markförsäljningen beräknas till 0,7 mkr, vilket sammantaget innebär en positiv budgetavvikelse på 13,2 mkr.

Prognosen påverkas även av Vindkraftsersättning om 3,7 mkr. Bidraget redovisas som generella statsbidrag och ökar därmed kommunens intäkter. Motsvarande belopp förs vidare till berörda nämnder och redovisas som en kostnad inom finansförvaltningen, vilket innebär en negativ budgetavvikelse på 3,7 mkr. Prognosen för generella statsbidrag har samtidigt justerats upp med motsvarande belopp.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Detta genomförs genom att:

- Verksamheten styrs av kommunfullmäktiges mål och budgetramar.
- De i budget angivna målen med indikatorer avrapporteras i bokslutet.
- Den ekonomiska planeringen utgår från försiktighetsprincipen.
- Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till lägst 3 procent.
- Överskott är en nödvändig förutsättning för att finansiera investeringar.

De två indikatorerna till kommunfullmäktiges mål om ”Stark ekonomi” som också är övergripande mål för god ekonomisk hushållning redovisas med utfall per den 31 augusti och med prognos för helåret 2026.

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämning i resultaträkningen (minst 3 %)
Periodens utfall är 7,6% (10,5% delår 2025). Prognosen för helåret 2026 är 4,5 % (4,3 % utfall 2025). Målet förväntas uppnås.

Andel av årets nettoinvesteringar som täcks av upparbetad kassalikviditet
Utfall för perioden är 100 % (100 %). Prognosen för helåret 2026 är 100 % (100 % utfall 2025). Målet förväntas uppnås.

Målen för god ekonomisk hushållning beräknas därmed uppnås vid årets slut.

Investeringsredovisning

Periodens utfall är 19,4 mkr varav 4,2 mkr avser Mark och exploatering och 3,1 mkr avser Herosvisionen.

Investeringsbudget för 2026, 92,5 mkr består av
-fastställd investeringsplan i budget 2025, 55,3 mkr
-beslut om överföring från tidigare år 37,2 mkr

Belopp i tkr	Budget 2026	Utfall Jan-Aug	Återstår 2026
Kultur- och samhällsbyggnadsnämnden			
Specifika objekt			
Kyrkskolan	19 185	974	18 211
Familjecentralen	11 000	9	10 991
Gatubelysning utbyte till led	3 350	2 759	591
Herosvisionen	9 268	3 146	6 122
Dansbanan Söderbärke	5 250	245	5 005
Centrumplan Smedjebacken	1 450	30	1 420
Flogbergets gruva	500	0	500
Fastigheter			
Energieffektivisering	2 749	1 249	1 500
Ospecificerade investeringar fastigheter	23 094	4 616	18 478
Gator			
Anpassning VB energis ombyggnader	200	0	200
Ospecificerade investeringar gator	860	0	860
Yttre miljö			
Förskolor och Skolor enligt FUNs önskemål	500	0	500
Ospecificerade investeringar yttre miljö	500	76	424
Fritid			
Inventarier	1 500	261	1 239
Kultur			
Inventarier bibliotek	700	231	469
Offentlig gestaltning	250	0	250
Summa kultur och samhällsbyggnadsnämnden	**80 356**	**13 596**	**66 760**
Familj- och utbildningsnämnden			
Inventarier skolor och förskolor	1 000	260	740
Inventarier Familjecentralen	500	0	500
Summa familje- och utbildningsnämnden	**1 500**	**260**	**1 240**
Omsorgsnämnden			
Inventarier	2 500	87	2 413
Summa omsorgsnämnden	**2 500**	**87**	**2 413**
Kommunstyrelsen			
Inventarier KS förvaltning	250	0	250
Räddningstjänsten	3 050	1 312	1 738
Mark och exploatering	4 900	4 230	670
Summa kommunstyrelsen	**8 200**	**5 542**	**2 658**
Totalt	**92 557**	**19 485**	**73 071**

Balanskravsresultat

Balanskravet är ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla enligt kommunallagen. Balanskravet utgår från en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa i bokslutet. Balanskravet innebär att kommuner och regioner ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott de närmaste tre åren.

Prognosen för året efter balanskravsjusteringar uppgår till 36,7 mkr. Smedjebackens Kommun har inga gamla underskott som ska återställas i enlighet med balanskravet. Årets prognostiserade resultat innebär alltså att det inte beräknas några underskott som behöver regleras under kommande år.

Mkr	Delår 2026	Prognos 2026
Årets resultat enligt resultaträkningen	43,1	37,7
Samtliga realisationsvinster	-1,0	-1,0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	42,1	36,7
Reservering av medel till resultatjämningsfond	0,0	0,0
Användning av medel från resultatjämningfond	0,0	0,0
Balanskravsresultat	42,1	36,7

Utvärdering av kommunens ekonomiska ställning

Finansnetto

Finansiella kostnader uppgår till 3,6 mkr (4,8 mkr, delår 2025) för perioden och beräknas bli 5,1 mkr för helåret (6,7 mkr, utfall 2025). De finansiella intäkterna uppgår till 2,1 mkr (2,1 mkr, delår 2025) för perioden och beräknas bli 2,5 mkr för helåret (3,8 mkr, utfall 2025). Förändringen mellan åren beror till största delen av överskottsutdelning från Kommuninvest som skiljer från år till år. Prognosen för finansnettot är -2,6 mkr (-2.9 mkr, utfall 2025) vid årets slut.

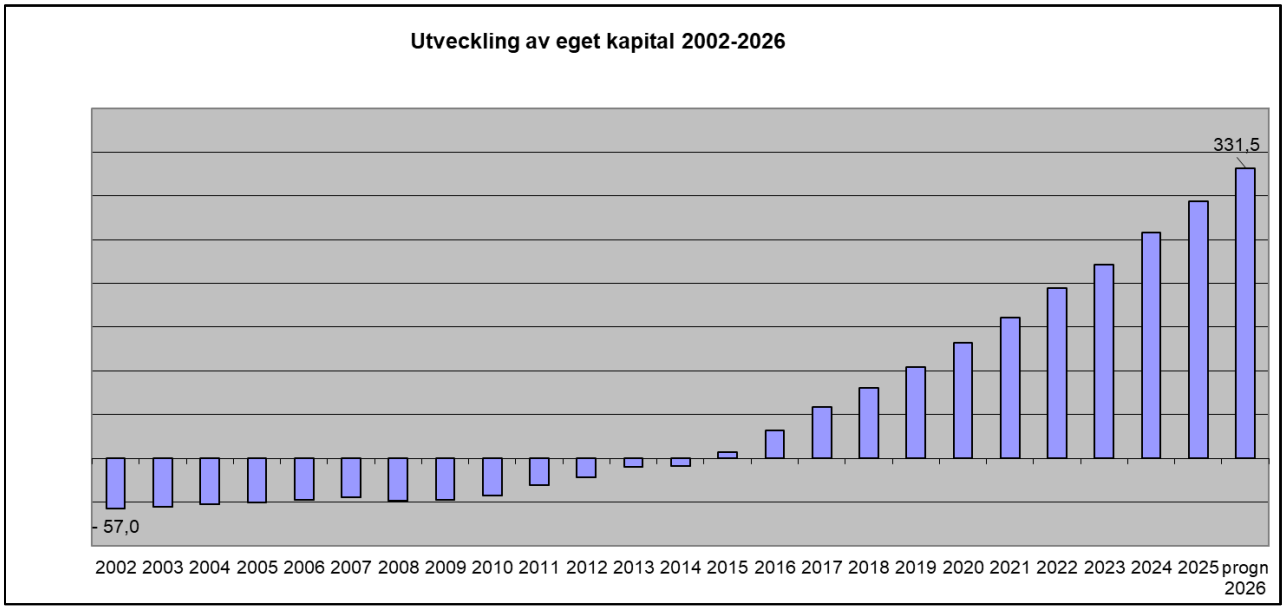
Pensionsåtagande

Den pensionsförpliktelse som kommunen har att betala ut i framtiden redovisas på två olika sätt enligt den så kallade blandmodellen. De pensionsförpliktelser som uppstått från och med 1998 och framåt, redovisas löpande under intjänandeperioden som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning och kortfristig skuld i balansräkningen. Kommunens totala pensionsskuld beräknas uppgå till 227,7 mkr vid bokslutet 2026 om ingen extra premieinlösning görs under året.

Pensionsåtagande inklusive särskild löneskatt, mkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2025	Delår 2026	Prognos 2026
Avsättning och kortfristig skuld	75,5	76,1	76,0	80,4	75,9
Ansvarsförbindelse	180,8	181,9	163,9	155,7	151,8
Totalt	**256,3**	**258,0**	**239,9**	**236,1**	**227,7**

Betalningsförmåga
Soliditeten beskriver den långsiktiga betalningsförmågan och visar hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen själv äger, det vill säga eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Soliditeten uppgår per 31 augusti till 42,1%, vilket är en ökning från bokslutet 2025 då soliditeten var 41,7%. Räknar man in ansvarsförbindelsen för pensioner så är soliditeten 23,1% per 31 augusti vilket är ökning med 4,6% från bokslutet 2025.

Eget kapital
Kommunens prognostiserade resultat på 37,7 mkr innebär att det egna kapitalet stärks med motsvarande belopp. Det egna kapitalet beräknas uppgå till 331,5 mkr vid årets slut. Från år 2000 till 2014 hade kommunen negativt eget kapital.

Sammanfattning av kommunens ekonomiska ställning
Smedjebackens kommun bedöms redovisa ett fortsatt starkt ekonomiskt resultat för 2026. Enligt helårsprognosen väntas resultatet överstiga 4 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Nämnderna prognostiserar sammantaget ett överskott mot budget, men avvikelsen väntas bli lägre än vid bokslutet 2025. Trots det starka ekonomiska resultatet kvarstår betydande utmaningar inför kommande år. Den demografiska utvecklingen, i kombination med den pågående industriexpansionen, kommer att ställa krav på såväl kommunens ekonomi som verksamheternas planering och prioriteringar. Ett fortsatt aktivt arbete med kostnadskontroll, effektiviseringar och anpassning av verksamheten är därför nödvändigt för att långsiktigt upprätthålla en ekonomi i balans.

Kommunens förväntade utveckling de kommande åren utifrån kommunfullmäktiges mål
På sikt visar SCB:s befolkningsprognos en minskande befolkning under den kommande tioårsperioden. Samtidigt väntas antalet invånare i åldersgrupperna 80–89 år samt 90 år och äldre öka. Denna utveckling innebär ett ökat behov av kommunala välfärdstjänster, framför allt inom hemtjänst och särskilda boenden. Kommunfullmäktiges mål om hög sysselsättning följs bland annat genom befolkningsutvecklingen. Om utvecklingen följer SCB:s nuvarande prognos finns därför en risk att målet blir svårare att uppnå under kommande år.

Enligt SKR:s skatteunderlagsprognos från augusti beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag öka med cirka 19 mkr, motsvarande 2,2 procent, från budget 2026 till budget 2027. Mot bakgrund av denna ökning och genomförda omprioriteringar har förvaltningarnas ramar räknats upp generellt med 2 procent inför 2027. Sammantaget bedöms det finnas goda förutsättningar att uppnå kommunfullmäktiges mål om stark ekonomi.

Koncernbolagens ekonomi

Koncernresultat

(mkr)	Delårsbokslut 2026	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse 2026
Smedjebackens Kommun	43,1	26,4	37,7	11,3
Bärkehus AB	2,2	0,6	0,7	0,1
Backsmedjan	2,3	1,5	2,7	1,2
Smedjebackens Energi AB	-0,1	3,5	2,8	-0,7
Smedjebacken Energi Nät AB	6,2	8,4	8,4	0,0
Barken Vatten & Återvinning AB	0,2	0,5	-0,7	-1,2
WBAB	-0,1	0,0	0,0	0,0
Resultat	**53,8**	**40,9**	**51,6**	**10,7**

Personalredovisning

Antal anställda

Den 31 augusti 2026 var antalet tillsvidareanställda 753 personer vilket är en ökning med 30 personer vid jämförelse med samma tidpunkt föregående år. Totala antalet årsarbetare har ökat med 24,9 vid mättidpunkten. Ökningen av såväl tillsvidareanställda som årsarbetare kan härröras till omsorgsförvaltningen som dels haft utökning med 16 tillsvidareanställda med anledning av utökat antal boendeplatser inom Solgården. Omsorgsförvaltningen har även utifrån lagkrav utökat med en medicinsk ansvarig för rehabilitering samt en stödpedagog och en insatshandläggare. Även bemanningen/poolen har ett tydligt uppdrag att öka tillsvidareanställda och minska antalet visstidsanställda. Av de visstidsanställda har troligen flera ett slutdatum per den 31 augusti, dvs. när uppgifterna hämtats.

Antal anställda och årsarbetare	2026-08-31			2025-08-31		
	Tillsvidare-anställda	Visstids-anställda	Årsarbetare	Tillsvidare-anställda	Visstids-anställda	Årsarbetare
Kommunen totalt	753	61	800,33	723	66	775,4
Kommunstyrelsens förvaltning	34	3	36,3	34	1	35
Omsorgsförvaltningen	364	34	392,7	323	40	356,3
Familj- och utbildningsförvaltningen	277	18	291,4	281	20	298,4
Samhällsbyggnadsförvaltningen	78	6	79,9	85	5	85,7

Kommunen är en kvinnodominerad arbetsplats och kvinnorna utgör cirka 82 procent av totalt antal anställda. Även bland tillsvidareanställda är könsfördelningen lik den totala fördelningen. Deltidsanställda förekommer bland båda könen och eftersom kvinnorna är betydligt fler är det svårt att utifrån antalet avgöra om kvinnor har en större risk att arbeta deltid. Andelsmässigt är 3,8 procent av kvinnorna deltidsanställda, jämfört med 3,5 procent av männen.

Sjukfrånvaro

Samtidigt som kvinnorna är många fler inom kommunen är sjukfrånvaron betydligt högre bland kvinnor än bland män. För perioden 1 januari till 31 augusti 2026 uppgick sjukfrånvaron till 6,8 procent för kvinnor jämfört med 3,9 procent för män. Även långtidssjukfrånvaron över 60 dagar är högre bland kvinnor, 33,6 procent jämfört med 21,4 procent. Ur ett jämställdhetsperspektiv är detta en viktig iakttagelse. Den högre andelen sjukfrånvarande kvinnor innebär att kvinnors arbetsmiljö och arbetsvillkor kan ha stor betydelse för organisationens totala sjukfrånvaro. Det finns därför behov av att vidare analysera om organisatoriska och arbetsmiljörelaterade faktorer påverkar kvinnor och män olika. Detta är ett arbete som pågår inom ramen för ESF-projektet Smedjebackens kommun friskast i Sverige.

Sjukfrånvaro (%)	2026-08-31	2025-08-31	2024-08-31	2023-08-31
Totalt	6,2	6,8	8,6	7,8
Kvinnor	6,8	7,3	9,1	8,7
Män	3,9	4,8	6,7	4
29 år och yngre	7,5	7,7	7,5	6,2
30-49 år	5,8	6,2	6,5	7,1
50 år och äldre	6,1	7,2	10,9	8,9
Långtidssjukfrånvaro > 60 dgr, totalt	32	38,8	51	46,8
Långtidssjukfrånvaro > 60 dgr, kvinnor	33,6	39,4	51	48,5
Långtidssjukfrånvaro > 60 dgr, män	21,4	35,2	51	32,2

Tabellen nedan redovisar obligatorisk redovisning av sjukfrånvaron fördelat på förvaltningarna och visar att sjukfrånvaron varierar kraftigt mellan förvaltningarna och att kvinnorna har högre sjukfrånvaro än män i samtliga förvaltningar. Omsorgsförvaltningen sticker ut med relativt hög sjukfrånvaron bland både kvinnor och män, medan familj- och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen redovisar större könsskillnader. En intressant iakttagelse är att inom familj- och utbildningsförvaltningen har kvinnorna dubbelt så hög sjukfrånvaro som männen och männen har ingen långtidssjukfrånvaro alls. Att kombinera ett jämställdhetsperspektiv och arbetsmiljöperspektiv blir därmed relevant i det fortsatta arbetet för att sänka sjukfrånvaron.

Sjukfrånvaro (%) 260101-260831	KS	Oms	FUF	SHBF
Totalt	0,6	9	4,6	2,3
Kvinnor	1	9,3	5	3
Män	0	7,6	2,3	1,5
29 år och yngre	0,3	9,1	6,3	0,5
30-49 år	1,2	8,7	4,6	1,5
50 år och äldre	0,4	9,2	4,2	3,3
Långtidssjukfrånvaro > 60 dgr, totalt	0	38,3	21	8,9
Långtidssjukfrånvaro > 60 dgr, kvinnor	0	39,8	22,6	12,6
Långtidssjukfrånvaro > 60 dgr, män	0	28,8	0	0,4

Arbetsmiljö

Sedan hösten 2025 pågår en satsning med syfte att minska ohälsa och långtidssjukskrivning inom kommunen genom ett ESF projekt som internt fått namnet Smedjebackens kommun friskast i Sverige. En projektledare är anställd att leda projektet som ska pågå i tre år. Sedan 1 januari 2025 pågår även en satsning i arbetet med friskfaktorer som under våren har införlivats i projektet. Friskfaktorer är en kunskapssatsning och avsiktsförklaring för friska arbetsplatser som arbetsgivar- och arbetstagarparterna enades om i samband med tecknandet av HÖK20. Kompetensutveckling och verktyg tillhandahålls av Sunt Arbetsliv. Arbetet ska slutligen även integreras i verksamheternas systematiska arbetsmiljöarbete och inom ramen för samverkan. Förutom projektledaren är tre processledare utsedda att stödja organisationen i implementeringen.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

(mkr)	Delårsbokslut 2026	Delårsbokslut 2025	Budget 2026	Prognos 2026
Verksamhetens intäkter	93,5	73,0	98,7	98,7
Verksamhetens kostnader	-597,8	-554,5	-899,0	-884,3
Avskrivningar	-15,0	-14,1	-22,9	-22,9
Verksamhetens nettokostnader	**-519,3**	**-495,6**	**-823,2**	**-808,6**
Skatteintäkter	427,2	413,9	652,1	646,2
Generella statsbidrag och utjämning	136,7	142,8	200,1	202,7
Verksamhetens resultat	**44,6**	**61,1**	**29,0**	**40,3**
Finansiella intäkter	2,1	2,0	2,5	2,5
Finansiella kostnader	-3,6	-4,8	-5,1	-5,1
Periodens/årets resultat	**43,1**	**58,3**	**26,4**	**37,7**

Balansräkning

(mkr)	Delårsbokslut 2026	Årsbokslut 2025
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	482,1	479,5
Maskiner och inventarier	8,6	7,4
Finansiella anläggningstillgångar	62,8	63,6
Summa anläggningstillgångar	**553,5**	**550,5**
Omsättningstillgångar		
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	0,1	0,1
Kortfristiga fordringar	75,4	86,8
Kassa och bank	171,4	158,1
Summa omsättningstillgångar	**246,9**	**245,0**
SUMMA TILLGÅNGAR	**800,4**	**795,5**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital	336,9	293,8
Varav periodens resultat	*43,1*	*35,4*
Varav övrigt eget kapital	*293,8*	*258,4*
Summa eget kapital	**336,9**	**293,8**
Avsättningar		
Avsättningar för pension och liknande förpliktelser	61,0	61,5
Övriga avsättningar	1,7	1,9
Summa avsättningar	**62,7**	**63,4**
Skulder		
Långfristiga skulder	125,2	161,0
Kortfristiga skulder	275,6	277,3
Summa skulder	**400,8**	**438,3**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**800,4**	**795,5**
Poster inom linjen		
Borgensåtagande	794,0	800,0
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	151,8	163,9

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som använts vid upprättandet av Smedjebackens kommuns årsredovisning 2025 gäller i allt väsentligt även för delårsrapporten 2026.

En förändring har skett avseende redovisningen av koncernens toppkonto. Kommunen redovisar det totala saldot på koncernens toppkonto under Kassa och bank. Samtidigt redovisas en kortfristig skuld till koncernens bolag motsvarande bolagens tillgodohavanden på toppkontot. Jämförelsetalen för bokslut 2025 har justerats enligt samma princip. Effekten av förändringen framgår nedan.

Effekt av ändrad redovisning av koncernens toppkonto	Delår 2026	Bokslut 2025
Kassa och bank	79,4	91,5
Kortfristig skuld	-79,4	-91,5

Kommunen gör också ett avsteg från RKR 5 och redovisar inte finansiell leasing i delårsrapporten, vilket ger jämförbarhet med föregående års siffor.

Budget

Budgeten för verksamhetens intäkter, verksamhetens kostnader och avskrivningar i delårsrapporten avviker från den av kommunfullmäktige beslutade budgeten. Avvikelsen beror på interna omfördelningar som skett inom nämnderna. Omfördelningarna påverkar inte verksamhetens budgeterade nettokostnad, som är oförändrad jämfört med kommunfullmäktiges beslutade budget.

Jämförelsestörande och extraordinära poster

Inga sådana poster finns.

Säsongsvariationer eller cykliska effekter som påverkat verksamheten

Kommunens verksamheter varierar över året i omfattning och inriktning. Detta gör att kostnader och intäkter varierar under ett år, men på liknande sätt år från år. Under sommaren, juni-augusti, ökar kostnaderna för vikarier inom omsorgen och även kostnaderna för semesterersättning till kommunens personal är högre under denna period. Det sker även en minskning av semesterlöneskulden i samband med delårsbokslutet utifrån uttagen semester under sommaren. Minskningen vid detta delår innebär en positiv påverkan på delårsresultatet med 6,6 mkr. I årsredovisningen förväntas en motsvarande ökning av semesterlöneskulden och resultatpåverkan för året beräknas bli plus/minus noll.

Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar från tidigare år

Inga sådana ändringar av uppskattningar och bedömning har gjorts tidigare år som har en väsentlig påverkan på delårsrapporten.

Förändringar i ansvarsförbindelser som inträffat efter räkenskapsårets början

Inga sådana förändringar har skett.

Erhållna men ännu inte intäktsredovisade generella statsbidrag

Inga sådana bidrag finns att redovisa.

§ 106

Dnr 2026/00324

Finansrapport 2026

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Finansrapport för Smedjebackens kommunkoncern godkänns.

Ärendebeskrivning

Enligt finanspolicyn ska koncernekonomichefen rapportera till kommunstyrelsen och styrelserna för de kommunala bolagen en gång per år, i samband med delårsrapporten i oktober.

Rapporten skall innehålla:

- Aktuell likviditetssituation
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens kapitalbindning i förhållande till målvärdet
- Skuldportföljens räntebindning i förhållande till målvärdet
- Kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats för innevarande år
- Prognosticerade räntekostnader i förhållande till budget för innevarande år och kommande kalenderår
- Eventuella avsteg från finanspolicyn

Finansrapporten har behandlats på finansgruppens möte 11 september 2026.

———

Beslutsunderlag

Finansrapport Smedjebackens Kommunkoncern per 31 augusti 2026

Finansrapport Smedjebackens Kommunkoncern per 31 augusti

Enligt finanspolicyn ska koncernekonomichefen rapportera till kommunstyrelsen och styrelserna för de kommunala bolagen en gång per år, i samband med delårsrapporten i oktober. Rapporten skall innehålla:

- Aktuell likviditetssituation
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens kapitalbindning i förhållande till målvärdet
- Skuldportföljens räntebindning i förhållande till målvärdet
- Kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats för innevarande år
- Prognosticerade räntekostnader i förhållande till budget för innevarande år och kommande kalenderår
- Eventuella avsteg från finanspolicyn

Lån

Nedan redovisas lånesituationen för kommunen och dess bolag samt en avstämning mot finanspolicyn.

Smedjebackens Kommun

Snitträntan för lånen är 1,95 %. I december var snitträntan 1,92 %.

Lån	Räntetyp	Långivare	Lånebelopp	Startdatum	Slutdatum	Ränta	Ränte-bindning	Kapital-bindning
120220	Fast	Kommuninvest	30 000 000,00	2020-02-17	2030-01-22	1,14%	3,39	3,39
129089	Fast	Kommuninvest	27 000 000,00	2020-12-01	2026-11-12	0,32%	0,20	0,20
133579	Fast	Kommuninvest	20 000 000,00	2021-04-22	2026-11-12	0,58%	0,20	0,20
145457	Rörlig	Kommuninvest	29 750 000,00	2022-06-01	2027-06-15	2,28%	0,04	0,77
145458	Rörlig	Kommuninvest	20 000 000,00	2022-06-01	2028-05-12	2,38%	0,20	1,70
162211	Fast	Kommuninvest	7 750 000,00	2024-02-19	2027-02-12	3,12%	0,44	0,44
164019	Fast	Kommuninvest	31 500 000,00	2024-03-27	2029-03-12	3,11%	2,42	2,42
168371	Fast	Kommuninvest	13 000 000,00	2024-10-02	2028-08-21	2,50%	1,84	1,84
176219	Fast	Kommuninvest	15 000 000,00	2025-05-12	2028-03-15	2,51%	1,45	1,45
182334	Fast	Kommuninvest	15 000 000,00	2025-12-10	2031-05-12	2,96%	4,70	4,70
			209 000 000,00					

Tabellen visar kreditförfall och räntebindningstider i relation till riktlinjerna i finanspolicyn. Avvikelserna är markerade med rött.

	Målvärde	Utfall
Kapitalbindning	2-3 år	1,74 år
Del av Kapitalbindning är mindre än 1 År	max 25%	42%
Räntebindning	2-3 år	1,49 år
Del av Räntebindning är mindre än 1 År	max 25%	51%

KOMMENTAR AVVIKELSE

På finansgruppens möte togs upp att avvikelsen för kapital- och räntebindning beror på två lån, totalt 47 mkr, som förfaller om två månader samt att det finns två rörliga lån kvar.
Då kommunen avser att sälja mark till EcoDataCenter för 278 mkr finns en plan för avveckling av samtliga kommunens lån.

Barken

Snitträntan för lånen är 3,01 %. I december var snitträntan 2,77 %.

Lån	Räntetyp	Långivare	Lånebelopp	Startdatum	Slutdatum	Ränta	Ränte-bindning	Kapital-bindning
133260	Rörlig	Kommuninvest	20 000 000,00	2021-03-10	2026-11-12	2,24%	0,20	0,20
148542	Fast	Kommuninvest	20 000 000,00	2022-08-17	2029-09-03	2,81%	3,01	3,01
154337	Fast	Kommuninvest	20 000 000,00	2023-04-03	2028-02-14	3,47%	1,46	1,46
159238	Fast	Kommuninvest	25 000 000,00	2023-10-11	2030-05-23	4,02%	3,73	3,73
160355	Fast	Kommuninvest	20 000 000,00	2023-11-13	2031-05-12	3,87%	4,70	4,70
162420	Fast	Kommuninvest	25 000 000,00	2024-02-19	2027-06-15	3,18%	0,79	0,79
165592	Fast	Kommuninvest	25 000 000,00	2024-06-19	2028-05-12	3,16%	1,70	1,70
165690	Fast	Kommuninvest	20 000 000,00	2024-05-24	2028-05-12	3,20%	1,70	1,70
168668	Fast	Kommuninvest	31 000 000,00	2024-10-02	2029-03-12	2,44%	2,53	2,53
176174	Fast	Kommuninvest	24 000 000,00	2025-05-12	2030-11-12	2,93%	4,20	4,20
179754	Fast	Kommuninvest	20 000 000,00	2025-09-30	2028-11-29	2,52%	2,25	2,25
183391	Fast	Kommuninvest	20 000 000,00	2026-05-04	2029-11-12	2,87%	3,20	3,20
187738	Rörlig	Kommuninvest	17 000 000,00	2026-06-17		2,35%	0,08	0,08
			287 000 000,00					

Tabellen visar kreditförfall och räntebindningstider i relation till riktlinjerna i finanspolicyn. Avvikelserna är markerade med rött.

	Målvärde	**Utfall**
Kapitalbindning	2,5-3,5 år	2,32 år
Del av Kapitalbindning är mindre än 1 År	max 20%	22%
Räntebindning	2,5-3,5 år	2,32 år
Del av Räntebindning är mindre än 1 År	max 20%	22%

KOMMENTAR AVVIKELSE

På finansgruppens möte togs upp att avvikelsen för kapital- och räntebindning beror på två lån, totalt 37 mkr, som kommer att omsättas inom två månader. För det ena lånet, på 17 mkr, är det klart att lånet kommer att omsättas till ett fast lån med 5,3 års kapital- och räntebindningstid

SEAB

Snitträntan för lånen är 3,12 %. I december var snitträntan också 3,12 %.

Lån	Räntetyp	Långivare	Lånebelopp	Startdatum	Slutdatum	Ränta	Ränte-bindning	Kapital-bindning
153477	Fast	Kommuninvest	20 000 000,00	2023-02-22	2027-06-15	3,41%	0,79	0,79
162104	Fast	Kommuninvest	10 000 000,00	2024-02-16	2028-02-14	2,96%	1,46	1,46
176956	Fast	Kommuninvest	10 000 000,00	2025-05-12	2029-05-07	2,73%	2,68	2,68
			40 000 000,00					

Tabellen visar kreditförfall och räntebindningstider i relation till riktlinjerna i finanspolicyn. Avvikelserna är markerade med rött.

	Målvärde	**Utfall**
Kapitalbindning	1-3 år	1,43 år
Del av Kapitalbindning är mindre än 1 År	max 35%	50%
Räntebindning	1-3 år	1,43 år
Del av Räntebindning är mindre än 1 År	max 35%	50%

KOMMENTAR AVVIKELSER

På finansgruppens möte togs upp att avvikelsen avseende kapital- och räntebindning under ett år beror på att ett lån står för 50 % av den totala låneskulden. Detta lån kommer att amorteras med 10 mkr vid nästa omsättning.

Bärkehus

Snitträntan för lånen är 2,66%. I december var snitträntan 2,59%.

Lån	Räntetyp	Långivare	Lånebelopp	Startdatum	Slutdatum	Ränta	Ränte-bindning	Kapital-bindning
104149	Fast	Kommuninvest	40 000 000,00	2018-12-03	2026-11-12	1,51%	0,20	0,20
111063	Fast	Kommuninvest	16 000 000,00	2019-05-28	2027-08-16	1,09%	0,96	0,96
136893	Rörlig	Kommuninvest	35 500 000,00	2021-09-15	2026-11-12	2,24%	0,20	0,20
144004	Fast	Kommuninvest	8 000 000,00	2022-03-31	2028-05-12	1,94%	1,70	1,70
146044	Rörlig	Kommuninvest	20 000 000,00	2022-06-01	2028-05-12	2,46%	0,20	1,70
150550	Fast	Kommuninvest	30 000 000,00	2022-12-01	2029-03-12	3,87%	2,53	2,53
153478	Fast	Kommuninvest	30 000 000,00	2023-02-22	2027-06-15	3,42%	0,79	0,79
159594	Fast	Kommuninvest	24 000 000,00	2023-11-13	2029-11-12	4,02%	3,20	3,20
162106	Fast	Kommuninvest	13 000 000,00	2024-02-16	2028-02-14	2,96%	1,46	1,46
168815	Fast	Kommuninvest	40 000 000,00	2024-10-02	2030-06-12	2,48%	3,78	3,78
168816	Fast	Kommuninvest	31 500 000,00	2024-10-02	2028-10-04	2,40%	2,09	2,09
176954	Fast	Kommuninvest	50 000 000,00	2025-05-12	2029-05-07	2,73%	2,68	2,68
180500	Fast	Kommuninvest	44 250 000,00	2025-10-22	2031-05-12	2,82%	4,45	4,45
184218	Fast	Kommuninvest	40 000 000,00	2026-02-04	2030-11-12	2,89%	4,20	4,20
			422 250 000,00					

Tabellen visar kreditförfall och räntebindningstider i relation till riktlinjerna i finanspolicyn. Avvikelserna är markerade med rött.

	Målvärde	**Utfall**
Kapitalbindning	2,5-3,5 år	2,34 år
Del av Kapitalbindning är mindre än 1 År	max 20%	29%
Räntebindning	2,5-3,5 år	2,27 år
Del av Räntebindning är mindre än 1 År	max 20%	34%

KOMMENTARER AVVIKELSER

På finansgruppens möte togs upp att avvikelsen för kapitalbindning och räntebindning beror på att det finns två lån, totalt 75,5 mkr, som ska omsättas inom två månader samt att det finns rörligt lån kvar.

Backsmedjan

Snitträntan för lånen är 2,56%. I december var snitträntan 2,25%.

Lån	Räntetyp	Långivare	Lånebelopp	Startdatum	Slutdatum	Ränta	Ränte-bindning	Kapital-bindning
143323	Fast	Kommuninvest	15 000 000,00	2022-03-07	2029-05-16	1,65%	2,71	2,71
143324	Rörlig	Kommuninvest	8 000 000,00	2022-03-25	2031-03-24	2,52%	0,06	4,56
144140	Fast	Kommuninvest	12 000 000,00	2024-05-08	2028-05-12	3,26%	1,70	1,70
164801	Fast	Kommuninvest	10 000 000,00	2026-06-10	2032-06-01	3,12%	5,75	5,75
			45 000 000,00					

Tabellen visar kreditförfall och räntebindningstider i relation till riktlinjerna i finanspolicyn. Avvikelserna är markerade med rött.

	Målvärde	**Utfall**
Kapitalbindning	2,5-3,5 år	3,44 år
Del av Kapitalbindning är mindre än 1 År	max 20%	0%
Räntebindning	2,5-3,5 år	2,64 år
Del av Räntebindning är mindre än 1 År	max 20%	18%

KOMMENTAR AVVIKELSER

På finansgruppens möte togs upp att Backsmedjan följer uppsatta riktlinjer bra. Nästa omsättning av lån sker 2028-05-12.

Borgensåtagande

Nedan visas en sammanställning av borgensåtagande, högsta låneram och lån per 31/8 2026.

Koncernen (Belopp mkr)	**Borgens åtagande 2026**	**Högsta låneram 2026**	**Kommun-invest per 31/8**
Bärkehus	443		422
SEAB	47		40
Barken	340		287
Backsmedjan	55		45
Bolagen	**885**		**794**
Kommunen		247	209
Koncernen			**1 003**

Räntekostnader

Nedan visas en sammanställning över räntekostnader för åren 2026-2027. Beräkningen utgår från att befintliga lån refinansieras och att inga nya lån upptas. För bolagen tillkommer borgensavgift 0,25% som betalas till kommunen.

Koncernen (Belopp mkr)	**Räntekostnad 2026**	**Borgensavgift 2026**	**Räntekostnad 2027**	**Borgensavgift 2027**
Bärkehus	11,2	1,0	11,2	1,0
SEAB	1,2	0,1	1,2	0,1
Barken	8,2	0,7	8,4	0,7
Backsmedjan	1,2	0,1	1,2	0,1
Kommunen	4,0	-1,9 (intäkt)	2,4	-1,9 (intäkt)
Koncernen	**25,8**		**24,4**	

Historisk låneutveckling

Nedan visas låneutveckling för åren 2021-2025

Koncernen (Belopp mkr)	**Lån per 2021-12-31**	**Lån per 2022-12-31**	**Lån per 2023-12-31**	**Lån per 2024-12-31**	**Lån per 2025-12-31**
Bärkehus	385	393	393	393	423
SEAB	57	47	47	47	40
Barken	203	203	249	282	282
Backsmedjan	0	55	55	55	55
Kommunen	253	249	245	243	212
Koncernen	898	949	989	1020	1012
Nyckeltal	**2021-12-31**	**2022-12-31**	**2023-12-31**	**2024-12-31**	**2025-12-31**
Kommunens lån /omsättning	31%	29%	27%	26%	22%
Koncernens lån/ omsättning	81%	79%	76%	77%	76%

Likviditet

Nedanstående tabell visar saldo hos Norrbärke Sparbank för kommunens och koncern under v 29-36.

Vecka 29		jul/aug 2026				aug/sep 2026			
		Vecka 29	Vecka 30	Vecka 31	Vecka 32	Vecka 33	Vecka 34	Vecka 35	Vecka 36
Hel grupp	★	**130 714**	**148 231**	**144 015**	**144 439**	**133 995**	**188 641**	**162 377**	**160 104**
SMEDJEBACKENS KOMMUN	★	**130 714**	**148 231**	**144 015**	**144 439**	**133 995**	**188 641**	**162 377**	**160 104**
BÄRKEHUS AB	★	23 675	21 830	22 921	29 067	24 420	24 141	23 049	30 971
BARKEN VATTEN & ÅTERVINNING AB	★	-1 551	-2 324	282	1 833	911	7 877	3 335	7 705
BACKSMEDJAN KB	★	6 579	6 656	7 580	7 431	7 286	8 203	8 197	9 041
SMEDJEBACKEN ENERGI AB	★	21 071	19 120	19 882	22 162	22 392	21 274	20 450	22 166
SMEDJEBACKENS KOMMUN	★	69 381	91 568	82 605	73 297	69 739	117 913	98 329	81 802
SMEDJEBACKENS ENERGI NÄT	★	11 510	11 332	10 696	10 601	9 198	9 183	8 968	8 371
SMEDJEBACKENS KOMMUNS FÖRVALTNINGSAB	★	48	48	48	48	50	50	50	48

Ränta på tillgodohavande är fn 1,16%. Ränta för nyttjande av kontokredit är f.n 3,05%.

KOMMENTAR LIKVIDITET

Fortsatt god likviditet i kommunen och i bolagen.

Barken kommer att nyupplåna 8 mkr nu i september.

Kommunen förväntas inte omsätta de lån på 47 mkr som förfaller i november.

§ 107

Dnr 2026/00204

Budget 2027 med plan 2028-2031 kommunstyrelsen

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Budget 2027 med plan för 2028–2031 för kommunstyrelsen godkänns.

Ärendebeskrivning

I anslutning till kommunfullmäktiges rambeslut i juni 2026 utarbetades en verksamhetsplan för kommunstyrelsen.

Inför höstens budgetberedning har tidigare utarbetad verksamhetsplan uppdaterats och kompletterats med mål. Vidare har en framräkning av de ekonomiska förutsättningarna gjorts för hela planperioden.

Förvaltningens budget är uppräknad i enlighet med budgetförutsättningarna med 2 % per år för hela perioden.

Resultaträkning, tkr						
	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
KS Ledning och Stöd						
Kansliavdelningen	18 081	18 443	18 811	19 188	19 571	19 963
Medborgarservice	7 412	7 560	7 711	7 866	8 023	8 183
Ekonomi och upphandling	5 684	5 798	5 914	6 032	6 153	6 276
Personalavdelning	10 415	10 623	10 836	11 052	11 274	11 499
Räddningstjänst	11 581	11 813	12 049	12 290	12 536	12 786
Näringsliv	5 136	5 239	5 343	5 450	5 559	5 671
Summa	**58 309**	**59 475**	**60 665**	**61 878**	**63 116**	**64 378**

Beslutsunderlag

Kommunchefens tjänsteskrivelse

Budget 2027 med plan 2028–2031

SMEDJEBACKEN
smedjebacken.se

BUDGET 2027

med plan 2028–2031

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet, ledningsfunktion. Styrelsen ska ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser, kommunalförbund och genom avtalssamverkan.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen, styrfunktion. Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige, uppföljningsfunktion. Styrelsen ansvarar för i reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd, särskilda uppgifter. Härutöver ansvarar styrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (2017:725) och annan lagstiftning.

Kommunstyrelsens förvaltning utgörs av kansliavdelningen, avdelningen för medborgarservice, personalavdelningen, ekonomi- och upphandlingsavdelningen, räddningstjänst och näringsliv. Förvaltningens uppdrag är att skapa största möjliga nytta för kommunens verksamheter och bidra till att kommunens mål uppfylls genom att strategiskt och operativt stötta, styra, leda och kontrollera.

Omvärldsanalys

Smedjebacken ligger mitt i en av Sveriges starkaste industriella tillväxtmiljöer och en pågående industriboom. Redan idag finns en stark industriell bas i kommunen. Smedjebackens kommun har därmed mycket goda förutsättningar att fortsätta utvecklas. Det finns en framtidstro, ett växande intresse från näringslivet och goda förutsättningar för etableringar och industriell expansion. Genom flera nya detaljplaner skapas möjligheter för fler bostäder, fler verksamheter och en fortsatt positiv samhällsutveckling. Attraktiva livsmiljöer, fungerande infrastruktur och en positiv utveckling inom bygglov stärker kommunens attraktivitet.

En viktig omvärldsaspekt för kommunen är den demografiska utvecklingen. Förändringar i befolkningssammansättning, framtida kompetensbehov och ändrade krav på välfärden påverkar kommunens planering på kort och lång sikt. Det ställer krav på strategisk och långsiktig planering av kommunal service.

Digitalisering och artificiell intelligens, AI, utvecklas snabbt. Det påverkar både invånarnas förväntningar och kommunens arbetssätt. Utvecklingen skapar möjligheter till effektivare processer, bättre service och högre kvalitet. Samtidigt ställer den krav på samordning, kompetens och tillgänglighet. Kommunen behöver fortsätta arbeta aktivt för att ta till vara digitaliseringens möjligheter och samtidigt bidra till att motverka digitalt utanförskap.

Det säkerhetspolitiska läget tillsammans med klimatförändringar gör att säkerhets- och beredskapsarbetet är fortsatt centralt inom ramen för totalförsvaret. Det är viktigt att stärka kommunens motståndskraft mot digitala hot och desinformation. Informationssäkerhet och cybersäkerhet är därmed prioriterat.

I SKR:s senaste prognos konstateras att osäkerheten i omvärlden är fortsatt stor. Kriget i Mellanöstern och höga energipriser utgör en risk för världsekonomin. Trots detta bedöms svensk ekonomi gå in i 2027 med relativt hög tillväxt, driven av en starkare inhemsk efterfrågan och ökad konsumtion bland hushållen. Arbetsmarknaden väntas stärkas och antalet arbetade timmar öka tydligt under 2027. Det bidrar till att skatteunderlaget beräknas öka med 5,1 procent 2027.

Därefter väntas ökningstakten dämpas och ligga mer i linje med den historiska utvecklingen. För Smedjebackens kommun innebär utvecklingen sammantaget förbättrade ekonomiska förutsättningar inför perioden 2027–2031. Samtidigt kvarstår osäkerhet kring konjunktur- och kostnadsutvecklingen, vilket ställer krav på fortsatt framförhållning och anpassning av verksamheten.

Plan för kommande budgetår

En stor del av arbetet inriktas på att möta framtidstron i kommunen och hos näringslivet. Kommunens organisation arbetar lösningsorienterat för att möjliggöra utveckling. Behov av välfungerande infrastruktur med goda transportmöjligheter, bra kollektivtrafik samt person- och godstrafik på järnväg och väg är avgörande för kommunens utveckling. Kommunen fortsätter i olika sammanhang att aktivt verka för dessa frågor. Trafikverkets ombyggnation av riksväg 66 välkomnas och kommunen behöver ha beredskap för åtgärder i anslutning till ombyggnationen.

Hösten 2026 ingick kommunen ett betydande avtal med EcoDataCenter om förvärv av 52 hektar mark på industriområdet Röbacken för etablering av ett datacenter. Det är en historisk händelse och en strategisk breddning av kommunens näringslivsstruktur som förväntas generera 125–150 fasta arbetstillfällen vid färdigställande samt 600–800 byggnadsarbetare under byggtiden. Byggtiden beräknas till 6–8 år. Projektet skapar redan effekter på det lokala näringslivet och förväntas fortsätta generera positiva följdeffekter såsom ökad efterfrågan på boende, livsmedel, restaurang och konferenstjänster.

I samband med ny mandatperiod genomförs introduktion och utbildning av förtroendevalda parallellt med översyn av kommunens styrdokument. Arbetet syftar till att skapa goda förutsättningar för tydligt ledarskap, gemensam inriktning och ändamålsenlig styrning. Samtidigt fortsätter översynen och effektiviserandet av processer i hela organisationen, med fokus på koncernnytta, samordning och tillvaratagande av synergieffekter. AI och digitalisering är på agendan.

Jämställdhetsutredningen 2026 och dess rekommendationer ligger till grund för nästa steg i kommunens arbete för ett jämställt och inkluderande samhälle. Arbetssätt, metodik, nyckeltal och förvaltningens stöd till verksamheterna utvecklas för att skapa goda förutsättningar för jämställdhetsintegrering i hela organisationen. Jämställdhetsforum planeras i samband med internationella kvinnodagen den 8 mars. Temat denna gång är jämställd hälsa genom hela livet med fokus på äldres hälsa.

Implementering av den nya socialtjänstlagen fortsätter med övergripande lärprocess där de sociala hållbarhetsfrågorna är centrala. Här ingår att utveckla arbetssätt och stärka förmågan att arbeta mer förebyggande, kunskapsbaserat och samordnat. Arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet är högst aktuellt. Smedjebacken är en av tre kommuner i landet som är pilotkommuner att ansluta kommunala utbetalningar till Utbetalningsmyndigheten. Syftet är att förbättra möjligheterna att upptäcka felaktiga utbetalningar.

Smedjebackens kommun ska vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare där ett hållbart, hälsosamt och tryggt arbetsliv är utgångspunkten. Fokus är systematiskt arbetsmiljöarbete, flexibilitet och omställningsförmåga, kompetensförsörjning och stärkt ledarskap. Arbetet med att minska ohälsa och sjukskrivningstal fortsätter inom ramen för projektet *Smedjebackens kommun – friskast i Sverige*, som delvis finansieras genom Europeiska socialfonden. Under 2026 startar en ny avtalsrörelse. Nya avtal ska vara på plats från 1 april 2027.

För att stärka och värna demokratin behöver kommunen fortsätta att utveckla former för dialog, delaktighet och inflytande. Det handlar om att skapa goda möjligheter till insyn, förståelse och återkoppling samt att nå fler grupper i samhället samt att ha ett jämställdhetsfokus Särskilt viktigt är att hitta sätt att bättre nå ungdomar, barnfamiljer och individer mitt i livet. Översyn av feriejobben pågår där olika möjligheter ses över.

Ett prioriterat område är stärkt styrning och samordning inom upphandling och inköp. En kommunövergripande upphandlings- och inköpsgrupp har inrättats för att samordna upphandlingsplanen, utveckla inköp och e-handel samt bidra till ökad kostnadseffektivitet. Målet är bättre framförhållning, högre kvalitet i inköpsprocesserna och mer strategisk resursanvändning.

Utifrån det rådande omvärldsläget fortsätter arbetet med beredskap, säkerhet och civilt försvar inom ramen för totalförsvaret. Målet är att öka robusthet, minska sårbarhet och säkerställa kontinuitet i samhällsviktiga verksamheter även vid störningar, kriser eller höjd beredskap. Räddningstjänstens förebyggande arbete fortsätter att stärkas liksom förmågan att kunna fungera och agera under höjd beredskap. Viktiga lärdomar dras exempelvis från hur räddningstjänsten i Ukraina arbetar.

Kommunen verkar för ett statligt servicecenter i Smedjebacken samt polisiär närvaro i kommunhuset.

Ekonomiska förutsättningar

Resultaträkning, tkr						
	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
KS Ledning och Stöd						
Kansliavdelningen	18 081	18 443	18 811	19 188	19 571	19 963
Medborgarservice	7 412	7 560	7 711	7 866	8 023	8 183
Ekonomi och upphandling	5 684	5 798	5 914	6 032	6 153	6 276
Personalavdelning	10 415	10 623	10 836	11 052	11 274	11 499
Räddningstjänst	11 581	11 813	12 049	12 290	12 536	12 786
Näringsliv	5 136	5 239	5 343	5 450	5 559	5 671
Summa	**58 309**	**59 475**	**60 665**	**61 878**	**63 116**	**64 378**

Resultaträkning, tkr						
	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Intäkter	-10 602	-10 814	-11 030	-11 251	-11 476	-11 705
Övriga kostnader	68 911	70 289	71 695	73 129	74 591	76 083
Summa	**58 309**	**59 475**	**60 665**	**61 878**	**63 116**	**64 378**

Uppräkning av förvaltningens totala budgetram har gjorts med 2 % för år 2027.

Investeringsäskande

Räddningstjänsten har enligt fordonsplanen ett behov av att renovera/byta släckbil år 2030.

Investeringar, tkr					
	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Räddningstjänsten				5 500	
Inventarier KS förvaltning	250	250	250	250	250
Mark och exploatering	6 000	6 000	6 000	3 000	3 000
Summa	**6 250**	**6 250**	**6 250**	**8 750**	**3 250**

Kansliavdelningen

Verksamhet

Kansliavdelningen innehåller resurser för

- Administration och service för kommunfullmäktige, kommunstyrelse och valnämnd
- Diarium/arkiv
- Samordning, utredningar, projekt med mera
- Trygghets-, beredskaps- och säkerhetsarbete, inkl. informationssäkerhet och GDPR
- Ledning och samordning av styrgruppen för social hållbarhet

Kansliets uppdrag är att ge en god administrativ service till övergripande politisk verksamhet och säkerställa att kommunstyrelsen kan uppfylla sitt tillsynsansvar. I kansliet redovisas även övergripande politisk verksamhet; kommunfullmäktige, kommunstyrelse med arbetsutskott, valnämnd samt gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptbelagda läkemedel, ATL.

Omvärldsanalys

Centralt tema för hela offentlig sektor är effektiv administration. SKR, Sveriges kommuner och regioner lyfter behovet av att förenkla processer, standardisera arbetssätt och använda teknik.

Välfärdsbrottsligheten påverkar det demokratiska systemet på flera sätt. SKR:s bedömning är att välfärdsbrottsligheten är ett växande samhällsproblem, som kan vara systemhotande. Kommunen fortsätter arbeta aktivt för att stärka det systematiska arbetet mot välfärdsbrott och säkerställa en strukturerad process.

Plan för kommande budgetår

Med anledning av en ny mandatperiod kommer introduktion och utbildning för förtroendevalda att genomföras parallellt med översyn av kommunens styrdokument.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är prioriterat, där FAS-arbetet (förebyggande arbete i samverkan) utgör en viktig grund. Samverkan med civilsamhälle, näringsliv och offentliga aktörer är av betydelse liksom genomförande av trygghetsvandringar och andra dialogbaserade insatser. Förebygga och motverka välfärdsbrottslighet är aktuellt. Smedjebacken är en av tre kommuner i Sverige som är pilotkommuner i arbetet med att ansluta kommunala utbetalningar till Utbetalningsmyndigheten. Syftet är att förbättra möjligheterna att upptäcka felaktiga utbetalningar.

Utifrån det rådande omvärldsläget stärker kommunen arbetet med beredskap, säkerhet och civilt försvar inom ramen för totalförsvaret. Målet är att öka robusthet, minska sårbarhet och säkerställa kontinuitet i samhällsviktiga verksamheter även vid störningar, kriser eller höjd beredskap. Cybersäkerhet och informationssäkerhet är centralt. Genom projektet ”Fossilfri ö-drift” utreds vilka möjligheter som finns att försörja samhällskritiska verksamheter med lokalproducerad, fossilfri el vid en krissituation i Smedjebackens kommun. Arbetet med nödvatten fortsätter.

Det är angeläget att ta tillvara AI och digitaliseringens möjligheter på ett ansvarsfullt sätt, med fokus på verksamhetsnytta, kvalitet, rättssäkerhet och invånarnas behov. Kommunen deltar exempelvis i initiativ inom ”Handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering”. IT-samverkan med Ludvika kommun och IT-Center behöver fortsätta utvecklas.

Kommunens administrativa nätverk har återuppstått. Aktuella frågor är utvecklande av olika e-tjänster, beredningsprocesser, informationsklassning, e-arkiv, systemförvaltning och dokumenthanteringsplaner.

Ekonomiska förutsättningar

Resultaträkning, tkr						
	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Kansliavdelningen						
Intäkter	-2 032	-2 073	-2 114	-2 156	-2 200	-2 243
Kostnader	20 113	20 515	20 926	21 344	21 771	22 206
Summa	**18 081**	**18 443**	**18 811**	**19 188**	**19 571**	**19 963**

Överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar gäller för perioden 2024–2026. Budgeten bygger på oförändrat statsbidrag även åren 2027–2031 men osäkerhet finns kring bidragets förlängning och storlek, då överenskommelsen upphör och andra beräkningsmodeller har aviserats som skulle göra att Smedjebackens kommun erhåller betydligt lägre bidrag.

Avdelningen för medborgarservice

Verksamhet

Avdelningen för medborgarservice arbetar till största delen med utåtriktad verksamhet i form av service för våra medborgare, företagare och besökare samt internt till anställda.

Avdelningen ansvarar för den övergripande informations- och kommunikationsverksamhet, budget- och konsumentrådgivning, tryckeri- och posthantering, medborgarservice på olika språk och kommunens telefonväxel. Strategiskt arbete med demokrati- och medborgarfrågor/dialoger, barn- och ungdoms- samt folkhälsofrågor.

Omvärldsanalys

Digitaliseringen i samhället fortsätter i snabb takt och påverkar både medborgarnas förväntningar och kommunens arbetssätt. Kraven på tydlig, tillgänglig och snabb kommunikation ökar, samtidigt som kommunen behöver säkerställa att information och service kan nå invånare med olika behov, förutsättningar och digital vana.

I denna utveckling är demokratiaspekten särskilt viktig. För att stärka och värna demokratin behöver kommunen fortsätta att utveckla former för dialog, delaktighet och inflytande. Det handlar om att skapa goda möjligheter till insyn, förståelse och återkoppling samt att nå fler grupper i samhället. Särskilt viktigt är att hitta sätt att bättre nå ungdomar, barnfamiljer och individer mitt i livet. Digitala lösningar kan här bidra till att sänka trösklarna för grupper som har svårt att nå kommunen under kontorstid, vilket även är en jämställdhetsfråga då det underlättar vardagen för dem som bär ett stort ansvar för omsorgsarbete.

Den tekniska utvecklingen skapar samtidigt nya möjligheter för kommunens kommunikationsarbete. Digitala lösningar och AI-baserade stöd kan bidra till ökad tillgänglighet, effektivare arbetssätt och bättre anpassning av information till olika målgrupper. Utvecklingen ställer samtidigt krav på kunskap, ansvarsfull användning och tydliga arbetssätt i organisationen. Digitaliseringen innebär också ökade krav på säkerhet, robusthet och beredskap. När kommunikationen blir mer digital ökar sårbarheten vid teknikstörningar, kriser eller andra händelser som påverkar ordinarie system. Kommunen behöver därför ha förmåga att upprätthålla fungerande kommunikation även under förändrade förutsättningar.

Plan för kommande budgetår

Mot bakgrund av den tekniska utvecklingen behöver Medborgarservice fortsätta stärka kommunens förmåga att möta medborgarnas behov av tydlig, tillgänglig och förtroendeskapande kommunikation. Arbetet behöver bidra till att stärka dialogen med medborgarna, utveckla former för delaktighet och skapa bättre möjligheter till återkoppling.

Medborgarservice ska säkerställa att kommunens information och dialoger är jämställda genom att aktivt anpassa kanaler och mötesformer så att både kvinnor och män nås. Ett viktigt utvecklingsområde är att bättre nå fram till och engagera barnfamiljer och individer mitt i livet, särskilt för att nå fäder för att uppmuntra ett jämställt föräldraskap.

Som en del i kommunens jämställdhetsintegrering ska Medborgarservice under 2027 etablera en tydligare roll som strategiskt stöd för övriga förvaltningar och bistå verksamheterna med att ta fram och visualisera könsuppdelad statistik (nyckeltal) samt ge stöd i hur jämställdhetsperspektivet kan integreras i ordinarie kommunikation, service och beslutsunderlag.

Det breddinförande av digital post som genomförts innebär att fokus flyttas från införande till en stabil, långsiktig och hållbar förvaltning. Under 2027 handlar arbetet om att säkerställa fungerande rutiner, tydligt ansvar och fortsatt stöd till verksamheterna. Nu när digital post är införd tar kommunen nästa steg i arbetet med SKR:s handslag genom att implementera Säker digital kommunikation, SDK. Först ut är individ- och familjeomsorgen.

Medborgarservice fortsätter att utveckla förmågan att använda AI som stöd i kommunikationen. Under 2026 tecknades ett nytt avtal för kommunens hemsida där AI-stöd ingår. Under 2027 blir detta ett viktigt verktyg för att stärka både den interna och externa kommunikationen. Arbetet behöver därför inriktas på att bygga kunskap, skapa trygga arbetssätt och säkerställa att AI används på ett ansvarsfullt sätt som främjar inkludering och motverkar könsstereotyper.

Kraven på kommunikativt stöd i organisationen ökar och på en tydlig, tillgänglig och samordnad kommunikation både internt och externt. Förändringar i verksamheten, nya arbetssätt och ett ökat behov av snabb och korrekt information innebär att kommunikationsinsatser behöver kunna möta fler och mer komplexa behov. Kostnaderna för flera av kommunens verktyg och system inom kommunikationsområdet ökar. Samtidigt skapar ett strategiskt och samordnat arbetssätt bättre förutsättningar för effektiv resursanvändning.

Avdelningen behöver fortsätta arbeta strategiskt och prioritera resurser för att hantera ökade kostnader och ett växande behov av kommunikativt stöd. Samordnade och digitala arbetssätt kan samtidigt bidra till effektivisering, bättre resursutnyttjande och långsiktig hållbarhet.

Fokusområden under 2027

- stärka dialog, delaktighet och inflytande för kommunens medborgare med fokus på jämn könsfördelning i deltagandet
- utveckla former för dialog, material och kanalval för att bättre nå barnfamiljer och individer mitt i livet
- fungera som ett strategiskt stöd till förvaltningarna för att analysera verksamhetsdata ur ett jämställdhetsperspektiv och utveckla användningen av AI i kommunikationen
- säkerställa en stabil förvaltning av digital post samt införa Säker digital kommunikation, SDK

Sammantaget behöver verksamheten fortsatt arbeta strategiskt för att hantera ökade kostnader inom vissa områden, samtidigt som digitala arbetssätt bidrar till effektivisering och långsiktig hållbarhet.

Ekonomiska förutsättningar

Resultaträkning, tkr						
	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Medborgarservice						
Intäkter	-1 850	-1 887	-1 925	-1 963	-2 002	-2 043
Kostnader	9 262	9 447	9 636	9 829	10 025	10 226
Summa	**7 412**	**7 560**	**7 711**	**7 866**	**8 023**	**8 183**

Ekonomi och upphandlingsavdelningen

Verksamhet

Ekonomi- och upphandlingsavdelningen är en gemensam stödfunktion som tillhör kommunstyrelseförvaltningen. Verksamheten består av koncerngemensamma resurser och ska både arbeta strategiskt och ge service inom områdena ekonomiadministration, ekonomistyrning, upphandling och inköp samt planering och finansiering.

Omvärldsanalys

I SKR:s senaste prognos från augusti konstateras att osäkerheten i omvärlden är fortsatt stor. Kriget i Mellanöstern och höga energipriser utgör en risk för världsekonomin. Trots detta bedöms svensk ekonomi gå in i 2027 med relativt hög tillväxt, driven av en starkare inhemsk efterfrågan och ökad konsumtion bland hushållen. Arbetsmarknaden väntas stärkas och antalet arbetade timmar öka tydligt under 2027. Det bidrar till att skatteunderlaget beräknas öka med 5,1 procent 2027. Därefter väntas ökningstakten dämpas och ligga mer i linje med den historiska utvecklingen.

För Smedjebackens kommun innebär utvecklingen sammantaget förbättrade ekonomiska förutsättningar inför planperioden 2027–2031. Samtidigt kvarstår osäkerhet kring konjunktur- och kostnadsutvecklingen, vilket ställer krav på fortsatt framförhållning och anpassning av verksamheten.

Befolkningsprognosen från Statistiska centralbyrån visar att kommunen står inför fortsatta utmaningar, särskilt inom äldreomsorgen, då antalet personer i åldersgruppen 90 år och äldre ökar kraftigt under en tioårsperiod. För att möta dessa utmaningar behöver arbetet med att effektivisera verksamheten fortsätta, bland annat genom förenkling och utveckling av administrativa arbetsprocesser.

Plan för kommande budgetår

Under kommande budgetår prioriteras fortsatt stärkt styrning och samordning inom upphandling och inköp. En kommunövergripande upphandlings- och inköpsgrupp har inrättats med uppdrag att samordna upphandlingsplanen, utveckla arbetet med inköp och e-handel samt tillvarata kommunkoncernens samlade potential för kostnadseffektivitet och synergieffekter.

Ekonomi- och upphandlingsavdelningen fortsätter arbetet med att utveckla administrativa processer, med fokus på digitalisering, standardisering och förbättrad uppföljning. I linje med genomförd översyn av ekonomifunktionen ska arbetet i ökad utsträckning inriktas mot analys, prognos och verksamhetsnära stöd. Det innebär ett skifte mot ett mer framåtriktat arbetssätt, där controlling och affärsstöd stärks. Samtidigt ska processer effektiviseras och systemstödet nyttjas bättre för att minska manuellt arbete och frigöra resurser. Ett ökat koncernperspektiv, tydligare roller och stärkt samarbete mellan ekonomifunktionerna är centralt.

Ekonomiska förutsättningar

Resultaträkning, tkr						
	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Ekonomi och upphandling						
Intäkter	-3 222	-3 286	-3 352	-3 419	-3 488	-3 557
Kostnader	8 906	9 084	9 266	9 451	9 640	9 833
Summa	**5 684**	**5 798**	**5 914**	**6 032**	**6 153**	**6 276**

Personalavdelningen

Verksamhet

Personalavdelningen är en stöd- och ledningsfunktion tillhörande kommunstyrelsens förvaltning. Avdelningens uppdrag är att samordna och utveckla arbetet med personal- och lönefrågorna inom hela kommunen. Avdelningen har såväl strategiskt, konsultativt som operativt ansvar och tillhandahåller stödjande processer och verktyg till kommunens chefer för att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla medarbetare på bästa sätt.

Avdelningen är organisationens sakkunniga inom arbetsrätten och ger stöd och råd inom frågor som rör kompetensförsörjning, avtal och villkor, arbetsmiljö, förhandlingar och individärenden. Avdelningen har ett nära samarbete med Västmanland-Dalarnas lönenämnd som hanterar kommunens löner och pensioner.

Omvärldsanalys

Personalavdelningen har ett viktigt uppdrag att bedriva omvärldsbevakning och analys för att säkerställa kommunens förmåga att möta förändringar och ge verksamheterna ett effektivt, relevant och framåtblickande stöd. Genom att följa utvecklingen i omvärlden och arbeta mer proaktivt stärks personalavdelningens roll som strategisk partner till kommunens verksamheter.

Omvärldsutvecklingen präglas bland annat av demografiska förändringar, med en åldrande befolkning och en ökad konkurrens om kompetens. Samtidigt förändrar digitalisering och artificiell intelligens arbetslivet i snabb takt. Utvecklingen medför ökade krav på ett systematiskt arbete inom bland annat arbetsmiljö, kompetensförsörjning, säkerhet och hållbarhet. Även medarbetarnas förväntningar förändras, samtidigt som förändringstakten och komplexiteten i arbetslivet ökar.

För personalavdelningen innebär utvecklingen ett breddat och fördjupat uppdrag. Det strategiska personalarbetet behöver i högre grad vara datadrivet och evidensbaserat, med ett tydligt fokus på kompetensförsörjning, säkerhet, organisationskultur, jämställdhetsintegrering och en hållbar arbetsmiljö. Personalavdelningen behöver därmed kombinera ett strategiskt perspektiv med förmågan att omsätta omvärldsförändringar till konkret stöd och utveckling i verksamheterna.

För en mindre kommun innebär detta särskilda krav på prioritering, omställningsförmåga och flexibilitet. Personalavdelningen behöver kunna hantera en föränderlig och komplex omvärld samtidigt som ett nära, tillgängligt och verksamhetsnära stöd till kommunens chefer säkerställs. Det ställer höga krav på en väl avvägd balans mellan operativa behov och långsiktigt strategiskt arbete

Plan för kommande budgetår

Utifrån omvärldsanalysen och utvecklingstrender är personalavdelningens fokusområden följande:

1. Ökade lagkrav och transparens: Avtal 27, Lönetransparensdirektivet, Partsgemensamma arbeten i samverkan med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

2. Hållbart arbetsliv och friska arbetsplatser: Friskfaktorsatsning och Suntarbetsliv, ESF-projektet Smedjebackens kommun – friskast i Sverige, Utveckling av en attraktiv och jämställd arbetsgivare

3. Kompetensförsörjning: Utveckling av rekryteringsprocessen, översyn av feriejobb, Implementering av WinLas Webb, inklusive kompetensmodul

4. Digitalisering och AI: Digitalisering av löne- och anställningsprocesser, E-tjänster, Utveckling av mallar och stöd i befintliga system, Digitala personakter

5. Flexibilitet och omställningsförmåga: Omställningsplan för familje- och utbildningsförvaltningen, Tidiga insatser vid omställning

6. Stärkt ledarskap: Kommunens interna ledarutvecklingsprogram, LeDa – partnersamverkan för forskningsbaserad utveckling av offentligt ledarskap i Dalarna, i samverkan med Högskolan Dalarna.

Ekonomiska förutsättningar

Resultaträkning, tkr						
	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Personalavdelning						
Intäkter	-2 458	-2 507	-2 557	-2 608	-2 661	-2 714
Kostnader	12 873	13 130	13 393	13 661	13 934	14 213
Summa	**10 415**	**10 623**	**10 836**	**11 052**	**11 274**	**11 499**

En tillbakablick på 2025 visar att kostnader för företagshälsovård minskade kraftigt. Sjuktalen har gått ner, men minskade kostnader kan också bero på ett ökat förebyggande arbete, förändrat arbetssätt inom personalavdelningen samt ett mer fördelaktigt avtal. I och med ESF-projektet Smedjebackens kommun - friskast i Sverige förväntas kostnaderna för företagshälsovård öka igen framöver. Samtidigt pågår en översyn av feriejobben. Ett förslag är att kommunen ska kunna erbjuda ungdomar arbete i tre veckor i stället för dagens två vilket leder till en kostnadsökning om kommunen ska kunna erbjuda samma antal platser.

Räddningstjänst

Verksamhet

Räddningstjänsten är en del av samhällets krisberedskap och har till uppgift att stödja den enskilde när de egna resurserna inte räcker till. Räddningstjänstens arbete regleras i kommunens fastställda handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor, LSO. I uppdraget är förebyggande brandskyddsarbete en viktig del samt tillsyn av brandskyddet hos vissa verksamheter. Räddningstjänsten svarar för tillstånd och tillsyn enligt lag om brandfarlig och explosiv vara, LBE.

Samarbete sker med RIS, Räddning i Samverkan samt Räddningstjänst Dala Mitt kring systemledning. Räddningstjänsten ansvarar för samordning av krisstöd och FRG, frivillig resursgrupp.

Räddningstjänstens huvudsakliga uppgift är dels att förebygga olyckor, dels att den skadeavhjälpande verksamheten sköts på ett tillfredställande, snabbt och kostnadseffektivt sätt. Målet är att fortsätta att hålla en hög nivå på arbetet. Det kräver övning/utbildning, utveckling och beredskap.

Omvärldsanalys

Det blir mer fokus på förebyggande arbete, till exempel tillsyner, brandskydd i hemmet, samverkan med andra aktörer för ökad trygghet, nya och uppdaterade utbildningar för räddningstjänsten från brandman till befäl.

Det förändrade säkerhetspolitiska läget påverkar även räddningstjänstens arbete. Ett nationellt projekt ”räddningstjänst under höjd beredskap”, RUHB, leds av Myndigheten för civilt försvar, MCF. I satsningen samarbetar MCF och räddningstjänsterna runt om i landet för att stärka räddningstjänsternas förmåga att agera vid höjd beredskap och ytterst krig. Viktiga lärdomar dras exempelvis från hur räddningstjänsten i Ukraina arbetar när det pågår ett krig.

Plan för kommande budgetår

Räddningstjänsten arbetar vidare med utveckling av förebyggande verksamhet med fler tillsyner, utbildningar, brandskydd i hemmet och information till den enskilde. Hembesök för rådgivning och kartläggning hur brandskyddet ser ut hos den enskilde. Fokus på speciellt utsatta och sårbara grupper.

Fram till 2028 ska räddningstjänstens förmåga stärkas för att kunna fungera och agera under höjd beredskap, RUHB. Nationella utbildningsplaner för åren har tagits fram där all brandpersonal i Sverige ska utbildas i olika moment som indikering av oexploderad ammunition, sökning och räddning i rasmassor, sanering av kemiska och radioaktiva ämnen. Länsinstruktörer utbildas genom statliga medel och alla räddningstjänster i länet kommer att få genomgå utbildning för att stärka förmågan. Även planering av robusthöjande åtgärder är aktuellt. En samordnare och ett nätverk för RUHB-frågor i stort finns i länet för samverkan och samplanering av kommande åtgärder.

Rekrytering och utbildning av frivillig resursgrupp och krisstöd fortsätter. De är viktiga resurser i beredskapsarbetet. Första insatsperson, FIP, har införts och responstiden har sänkts med 3,5 min till 11,7 min. Fortsatt rekrytering och utbildning av Civil insatsperson, CIP, som räddningstjänsten hoppas ska engagera medborgare i ytterområden dit räddningstjänsten har längre körtid.

Brandskyddsutbildningarna för skolelever fortsätter dels för elever i klass 2 med Flammys brandsyn, dels för elever på högstadiet ”Upp i rök”. Utbildningarna genomförs i samarbete med Brandskyddsföreningen.

Nytt avtal startade i januari 2026 för rengöring och brandskyddskontroll. En nyhet i avtalet är att fler uppföljningsmöten per år ska genomföras.

Jämställdhetsfrågorna inom räddningstjänsten kommer att även fortsatt att vara en viktig del i arbetet. Ett mål är att öka andelen kvinnliga brandmän.

Ekonomiska förutsättningar

Resultaträkning, tkr						
	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Räddningstjänst						
Intäkter	-850	-867	-884	-902	-920	-938
Kostnader	12 431	12 680	12 933	13 192	13 456	13 725
Summa	**11 581**	**11 813**	**12 049**	**12 290**	**12 536**	**12 786**

Näringsliv

Verksamhet

Näringslivsavdelningen präglas av ett offensivt och lösningsorienterat arbetssätt med ett tydligt fokus på lokal tillväxt. I nära samverkan med aktörer på lokal, regional och nationell nivå verkar vi för en hög sysselsättningsgrad, ett positivt flyttnetto samt en gynnsam attityd till kommunen som etableringsort.
Följande områden är särskilt prioriterade:

- Utveckling av besöksnäringen i samarbete med Visit Dalarna, Malingsbo-Kloten-området, handel och evenemangsaktörer.
- Regionförstoring mot Mälardalen, i samarbete med näringslivskontoret i Ludvika kommun.
- Etablering och breddning av näringslivsstrukturen i samverkan med Stockholm Business Alliance (SBA), Mälardalsrådet, grannkommuner samt Invest Dalarna.
- Lokal näringslivsutveckling, genom regelbundna företagsbesök och ett strukturerat samarbete med företagarföreningarna.

Omvärldsanalys

Regionen, bestående av Smedjebacken och Ludvika, befinner sig i en fortsatt stark konjunktur. Hitachi Energy AB säkrar stora nya affärer och gör utbyggnader i omfattande skala.

Ovako Bar AB har upplevt en svagare konjunktur men marknadsläget förbättras gradvis, vilket är positivt för framtidsutsikterna. Den tillverkningsstruktur som dominerar näringslivet i regionen innebär att även underleverantörer upplever en gynnsam marknad och framtidstro. Det är av vikt att tillvarata denna utvecklingskraft för att fortsätta göra kommunen attraktiv för näringsliv och boende.

Plan för kommande budgetår

Näringslivsavdelningens arbete präglas av en stark framtidstro där goda relationer med befintliga och potentiella aktörer prioriteras. Kommunens organisation verkar lösningsorienterat för att underlätta snabb expansion och nya etableringar. Stora samhällsutmaningar såsom infrastruktur, bostäder, skola och barnomsorg ges hög prioritet de kommande åren.

Hösten 2026 ingick kommunen ett betydande avtal med EcoDataCenter om förvärv av 52 hektar mark på industriområdet Röbacken för etablering av ett datacenter. Det är en historisk händelse och en strategisk breddning av kommunens näringslivsstruktur som förväntas generera 125–150 fasta arbetstillfällen vid färdigställande samt 600–800 byggnadsarbetare under byggtiden. Byggtiden beräknas till 6–8 år. Projektet skapar redan effekter på det lokala näringslivet och förväntas fortsätta generera positiva följdeffekter såsom ökad efterfrågan på boende, livsmedel, restaurang och konferenstjänster.

Besöksnäringen förstärks i samverkan med Visit Dalarna efter att kommunerna fått ökat ansvar. En ny resurs har knutits till näringslivsenheten med ett 30-procentigt uppdrag att stärka kommunens position inom besöksnäringen, med särskilt fokus på Malingsbo-Kloten området, som årligen attraherar över 100 000 besökare. Samarbete sker med entreprenörer och Sveaskog för att vidareutveckla och stärka attraktionskraften. Ett mångmiljonprojekt i samarbete med Högskolan Dalarna och Glasriket i Värmland beviljades, vilket ska utveckla metoder för hantering av besöksströmmar i Malingsbo-Kloten under kommande år.

Näringslivsavdelningen fortsätter att skapa mötesplatser och nätverk för entreprenörer, samt stödjer utvecklingen av affärsnätverk, mässor och evenemang. Företagsfrukostar, företagsgalor och Augustifesten är viktiga inslag för att främja samarbete och relationer inom näringslivet. Samverkan mellan skolan och näringslivet är en central satsning, exemplifierat av projektet "Unga Ögon" som ger elever möjlighet att möta företagare och insikt i näringslivets behov och möjligheter.

Andelen kvinnliga företagare är fortsatt lägre än manliga, och insatser för att stärka kvinnligt företagande prioriteras genom att lyfta fram kvinnliga förebilder inom näringslivet.

Smedjebackens kommun planerar lokala arrangemang kopplade till Skid-VM 2027 i Dalarna samt utveckling av Strömholms kanal för att ytterligare stärka besöksnäringen.

Ett förstärkt internt samarbete med samhällsbyggnadsförvaltningen och WBAB sker genom regelbundna veckomöten för att hantera långsiktiga näringslivsfrågor. Samarbete mellan näringslivsavdelningarna i Smedjebacken och Ludvika är också etablerat och bedrivs regelbundet för att maximera regionens tillväxtpotential.

Ekonomiska förutsättningar

Resultaträkning, tkr						
	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Näringsliv						
Intäkter	-190	-194	-198	-202	-206	-210
Kostnader	5 326	5 433	5 541	5 652	5 765	5 880
Summa	**5 136**	**5 239**	**5 343**	**5 450**	**5 559**	**5 671**

Mål

Kommunfullmäktige beslutar om de övergripande målen och nämnden om de strategiska nämndmålen som utgår från kommunfullmäktiges mål. Nämnden beskriver vilka mått/indikationer som används för uppföljning samt ambitionsnivån (måltal).

Uppföljningen av målen kommer även innehålla statistik rörande fördelning kvinnor respektive män, där det är möjligt.

Kommunfullmäktiges övergripande mål & strategiska nämndmål	Mått/indikator	Måltal
En kommun för alla		
Smedjebacken ska vara en trygg kommun	Antal anmälda brott om skadegörelse i kommunen källa: Polisen	**Minskande** Utgångsvärde år 2023: 132 anmälda brott Viktigt att brott om skadegörelse anmäls.
	Antal anmälda våldsbrott i kommunen källa: Polisen	**Minskande** Utgångsvärde år 2023: 116 anmälda brott Viktigt att våldsbrott anmäls.
	Antal anmälda våldsbrott mot kvinnor källa: Polisen	**Minskande** Utgångsvärde år 2023: 112 anmälda brott Viktigt att våldsbrott anmäls.
Social hållbarhet ska vara i fokus	Antal skuldsatta hos kronofogden i kommunen. källa: Kronofogden	**Minskande** Utgångsvärde år 2023: 374 personer
	Ohälsotalet i kommunen, antal dagar källa: Försäkringskassan/Kolada	**Minskande** Utgångsvärde år 2023 29,3 dagar, (riket 22,2)
	Jämställda löner inom kommunens verksamheter Kvinnors löner/mäns löner, 100%. Mäts utifrån equal pay index (EPI). EPI nära 100 indikerar jämställd lönesättning.	**Fortsatt balans** Utgångsvärde år 2023: 98,9
	Jämställda arbetsplatser inom kommunens verksamheter. Andel arbetsplatser med minst 20 % av underrepresenterat kön.	**Ökande** Utgångsvärde år 2023: 29%
	Andel heltidsarbetande månadsavlönade källa. Kolada	**Ökande** Utgångsvärde år 2023: 79% Jmf riket 75%
Bland räddningstjänstens medarbetare ska en hög grad av jämställdhet eftersträvas	Andel (%) kvinnor som arbetar som brandpersonal i utryckningstjänst källa: Kolada	**Ökande** Utgångsvärde år 2023: 7,4%
Medborgarna ska bli mer skyddade genom att ha personligt brandskydd i bostaden	Räddningstjänstens antal genomförda insatser för information till den enskilde i kommunen, ex. hembesök, mässor, öppet hus, bomöten	**Ökande** Utgångsvärde år 2023: 73 insatser

En hållbar ekokommun		
Miljömässig hållbarhet ska vara i fokus	Förbrukning av kontorspapper inom kommunen	**Minskande** Utgångsvärde år 2023: 1,4 miljoner kopior
Attraktiv boendekommun		
Kommunen ska ha en god förmåga att hantera olyckor och skador snabbt och effektivt.	Responstid för räddningstjänst, dvs tid från när 112 anropet ankom till första resurs är på plats. Mediantid i minuter. källa: Kolada	**Minskande** Utgångsvärde år 2023: 15,1 i mediantid
Näringslivsverksamheten ska stimulera till ökad jämställdhet bland kommunens företagare genom ökad exponering av kvinnliga företagare i kommunens främjande verksamheter	Andel medverkande kvinnliga företagare i kommunens arrangemang som morgonsoffa, företagsgala av totalt medverkande.	**Fortsätta vara i balans** Utgångsvärde år 2023: 55,2%
Stärka företagen genom gemensamma nätverk	Antal nätverksträffar för företag i kommunen	**Ökande** Utgångsvärde: Ej tidigare mätt på helår
Stark ekonomi		
God ekonomisk hushållning	0-resultat	
Välfärd med hög kvalité		
Arbetslivet ska vara hållbart, tryggt och hälsosamt	Sjukfrånvaro, %	**Minskande** till 5% med 0,5% per år Utgångsvärde år 2023: 8,8%
	Långtidssjukfrånvaron, %	**Minskande** till 20% med 0,5% per år Utgångsvärde år 2023: 43,4%
	Antalet anmälda olycksfall inom kommunens verksamheter	**Minskande** Utgångsvärde år 2023: 38 anmälda olycksfall
	Antal anmälda tillbud inom kommunens verksamheter	**Ökande** Utgångsvärde år 2023: 36 anmälda tillbud
	Nöjd kundindex källa: Internserviceenkäten	**Ökande** Utgångsvärde år 2023: 4,2 (KS förvaltningen)
Smedjebackens kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare	Hållbart medarbetarengagemang, HME. Mäts som tre delindex av motivation, ledarskap och styrning som tillsammans bildar ett totalindex 0–100. Högt värde indikerar hög nivå på HME. källa: Kolada	**Ökande** Utgångsvärde år 2023: 82
	Antal upprättade individuella kompetensutvecklingsplaner	**Ökande** Utgångsvärde år 2023: 254 planer
Säkerställa att skyddet mot olyckor i Smedjebackens kommun är skäligt och tillfredsställande	Antalet tillsyner och efterkontroller utförda av räddningstjänsten	**Ökande** Utgångsvärde år 2023: 8

Plan för räddningstjänstens fordon, uppdaterad 26-09-09

Reg. nr	Fordon	Årsmodell	Anrops nr	Slittid år	Driftkostnad/år	Avskrivning/år	Reinvestering år	Reinvestering kostnad	Anm.
NY	Scania, Hävare	2025	2 25-4730	20			2026	5 000 000	Leverans juni 2026, avskrivningskostnad från 2026
EJF 360	Scania P82ml 4x2 L, Släckbil 2	1995	2 25-4720	20			2030	5 500 000	Klippverktyg, köpt beg. 2012
Båt	Flipper 42	1975	Båt	20			2030	80 000	m. motor
WHK 891	Volvo FM 9, Tankbil/Lastväxlare	2005	2 25-4740	20			2032	3 000 000	
OUM 010	Skoda Yeti, befälsbil	2011	2 25-4760	15			2033	300 000	
FLZ 46C	VW Pickup, transportbil	2021	2 25-4770	10			2033	600 000	Leasing, köps ut efter 5år
BPN 11T	Seat Ateca, Personbil	2021	2 25-4880	15			2037	300 000	Leasing, köps ut efter 5år
YUT 19N	Ford Ranger Pickup IVPA/Första bil	2023	2 25-4765	15			2038	750 000	
DAZ 461	Volvo FMX Bas 1 DL, Släckbil 1	2013	2 25-4710	20			2040	6 000 000	Klippverktyg, vinch, onspot
CCS 14R	Yamaha 4-hjuling	2021	2 25-4751	20			2042	150 000	
GPY 023	Bandi 4TD (Bandvagn)	1994	2 25-4751					300 000	Ersätts ej vid haveri
AEX 600	Willy Jeep G 226	1961	Veteranbil	-			-	-	
Båt	Sjöjeep 65	1994	2 25-4790	20			2028		

Reg nr	Fordon	Årsmodell	Används till	Slittid	Driftkostnad/år inkl. avskrivning	Reinvestering år	Reinvestering kostnad	Anm.
GCW 826	Tranells Vagnfabrik, släpvagn	1972	Kem				17 000	Kapell
CJR 277	Strada Universial, släpvagn	2021	Skogs				15 000	
HTN 165	PVK-Produkter,Båttrailer t. Flipper	1975	Båt				15 000	
PFK 323	Lindavagn , Fyrhjulingssläp	2021	Terrängfordon				20 000	
	Pump kl 3 Volvo WR 30	1994	Pump				250 000	
	Pump kl 1 Godiva (Nissan)	1995	Pump				200 000	
	Pump kl 2 DAFO	2025	Pump					

§ 108

Dnr 2026/00329

Taxor inom räddningstjänstens verksamhetsområde

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige

1. Taxor inom räddningstjänstens verksamhet fastställs.
2. Taxorna gäller från 1 januari 2027.

Ärendebeskrivning

Räddningschefen har gjort en årlig översyn av taxorna inom räddningstjänstens verksamhet. Det omfattar taxor för utbildning, automatlarm, tillsyn enligt Lag om skydd mot olyckor samt tillsyn och tillstånd enligt Lagen om brandfarlig och explosiv vara, LBE.

Taxorna föreslås räknas upp med knappt 4%. Allmänt högre kostnadsläge är orsak till höjningarna.

Ändringen föreslås från 1 januari 2027.

———

Beslutsunderlag

Räddningschefens tjänsteskrivelse

Taxor Räddningstjänsten 2027

TAXOR RÄDDNINGSTJÄNSTEN

fr.o.m. 2027-01-01

Antagen av Kommunfullmäktige

Innehåll

A Utbildning
B Automatlarm
C Tillsyn LSO och LBE
D Tillstånd LBE

Tjänst	**Pris exkl. moms**
A Utbildning, ENDAST för kommunens personal	
- **Grundläggande Brandskyddsutbildning–** ca:2 timmar. (brandskyddsteori, brandsläckare och brand i kläder praktik)	**300:-/deltagare**
- **Brandskyddsutbildning brandskyddskontrollant –** ca:4 timmar	**450:-/deltagare**
- **Brandskyddsutbildning brandskyddsansvarig –** ca:6 timmar	**700:-/deltagare**
- **Hjärt- och lungräddning** – ca:2 timmar.	**300:-/deltagare**
- **Grundavgift** – Förbrukningsmaterial ex. brandsläckare, samt material till HLR-dockor, lokal mm	**1000:-/grupp**
B Larm, och anläggningsavgifter	
- **Felaktig alarmering av vaktstyrka via automatlarm**	**6600:-/ larm**
- **Automatlarmsavtal mellan anläggningsägare och Räddningstjänsten Smedjebacken**	**1200:-/år**
- **Anmälan ny automatlarmsanläggning**	**1600:-**
- **Anmälan ägarbyte automatlarmsanläggning**	**800:-**
- **Kvartalsprovning av brandlarm och överföring till SOS Alarm AB**	**1300:-/år**
C Tillsyn enl. LSO och LBE	
- **Grundbelopp för tillsyn**	**1900:-**
- **Timdebitering vid tillsyn**	**950:-**

D Tillstånd Brandfarlig och explosiva varor		Pris exkl. moms
Brandfarlig vara	**Beskrivning**	
Anläggning med mindre hantering av brandfarlig vara.	**Restauranger och skolor**	**5900:-**
Anläggning med måttlig hantering av brandfarlig vara	**Bensinstation automat, mindre försäljningsställen, mindre industri.**	**9600:-**
Anläggning med omfattande hantering av brandfarlig vara.	**Mycket stor industri med öppen hantering, bensinstation med butik, stora försäljningsställen**	**12800:-**
Anläggning med mycket omfattande och mycket komplex hantering av brandfarlig vara.	**2:4-anläggningar, depåer, processindustrier**	**21500:-**
Ändring av tillstånd inom ramen för tillståndstiden.		**5550:-**
Nytt tillstånd enl. 20§ FBE	**Vid byte av innehavare**	**1600:-**
Avslag av ansökan utan utredning		**950:-**
Avslag av ansökan med utredning		**2600:-**
Timdebitering där ett ärende tar väsentligt längre tid än ett standardärende		**950:-**
Explosiv vara	**Beskrivning**	
Fyrverkeriförsäljning		**4600:-**
Hantering av explosiva varor i mindre omfattning	**Hantering av krut för egentillverkning av ammunition**	**5700:-**
Hantering av explosiva varor i mindre omfattning	**T ex stenspräckare**	**5700:-**
Hantering av explosiva varor i större omfattning	**Hantering av sprängämne, större lager av fyrverkeriartiklar**	**9000:-**
Godkännande av föreståndare	**Ändring av angiven föreståndare**	**1500:-**
Nytt tillstånd enl. 20§ FBE	**Vid byte av innehavare**	**1500:-**
Tillstånd för överföring		**1500:-**
Avslag av ansökan om tillstånd för explosiv vara		**2600:-**
Timdebitering där ett ärende tar väsentligt längre tid än ett standardärende		**950:-**

§ 109

Dnr 2026/00325

Antagande av taxa för försäljning av kommunal mark samt upphävande del av taxa Avgifter för försäljning av mark och utarrendering

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Ärendet återremitteras med uppdrag att taxedokumentet behöver förenklas.
2. Prissättningen behöver ses över utifrån uppräkningsfaktorer och jämförelse med grannkommunerna.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har gjort en översyn av de delar som rör kommunstyrelsens område i gällande taxa, ”Avgifter för försäljning och utarrendering”, fastställd i KF 2023-04-24.

Befintlig taxa omfattar både kommunstyrelsens och kultur- och samhällsbyggnadsnämndens olika områden och budgetar. För att förtydliga och för att underlätta framtida revideringar föreslås att befintlig taxa upphävs och ersätts av två separata taxor, en för respektive nämnd.

Enligt gällande lagstiftning ska kommunen sälja mark med hänsyn tagen till EU:s statsstödsregler samt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och förbud att gynna enskilda näringsidkare. Försäljning ska ske till marknadsmässigt pris vilket kan fastställas genom oberoende marknadsvärdering, jämförelse med nyligen genomförda försäljningar eller konkurrensutsättning där priset kan vara ett av flera bedömningskriterier.

Den nu föreslagna taxan anger grundpriser som vid behov kan komma att justeras för att säkerställa att försäljning sker till rådande marknadspris. Taxan ska ses över årligen och vid behov revideras.

———

Beslutsunderlag

Mark- och exploateringsingenjörens tjänsteskrivelse

Förslag till Taxa för försäljning av mark 2026-09-11

Jämförelse mellan gällande taxa och förslag till ny taxa 2026-09-11

Gällande taxa för försäljning av mark och utarrendering 2023

TAXA FÖR FÖRSÄLJNING AV MARK

Nedanstående tabeller avser markpris vid försäljning av mark redan detaljplanelagd vid antagandet av denna taxa.

För bostadsändamål

Grundpris		100 kr/kvm

För industri, verksamheter och service

Röbacken	160 kr/kvm
Övriga områden	80 kr/kvm

Markreservation
För markanvisningsavtal utgår en avgift om 10% av den totala köpeskillingen per år.

Framtagande av nya detaljplaner
När en ny detaljplan tas fram görs en exploateringskalkyl som beslutsunderlag inför planuppdrag vilket ger en första indikation om vad priset på den planlagda marken sedan kan tänkas bli. Priset justeras under processens gång utifrån nedlagda och beräknade kostnader för planarbetet och genomförande. Det slutliga priset anges i markanvisningsavtal eller som allra senast vid överlåtelse eller fastighetsbildning (överenskommelse om fastighetsreglering).

Övriga avgifter och bestämmelser
Avgifterna i ovanstående tabeller omfattar endast priset för mark. Anslutningskostnader för el och VA samt förrättningskostnader ingår ej. Gatukostnad kan tillkomma.

Avsteg
Kommunen äger rätt att utifrån den specifika affärens förutsättningar göra avsteg från denna taxa om behov föreligger.

Jämförelse, kommunstyrelsens del i ”Taxa för försäljning och utarrendering av mark” samt föreslagen ”Taxa för försäljning av mark”.

Nedanstående tabeller redovisar de rader som behålls av gällande taxa samt de som utgår och inte tas upp föreslagen taxa.

För bostadsändamål

	Avgift	**Kommentar**
Grundpris 1000 kvm	100 000 kr	Behålls, men avgiften redovisas istället som 100 kr/kvm och ska gälla oavsett tomtstorlek
Tillägg för areal större än 1000 kvm		
Inom tätort	100 kr/kvm	Utgår. Ger samma kvadratmeterpris som grundpriset
Övriga områden	50 kr/kvm	Utgår då ingen kommunal mark för bostäder finns till salu utanför tätort idag
Avdrag för areal mindre än 1000 kvm		
Inom tätort	35 kr/kvm	Utgår, grundavgift om 100 kr/kvm ska vara utgångspunkt
Övriga områden	35 kr/kvm	Utgår då ingen kommunal mark för bostäder finns till salu utanför tätort idag
Tillköp mark		
Inom tätort	100 kr/kvm	Tillköp av mark för bostäder tillämpas mycket restriktivt och då i huvudsak för att lösa frågor av fastighetsrättslig karaktär. Kommunen säljer i normalfallet ej mark för utökning av befintlig trädgård, raden utgår därför.
Övriga områden	50 kr/kvm	Utgår då ingen kommunal mark för bostäder finns till salu utanför tätort idag
Vid strand eller strandnära läge räknas priset upp med multiplikator 2,0 respektive 1,6		Utgår. Inga sådana tomter finns till salu, vid nya områden sätts pris utifrån

		plankostnad och marknadsvärde

Industrimark

	Avgift	**Kommentar**
Planlagd industrimark Röbacken	160 kr/kvm	Behålls, ”planlagd” tas bort
Planlagd industrimark	80 kr/kvm	Behålls, ”planlagd” tas bort
Ej planlagd industrimark för industri	40 kr/kvm	Utgår – om marken inte är planlagd är den ej heller avsedd för industri per definition.
Eventuellt kan gatuavgift tillkomma vid nyanläggning		Behålls
Förstudie	Kostnadsfri	Behålls
Reservationsavtal	10% av köpeskilling per år	Behålls, benämns i nya taxan som Markanvisningsavtal i enlighet med gällande lagstiftning

Den föreslagna taxan gäller vid försäljning av redan detaljplanelagd mark. I föreslagen taxa tillkommer även ett stycke om markprissättning och fördelning av plankostnader vid framtagande av nya detaljplaner. Vid försäljning och markbyten gäller att kommunen ska säkerställa marknadsmässigt pris för marken.

§ 110

Dnr 2026/00205

Återrapportering beviljade extra föreningsbidrag vindkraftsstöd 2026

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Rapporten godkänns.

Ärendebeskrivning

Kultur- och samhällsbyggnadsnämnden har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att bedöma och besluta om fördelning av det extra föreningsbidraget Vindkraftsstöd för år 2026 på 1 miljon kronor, KS § 78/2026. Fritidschef har delegation att besluta om ansökningar upp till 20 000 kr, resterande beslutas av kultur- och samhällsbyggnadsnämnden. Kultur- och samhällsbyggnadsnämnden ska löpande återrapportera till kommunstyrelsen.

Fritidschef har därför gjort en sammanställning över aktuella ansökningar. 15 ansökningar har hittills inkommit från föreningar runt om i kommunen.

Förening	Diarienr.	Syfte och mål	Ansökt summa
SPF Seniorerna	2026/00281	Sommaraktivitet	31000
SVT Jägarklubb	2026/00303	Upprustning skjutvall och färg till byggnader	20000
Smedens Hundvänner	2026/00337	Hopphinder för att utveckla verksamheten	20000
Hagge Byalag	2026/00355	Lekutrustning Hagge Badplats	
Smedjebackens Ryttarsällskap	2026/00369	Inköp av ridkolehästar	450000
Föreningen Söderbärkeparken	2026/00385	Teknisk infrastruktur 50% av 257 000 kr	128500
Smedjebackens FK	2026/00388	Stöd för ledar- och domarutbildning	70000
NSK Längd	2026/00392	Investera fläktkanon samt slaghacka	346000
Huggnora-Tunkarlsbo Byförening	2026/00410	Ökad säkerhet och tillgänglighet Ångbåtsbrygga	40000
Dans och Folkton	2026/00409	Turne SÄBO och LSS	12210
Stor-Harnäs Byalag	2026/00414	Vildmarkslekplats	10000
Snöåns Byalag	2026/00421	Renovering bystugan, golv, wc samt fönster	110814
NSK Alpin	2026/00439	Grillstuga, Uvbergsbacken	74195
Riksteatern Ludvika Smedjebacken	2026/00431	Workshops, samt föreställningar KalabaLindy	55000
Larsbo Bygdegårdsförening	2026/00448	Extra skyddsutrustning Röjsåg, AWD gräsklippare	110000

Tre ansökningar är beviljade hittills:

- Smedens hundvänner har beviljats 20 000 kr för hopphinder för att utveckla verksamheten
- Dans och Folkton har beviljats 12 210 kr för Turné SÄBO och LSS
- Stor-Harnäs Byalag har beviljats 10 000 kr för vildmarkslekplats

Beredning av övriga ansökningar pågår.

———

Beslutsunderlag

Kommunchefens tjänsteskrivelse
Fritidschefens sammanställning över ansökningar/beviljade föreningsbidrag

SMEDJEBACKEN
Smedjebackens kommun

Ans 1000000

Förening	Diarienr.	Syfte och mål	Ansökt summa	Nämndsärende	Delegation	Beviljad summa	Datum	Utbet.	Anteckningar
SPF Seniorerna	2026/00281	Sommaraktivitet	31000	x					
SVT Jägarklubb	2026/00303	Upprustning skjutvall och färg till byggnader	20000		x				
Smedens Hundvänner	2026/00337	Hopphinder för att utveckla verksamheten	20000		x	20000	260827		Ej utbetalt än
Hagge Byalag	2026/00355	Lekutrustning Hagge Badplats		x					
Smedjebackens Ryttarsällskap	2026/00369	Inköp av ridkolehästar	450000	x					
Föreningen Söderbärkeparken	2026/00385	Teknisk infrastruktur 50% av 257 000 kr	128500	x					
Smedjebackens FK	2026/00388	Stöd för ledar- och domarutbildning	70000	x					RF-SISU
NSK Längd	2026/00392	Investera fläktkanon samt slaghacka	346000	x					Fläktkanon 26000 euro, Slaghacka 60000 kr
Huggnora-Tunkarlsbo Byförening	2026/00410	Ökad säkerhet och tillgänglighet Ångbåtsbrygga	40000	x					
Dans och Folkton	2026/00409	Turne SÄBO och LSS	12210		x	12210	260827		Ej utbetalt än
Stor-Harnäs Byalag	2026/00414	Vildmarkslekplats	10000		x	10000	260827		Ej utbetalt än
Snöåns Byalag	2026/00421	Renovering bystugan, golv, wc samt fönster	110814	x					Även ärende 2026/00229
NSK Alpin	2026/00439	Grillstuga, Uvbergsbacken	74195	x					
Riksteatern Ludvika Smedjebacken	2026/00431	Workshops, samt föreställningar KalabaLindy	55000	x					
Larsbo Bygdegårdsförening	2026/00448	Extra skyddsutrustning Röjsåg, AWD gräsklippare	110000	x					Större åkgräsklippare till allmänna ytor
Övriga ansökningar									
Nyfors Vattensamfällighet	2026/00186	Hjärtstartare							
Kolpebo Samfällighetsförening		Hjärtstartare							

Summa ansökningar	1477719	Beviljade ansökningar	42210
Återstår	-477719	Återstår	957790

§ 111

Dnr 2024/00106

Uppföljning handlingsplan suicidprevention

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Rapporten godkänns.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog 2024 handlingsplan för suicidprevention för åren 2024–2027, KF § 29/2024. Syftet med handlingsplanen är att öka den psykiska hälsan och förebygga suicidförsök/suicid i Smedjebackens kommun. Mål för det suicidpreventiva arbetet är att ingen person, barn, vuxen eller äldre ska behöva hamna i en sådan situation att suicid upplevs som den enda utvägen, ingen ska behöva ta sitt liv. En viktig förutsättning för måluppfyllelse är att verka för ökad allmänkunskap om psykisk hälsa och suicidförebyggande åtgärder bland kommunens anställda och invånare.

Handlingsplanen innehåller 13 beslutade insatser och målsättningar. Planen har följts upp under våren/sommaren 2026 och en särskild sammanställning har gjorts över aktuell status för de beslutade insatserna. Uppföljningen visar att samtliga insatser är påbörjade och arbetet fortskrider enligt plan. Arbetet bedrivs i alla förvaltningar och bolag. En stor del är utbildning för medarbetare och chefer i Första hjälpen till psykisk hälsa, MFHA. Kunskap om riskgrupper och riskfaktorer, riktade insatser och samverkan är viktigt i det suicidpreventiva arbetet.

Vidare bedrivs i kommunen ett omfattande förebyggande och hälsofrämjande arbete. Under hösten 2025 gjordes en kartläggning över det som görs i kommunen. Utredningen visar på en stor bredd av olika förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter och insatser från övergripande nivå till individnivå.

Kommunen samverkar dessutom sedan början av året med Fontänhuset Smedjebacken – Ludvika som arbetar med att förebygga psykisk ohälsa. Verksamhetslokalerna i Morgårdshammar invigdes i början av hösten.

Kommunen deltar också i nätverket för psykisk hälsa inom ramen för Finsam Västerbergslagen. Nätverket genomför olika utåtriktade aktiviteter, som exempelvis föreläsningar för allmänheten och arrangemang i samband med den årliga suicidpreventiva dagen.

Arbetet med handlingsplanen fortsätter hösten 2026 och under 2027.

———

Beslutsunderlag

Kommunchefens tjänsteskrivelse

Uppföljning handlingsplan suicidprevention

2026-09-09

Uppföljning handlingsplan för suicidprevention åren 2024–2027

Uppföljning av arbetet med handlingsplan för suicidprevention för åren 2024–2027 och de beslutade insatserna har genomförts. Sammanställningen visar aktuell status per sista augusti 2026.

grönt (insatsen uppfylld) gult (arbete/planering pågår), rött (ej påbörjat).

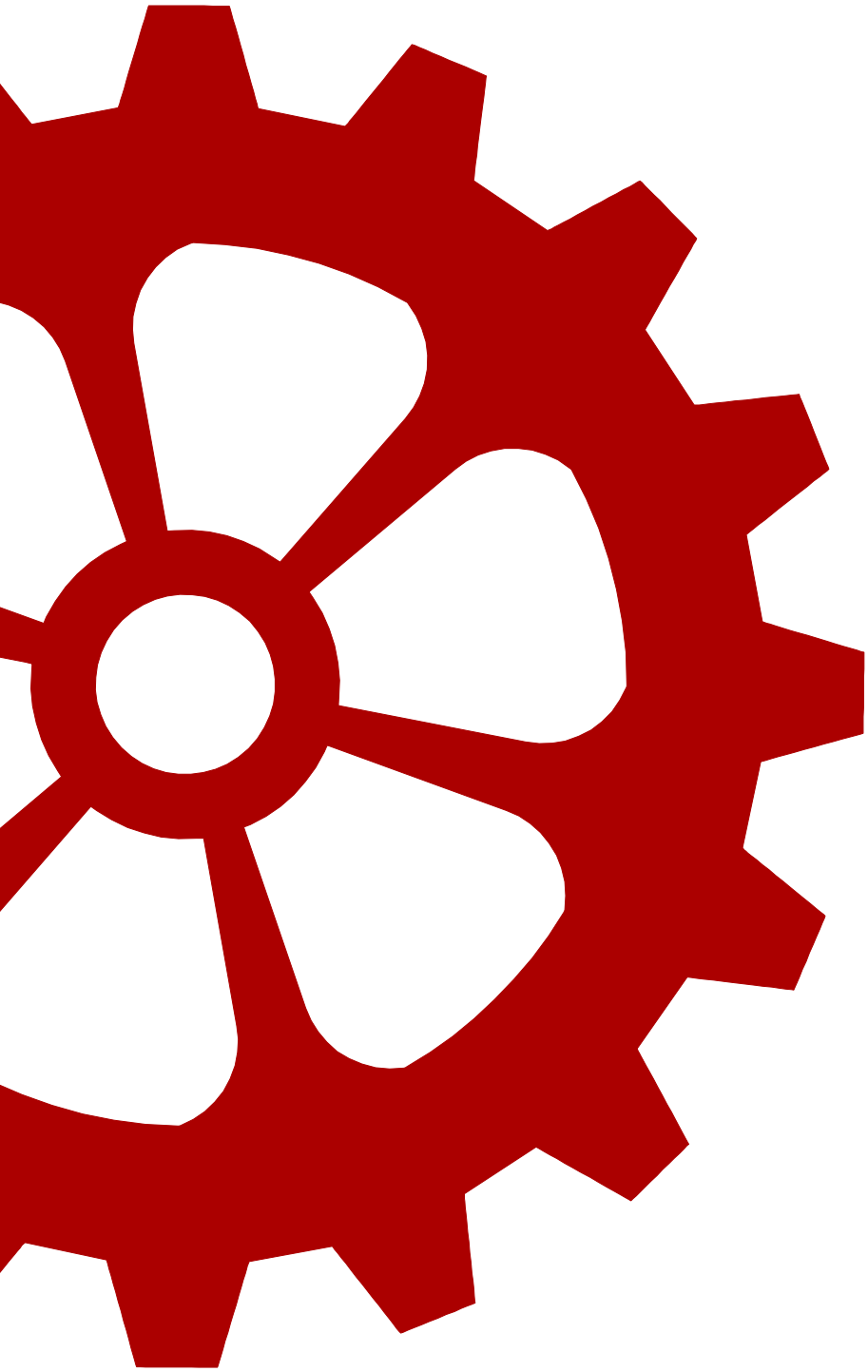
Förvaltning/bolag

	Insatser	Målsättning	Ansvarig	Uppfyllelse
1	Uppsökande verksamhet omsorgsförvaltningen	Hitta äldre som är i behov av stöd för att hjälpa utifrån individuella behov	Omsorgen	Omsorgen bedriver uppsökande verksamhet riktad mot personer över 80 år. Omsorgen genomför även regelbundet äldreenkät för att fånga upp behov, med efterföljande samtal för de som önskar.
2	Utbilda chefer och medarbetare i *MHFA - Första hjälpen till psykisk hälsa* Utbilda fler utbildare i kommunen	Höja kompetens hos chefer och medarbetare Säkerställa kompetens	Nämnder/bolag	Löpande MHFA-utbildning genomförs och erbjuds i kommunens förvaltningar och bolag. Totalt finns sju utbildade instruktörer i kommunen. Handledarna har regelbundna träffar med region Dalarna för kompetenspåfyllnad. En stor del av personalen i Bärkehus, SEAB, SENAB har gått Suicide Zeros utbildning i suicidprevention ”Våga fråga”.

3	Införa obligatoriska frågor i utredningsförfarandet till biståndshandläggare (alla handläggare) *FREDA kortfrågor*.	Hitta individer som är utsatta för våld	Omsorgen	Omsorgsförvaltningen har påbörjat arbetet med att införa FREDA-kortfrågor i utredningsförfarandet men det återstår en del arbete. Implementeringen fortsätter under 2026–2027.
4	Samtliga handläggare inom Omsorgen ska gå den webbaserade grundutbildningen gällande *Våld i nära relation – NKC Nationellt center för kvinnofrid*	Höja kompetens hos medarbetare	Omsorgen	NCK Våld i nära relation har genomförts av en del av handläggarna. Resterande som inte gått utbildningen, bland annat nyanställda, kommer att gå utbildningen under ”En vecka fri från våld” hösten 2026.
5	Utbilda *MHFA – Första hjälpen till psykisk hälsa* för personal inom Räddningstjänsten Obligatoriskt för chefer och styrkeledare	Höja kompetens hos medarbetare	KS	Räddningschef och övriga heltidsanställda medarbetare har utbildats i MHFA, övriga medarbetare utbildas under september 2026.
6	Personal inom räddningstjänsten ska gå den webbaserade grundutbildningen gällande *Våld i nära relation – NKC Nationellt center för kvinnofrid*	Höja kompetens hos medarbetare	KS	Planeras våren 2027.
7	Arbeta förebyggande gällande alkohol, droger och spelkonsumtion		Nämnder/bolag	En jämlik skola och förskola är grundläggande och det kvalitetsarbete som systematiskt bedrivs inom skolans värld är oerhört centralt i det förebyggande arbetet. Förebyggande arbete i övrigt sker inom alla förvaltningar exempelvis Socialtjänstens förebyggande arbete med tidiga insatser och även genom ett flertal insatser utan

				behovsprövning som anhörigstöd, spelfrihet, våld i nära relation, motivationsgrupp, återfallsprevention och livsstilsgrupp. Budget- och konsumentrådgivningen är en del och även det hälsofrämjande arbete som sker inom omsorgsförvaltningen och inom kultur- och samhällsbyggnad. ANDTS-frågor samordnas genom styrgruppen för social hållbarhet, folkhälsogruppen och FAS-arbetet.
8	Revidera alkohol- och drogpolicyn i kommunen		KS	Översyn har påbörjats.
9	Arbeta för att förebygga suicid i fysisk miljö med hjälp av SKR:s vägledande underlag och BRÅ:s vägledning för trygghetsvandringar	Säkra den fysiska miljön	KS	Vägledningen används vid kommunens trygghetsvandringar och arbetet leds av trygghetschef och följs upp regelbundet av kommunens lokala BRÅ. Vid trygghetsvandringarna deltar deltagare från förvaltningar och frivilligorganisationer.
10	Obligatorisk utbildning till boendestödjare – Bärkehus, MHFA Första hjälpen till psykisk hälsa	Öka kompetens	Bärkehus	81 % av Bärkehus personal har genomfört Suicide Zeros utbildning i suicidprevention ”Våga fråga”. Denna utbildning har ersätt MHFA för Bärkehus medarbetare.
11	Uppdatera hemsida och kommunens intranät med information om psykisk ohälsa, suicidprevention samt kontaktvägar. Informationen ska finnas på flera språk.	Informationsspridning	KS	Hemsida och intranätet är till stor del uppdaterad. Vissa ytterligare kompletteringar behövs dock.

12	Obligatorisk utbildning MHFA – Första hjälpen till psykisk hälsa till personal inom elevhälsan	Öka kompetens	FUN	Utbildning erbjuds och genomförs löpande.
13	Obligatorisk utbildning MHFA – Första hjälpen till psykisk hälsa för fackliga förtroendevalda, chefer och nyckelpersoner	Öka kompetens	Fackliga organisationer Nämnder/bolag	Utbildning erbjuds och genomförs löpande

Handlingsplan för suicidprevention

2024- 2027

SMEDJEBACKEN
smedjebacken.se

Antagen i kommunfullmäktige 2024-04-22

INLEDNING

Suicid är ett allvarligt folkhälsoproblem som kräver att bli uppmärksammat. Den senaste forskningen har visat att suicidprevention måste omfatta åtgärder inom en rad fält, allt ifrån att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga till en effektiv behandling av psykisk ohälsa och förebyggande av miljörelaterade risker.

Kommunbaserade insatser inom olika verksamhetsområden kan påverka bestämningsfaktorer för suicid och därigenom bidra till minskad suicidförekomst i befolkningen. Arbetet behöver både innefatta ett folkhälsovetenskapligt perspektiv, det vill säga att insatserna riktar sig till befolkningen oavsett risk till insatser riktade till grupper och individer som öka risk för psykisk ohälsa och suicid.

I handlingsplanen används begreppet suicid då detta används av Folkhälsomyndigheten och förordas av Riksförbundet för suicidprevention och efterlevandestöd (SPES).

Uppdrag, syfte och mål

Enligt uppdrag från Kommunfullmäktige beslut 2020-06-01 KS § 14 i Smedjebackens kommun har en lokal handlingsplan för suicidprevention i Smedjebacken upprättats under år 2023. En arbetsgrupp tillskapades för ändamålet och representanter för de olika nämnderna i kommunen finns med samt polismyndigheten, Svenska kyrkan och Region Dalarna i form av representant från Vårdcentralen i Smedjebacken. Aktuell handlingsplan gäller för åren 2024–2027.

Syftet med handlingsplanen är att öka den psykiska hälsan och förebygga suicidförsök/suicid i Smedjebackens kommun. Mål för det suicidpreventiva arbetet är detsamma som det nationella målet - att ingen person, barn, vuxen eller äldre, ska behöva hamna i en sådan situation att suicid upplevs som den enda utvägen, ingen ska behöva ta sitt liv. En viktig förutsättning för måluppfyllelse är att verka för ökad allmänkunskap om psykisk hälsa och suicidförebyggande åtgärder bland kommunens anställda och invånare.

HANDLINGSPLAN SUICIDPREVENTION SMEDJEBACKEN

Smedjebackens kommuns handlingsplan för suicidprevention bygger på lokala förutsättningar och behov, bestämningsfaktorer för psykisk ohälsa och suicid samt övergripande mål och strategier och beskriver utvecklingsbehov för att förbättra samordning och arbetssätt mellan och inom verksamheter. Uppföljningen bör, i möjligaste mån, ske inom ordinarie linjeorganisationer. Förvaltningarnas uppföljningar ska sammanställas och arbetsgruppen gällande suicidprevention ska sedan följa upp handlingsplanen varje mandatperiod.

	Insatser	Målsättning med insats	Ansvarig	Period	Övrigt
1.	Uppsökande verksamhet omsorgsförvaltningen	Hitta de äldre som är behov i stöd för att hjälpa de utifrån individuella behov.	Omsorgs-nämnden	2024–2027	
2.	Utbilda chefer och medarbetare i MHFA-*Första hjälpen till psykisk hälsa*	Höja kompetensen hos chefer och medarbetare.	Nämnder/Bolag	2024–2027	

	Utbilda fler utbildare i kommunen	Säkerställa kompetens	Omsorgs-nämnden	2024–2027	
3.	Införa obligatoriska frågor i utredningsförfarande till biståndshandläggare (alla handläggare) *FREDA kortfrågor*.	Hitta individer som är utsatta för våld	Omsorgs-nämnden	2024–2027	
4.	Samtliga handläggare inom Omsorgsförvaltningen ska gå den webbaserad grundutbildning gällande *Våld i nära relation- NCK Nationellt center för kvinnofrid.*	Höja kompetens hos medarbetare	Omsorgs-nämnden	2024–2027	
5.	Utbildning MHFA- *Första hjälpen till psykisk hälsa* för personal inom Räddningstjänsten	Höja kompetensen hos medarbetare	Kommun-styrelsen	2024–2027	
	Obligatoriskt för chefer och styrkeledare inom Räddningstjänsten	Säkerställa kompetens	Kommun-styrelsen	2024–2027	
6.	Personal inom Räddningstjänsten ska gå den webbaserad grundutbildning gällande *Våld i nära relation- NCK Nationellt center för kvinnofrid.*	Höja kompetensen hos medarbetare	Kommun-styrelsen	2024–2027	
7.	Arbeta förebyggande gällande alkohol, droger och spelkonsumtion		Nämnder/ Bolagen	2024–2027	
8.	Revidera Alkohol och drogpolicyn i kommunen		Kommun-styrelsen	2024–2027	
9.	Arbeta för att förebygga suicid i fysisk miljö med hjälp av SKR:s vägledande underlag och BRÅ:s vägledning för trygghetsvandringar	Säkra den fysiska miljön	Kommun-styrelsen	2024–2027	
10	Obligatorisk utbildning till boendestödjare- Bärkehus- MHFA *Första hjälpen till psykisk hälsa*	Öka kompetensen	Bärkehus	2024–2027	

11	Uppdatera hemsidan och kommunens intranät med information om psykisk ohälsa, suicidprevention samt kontaktvägar. Informationen ska finnas på flera språk	Informationsspridning	Kommun-styrelsen	2024–2027	
12	Obligatorisk utbildning MHFA- *Första hjälpen till psykisk hälsa* till personal inom utbildnings-verksamhetens elevhälsa	Öka kompetensen	Familje- och utbildnings-nämnden	2024–2027	
13	Obligatorisk utbildning MHFA- *Första hjälpen till psykisk hälsa* till fackliga förtroendevalda, chefer och nyckelpersoner	Öka kompetensen	Fackliga organisationerna Nämnder/ bolagen	2024–2027	

§ 112

Dnr 2025/00350

Svar på motion: Rätt person på rätt plats inom omsorgen (M)

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Motionen återremitteras till omsorgsnämnden för ytterligare utredning.

Ärendebeskrivning

Moderaterna har genom Karin Winqvist och Kristina Karlsson lämnat in en motion med yrkande om att omsorgsförvaltningen ska upprätta tydliga arbetsbeskrivningar för de olika tjänsterna inom omsorgens sjuksköterskor, undersköterskor och vårdbiträden.

Vidare yrkar Moderaterna att:

- servicetjänster som inte kräver undersköterskekompetens utförs i första hand av biträden, alternativt externa utförare
- städning utförs av personer som har kompetens inom området
- vårdinsatser utförs i första hand av undersköterskor och sjuksköterskor
- vårdinsatser som kräver särskild kompetens utförs i första hand av personer med specialutbildning inom respektive område

Som bakgrund till yrkandena anger Moderaterna att omsorgspersonalen upplever stress då arbetsuppgifter inte är helt tydliga om vem som gör vad och att undersköterskor upplever otillräcklighet med de rent vårdande arbetsuppgifterna.

Kommunfullmäktige beslöt 2025-11-24 § 63 att remittera motionsskrivelsen till omsorgsnämnden för yttrande.

Omsorgsnämnden beslöt 2026-06-12 § 69 att anta följande yttrande:

”Förvaltningen arbetar i en kommunövergripande arbetsgrupp för att framställa en kommungemensam modell för befattningsbeskrivning och arbetar således med att revidera och upprätta befattningsbeskrivningar för samtliga tjänster inom omsorgsförvaltningen.

En revidering av befattningsbeskrivning för undersköterska och vårdbiträde innebär en tydlig ansvarsfördelning mellan tjänsterna, där tjänsten som undersköterska innefattar uppgifter som enbart ska utföras av undersköterskor. Detsamma gäller för ansvarsfördelning mellan undersköterskor, specialistundersköterskor, sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor.

Differentiering av arbetsuppgifter, så som att omsorgspersonal utan undersköterskeutbildning utför servicetjänster alternativt att dessa utförs av extern utförare innebär ett flertal konsekvenser och effekter.

Vid differentiering av arbetsuppgifter riskeras personalkontinuiteten att försämras. När samtlig omsorg, såväl service som vård, utförs av samma personalgrupp finns större chanser att skapa en god personalkontinuitet. Lägre personalkontinuitet, och därigenom fler personal som besöker omsorgstagaren, riskerar skapa oro hos omsorgstagare. Vidare kan serviceinsatser ges som stödjande och utvecklande eller kompenserande insats. Vid stödjande och utvecklande ska insatser göras tillsammans med omsorgstagaren. Förvaltningen finner att det är fördelaktigt om detta i största mån görs av undersköterskor, som har adekvat utbildning och kan stötta omsorgstagaren i uppgifterna.

Även ur patientsäkerhetsperspektiv finns det positiva effekter av att utbildad personal utför även serviceinsatser. Serviceinsatser ger omsorgspersonal en möjlighet att observera omsorgstagarens allmäntillstånd, med bakgrund av sin utbildning. På så sätt kan tidiga tecken på försämrat hälsotillstånd uppmärksammas.

Differentiering av arbetsuppgifter kan också innebära ekonomiska konsekvenser. Vid uppdelning av arbetsuppgifter kan detta innebära dubbla resor, i jämförelse med om omsorgspersonal utför både service- och vårdinsatser under samma besök.

Utbrytning av serviceinsatser för att utföras av extern aktör kommer innebära ökad administrativ börda i form av upphandling, kvalitetsgranskning, fakturering och ansvarsfördelning.

Avslutningsvis uppmärksammar förvaltningen fördelar med både differentiering av arbetsuppgifter och att upplåta till extern aktör att utföra serviceinsatser. Fördelarna innefattar möjlighet att möta personalbrist avseende undersköterskor, potentiellt sänkta kostnader och professionellt utförda serviceinsatser. I dagsläget förekommer dock inte ett behov av differentiering av arbetsuppgifter i relation till de potentiella konsekvenser för omsorgstagare och patientsäkerhet som förändringen riskerar.”

Personalchefens kompletterande yttrande

Personalchefen har behandlat motionen och kompletterar yttrandet med följande:

Ur ett arbetsgivar- och kompetensförsörjningsperspektiv är det positivt att omsorgsförvaltningen arbetar med att tydliggöra ansvar, arbetsuppgifter och kompetenskrav för olika befattningar. Tydliga befattningsbeskrivningar är en viktig del i kommunens arbete med kompetensförsörjning och skapar

förutsättningar för en ändamålsenlig användning av medarbetarnas kompetens.

Tydliga befattningsbeskrivningar kan även ge stöd vid rekrytering, introduktion, kompetensutveckling, bemanningsplanering och arbetsmiljöarbete. Det är därför angeläget att befattningsbeskrivningarna hålls aktuella och anpassas efter verksamhetens behov och gällande regelverk.

Ur ett långsiktigt kompetensförsörjningsperspektiv är det också relevant att kontinuerligt se över hur arbetsuppgifter fördelas mellan olika yrkesgrupper. Arbetsuppgifter bör så långt som möjligt utföras av den yrkesgrupp som har rätt kompetens för uppgiften. Detta kan bidra till att kommunens samlade kompetens används effektivt och att medarbetare med specialist- och omvårdnadskompetens kan fokusera på arbetsuppgifter som kräver deras specifika kompetens.

En förändrad arbetsfördelning behöver dock bedömas utifrån verksamhetens samlade förutsättningar. Hänsyn behöver bland annat tas till arbetsmiljö, bemanning, kompetensförsörjning, kontinuitet för omsorgstagaren, kvalitet och ekonomi.

Medarbetarundersökningen
Den kommungemensamma medarbetarundersökningen genomfördes senast hösten 2025. Resultatet ger inte stöd för att omsorgspersonal generellt upplever stress till följd av att arbetsuppgifterna är otydliga, heller inte att undersköterskor generellt upplever otillräcklighet i förhållande till de vårdande arbetsuppgifter som ingår i deras uppdrag. Det innebär att det utifrån medarbetarundersökningens resultat inte finns belägg för att otydlighet kring arbetsuppgifter eller ansvar för omvårdande arbetsuppgifter utgör ett generellt arbetsmiljöproblem inom omsorgsförvaltningen. Samtidigt är det viktigt att beakta att medarbetarundersökningen beskriver ett övergripande resultat och att det kan finnas individuella eller verksamhetsspecifika upplevelser som avviker.

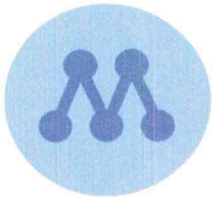
Oavsett resultatet av medarbetarundersökningen är det angeläget att kommunen fortsätter arbetet med tydliga befattningsbeskrivningar och tydlig ansvarsfördelning som en del av kompetensförsörjningsstrategin. Tydlighet i roller och ansvar är en viktig grund för god arbetsmiljö, effektiv kompetensanvändning och en hållbar kompetensförsörjning. Det arbetet pågår inom hela kommunen bland annat genom satsningen Smedjebackens kommun – friskast i Sverige.

———

Beslutsunderlag

Motion inkommen 2025-10-28

Omsorgsnämndens beslut 2026-06-12 § 63

Smedjebackens kommun
Kommunfullmäktige

Motion: Rätt person på rätt plats inom omsorgen

Moderaterna yrkar

- att förvaltningen upprättar tydliga arbetsbeskrivningar för de olika tjänsterna inom omsorgens sjuksköterskor, undersköterskor och vårdbiträden.

Omsorgspersonalen upplever stress då arbetsuppgifter inte är helt tydliga om vem som gör vad. Undersköterskor upplever framför allt otillräcklighet med de rent vårdande arbetsuppgifterna. Man vill verka och nyttja den utbildning och kompetens som man har inom omvårdnad.

Vidare yrkar Moderaterna att

- serviceinsatser som inte kräver undersköterskekompetens utförs i första hand av biträden, alternativt externa utförare
- städning utförs av personer som har kompetens inom området
- vårdinsatser utförs i första hand av undersköterskor och sjuksköterskor
- vårdinsatser som kräver särskild kompetens utförs i första hand av personer med specialutbildning inom respektive område

Det medför att varje omsorgstagares behov bättre kan tillgodoses och att varje medarbetares kompetens tas till vara. Man måste tänka nytt för att klara en framtida brist på omsorgspersonal.

Smedjebacken 2025-10-23

Karin Winqvist
Moderaterna

Kristina Karlsson
Moderaterna

§ 69

Dnr 2025/00161

Motion: Rätt person på rätt plats inom omsorgen

Omsorgsnämndens beslut

Yttrandet antas och överlämnas till kommunstyrelsen.

Kristina Karlsson (M) och Karin Winqvist (M) reserverar sig mot beslutet att anta och överlämna yttrandet. Motivation till reservation i bilaga.

Ärendebeskrivning

Omsorgsnämnden har mottagit remiss för yttrande från kommunfullmäktige 2025-11-24 § 63.

Karin Winqvist (M) och Kristina Karlsson (M) har lämnat in en motion med yrkande om att omsorgsförvaltningen ska upprätta tydliga arbetsbeskrivningar för de olika tjänsterna inom omsorgens sjuksköterskor, undersköterskor och vårdbiträden.

Vidare yrkar Moderaterna att:

- servicetjänster som inte kräver undersköterskekompetens utförs i första hand av biträden, alternativt externa utförare

- städning utförs av personer som har kompetens inom området

- vårdinsatser utförs i första hand av undersköterskor och sjuksköterskor

- vårdinsatser som kräver särskild kompetens utförs i första hand av personer med specialutbildning inom respektive område

Yttrande

Förvaltningen arbetar i en kommunövergripande arbetsgrupp för att framställa en kommungemensam modell för befattningsbeskrivning och arbetar således med att revidera och upprätta befattningsbeskrivningar för samtliga tjänster inom omsorgsförvaltningen.

En revidering av befattningsbeskrivning för undersköterska och vårdbiträde innebär en tydlig ansvarsfördelning mellan tjänsterna, där tjänsten som undersköterska innefattar uppgifter som enbart ska utföras av undersköterskor. Detsamma gäller för ansvarsfördelning mellan undersköterskor, specialistundersköterskor, sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor.

Differentiering av arbetsuppgifter, så som att omsorgspersonal utan undersköterskeutbildning utför servicetjänster alternativt att dessa utförs av extern utförare innebär ett flertal konsekvenser och effekter.

Vid differentiering av arbetsuppgifter riskeras personalkontinuiteten att försämras. När samtlig omsorg, såväl service som vård, utförs av samma

personalgrupp finns större chanser att skapa en god personalkontinuitet. Lägre personalkontinuitet, och därigenom fler personal som besöker omsorgstagaren, riskerar skapa oro hos omsorgstagare. Vidare kan serviceinsatser ges som stödjande och utvecklande eller kompenserande insats. Vid stödjande och utvecklande ska insatser göras tillsammans med omsorgstagaren. Förvaltningen finner att det är fördelaktigt om detta i största mån görs av undersköterskor, som har adekvat utbildning och kan stötta omsorgstagaren i uppgifterna.

Även ur patientsäkerhetsperspektiv finns det positiva effekter av att utbildad personal utför även serviceinsatser. Serviceinsatser ger omsorgspersonal en möjlighet att observera omsorgstagarens allmäntillstånd, med bakgrund av sin utbildning. På så sätt kan tidiga tecken på försämrat hälsotillstånd uppmärksammas.

Differentiering av arbetsuppgifter kan också innebära ekonomiska konsekvenser. Vid uppdelning av arbetsuppgifter kan detta innebära dubbla resor, i jämförelse med om omsorgspersonal utför både service- och vårdinsatser under samma besök.

Utbrytning av serviceinsatser för att utföras av extern aktör kommer innebära ökad administrativ börda i form av upphandling, kvalitetsgranskning, fakturering och ansvarsfördelning.

Avslutningsvis uppmärksammar förvaltningen fördelar med både differentiering av arbetsuppgifter och att upplåta till extern aktör att utföra serviceinsatser. Fördelarna innefattar möjlighet att möta personalbrist avseende undersköterskor, potentiellt sänkta kostnader och professionellt utförda serviceinsatser. I dagsläget förekommer dock inte ett behov av differentiering av arbetsuppgifter i relation till de potentiella konsekvenser för omsorgstagare och patientsäkerhet som förändringen riskerar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, utvecklingsledare, 2026-05-18

Reservation från Moderaterna – Omsorgsnämnden 2026-06-12

Moderaterna reserverar sig på vissa punkter vad gäller yttrandet över Moderaternas motion: *Rätt person på rätt plats inom omsorgen*

Svensk äldreomsorg står inför stora utmaningar: ökade vårdbehov, personalbrist och hög arbetsbelastning. Vård- och omsorgspersonal bör i första hand fokusera på det de är utbildade för, att ta hand om och vårda människor. När vårdpersonal behöver ägna sig åt t.ex. städning riskerar både arbetsmiljö, kvalitet och patientsäkerhet att försämras t.ex. smittspridning och vårdrelaterade infektioner.

Moderaterna anser att yttrandet ska återremitteras eftersom

- Det saknas uppgifter om hur mycket servicetjänster som utförs av undersköterskor, hur mycket vårdinsatser som kräver sjuksköterskekompetens o.s.v. Dessa uppgifter kommer att ge information om hur personalkontinuiteten kan bibehållas, dubbla resor etc.
- Svaret är formulerat utifrån dagsläget och är alltså inte framåtsyftande vilket är avsikten med motionen. Moderaterna ser liksom förvaltningen *möjlighet att möta personalbrist avseende undersköterskor, potentiellt sänkta kostnader och professionellt utförda serviceinsatser.* **Detta bör vara huvuddelen i svaret.**
- Ur patientsäkerhetsperspektiv borde det vara lämpligare med utbildad städpersonal som utför städning. Det är osäkert hur mycket städkunskap som ingår i undersköterskeutbildningen.
- Undersköterskornas kompetens tillvaratas naturligtvis bäst om de utför sysslor som de är utbildade för. Det är inte unikt för undersköterskor utan gäller de flesta yrkeskategorier.
- Det saknas tidpunkt då befattningsbeskrivningar kommer att antas.

§ 113

Dnr 2026/00087

Svar på motion: Trygghetsboende i Smedjebackens kommun (M)

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Frågan lämnas öppen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslöt 2026-04-27 § 9 att remittera motionsskrivelse från Moderaterna gällande trygghetsboende i Smedjebackens kommun till omsorgsnämnden för yttrande.

Moderaterna yrkar att det ska utredas hur behovet av boendeformer för äldre friska ska tillfredsställas för de som vill flytta från sitt nuvarande boende, för att få trygghet, social samvaro och bättre livskvalitet.

Omsorgsnämnden beslöt 2026-08-31 § 84 att anta nedanstående yttrande samt föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Yttrande

Omsorgsnämnden delar bedömningen att det är viktigt att kommunen har en långsiktig planering för olika boendeformer för äldre och att behovet av lämpliga bostäder behöver beaktas utifrån kommunens demografiska utveckling. Smedjebackens kommun har, efter ärende i kommunala pensionärs- och tillgänglighetsråden, tagit initiativ till att belysa frågan genom den bostadsgrupp som kommunen har upprättat tillsammans med representanter från olika pensionärsföreningar. Bostadsgruppen har arbetat med frågor som rör framtida boendeformer för äldre och har sammanställt arbetet i en slutrapport.

Slutrapporten innehåller förslag och synpunkter kring framtida seniorboenden och utgör därmed ett underlag i kommunens fortsatta arbete att planera för boendeformer som kan möta äldres behov och önskemål. Omsorgsnämnden bedömer att bostadsgruppens arbete ligger i linje med vad som framförs i motionen och uppmärksammar behovet av boendeformer för äldre som vill lämna sitt nuvarande boende och funktionen av ett boende mellan ordinärt boende och särskilt boende. Bostadsgruppens slutrapport tar även hänsyn till behov av seniorboende på andra platser än centrala Smedjebacken, vilket också lyfts i motionen.

Omsorgsnämnden bedömer att motionens intentioner har uppmärksammats genom kommunens arbete med bostadsgruppen och den slutrapport som har tagits fram tillsammans med pensionärsföreningarna. Omsorgsnämnden ser positivt på att frågan om framtida boendeformer för äldre fortsätter att beaktas i kommunens långsiktiga planering. Mot bakgrund av det arbete som redan har genomförts bör behovet av en separat utredning i enlighet med

motionens yrkande bedömas mot bakgrund av bostadsgruppens slutrapport och kommunens fortsatta bostadsplanering. Frågan om framtida senior- och trygghetsboenden är bred och berör flera delar av kommunens verksamhet. Den behöver därför beaktas i kommunens övergripande bostads- och samhällsplanering samt i det fortsatta arbetet att bedöma framtida behov och möjliga boendeformer.

_____

Beslutsunderlag

Motionsskrivelse

Omsorgsnämnden 2026-08-31 § 84

§ 84

Dnr 2026/00103

Motion: trygghetsboende

Omsorgsnämndens beslut

Omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till yttrande.

Reservation

Kristina Karlsson (M) reserverar sig mot förslaget och inlämnar skriftlig reservation.

Ärendebeskrivning

Omsorgsnämnden har fått remiss för yttrande från kommunfullmäktiges möte den 27 april 2026. I motionen framförs ett yrkande att det ska utredas hur behovet av boendeformer för äldre ska tillfredsställas för de som vill flytta från sitt nuvarande boende för att få trygghet, social samvaro och bättre livskvalitet.

I motionen lyfts bland annat kommunens demografiska utveckling och behovet av att långsiktigt planera för bostäder som är anpassade till en åldrande befolkning. I motionen framhålls trygghetsboende som en boendeform som kan erbjuda gemenskap och trygghet samtidigt som äldre kan behålla sin självständighet.

Yttrande

Omsorgsnämnden delar bedömningen att det är viktigt att kommunen har en långsiktig planering för olika boendeformer för äldre och att behovet av lämpliga bostäder behöver beaktas utifrån kommunens demografiska utveckling. Smedjebackens kommun har, efter ärende i kommunala pensionärs- och tillgänglighetsråden, tagit initiativ till att belysa frågan genom den bostadsgrupp som kommunen har upprättat tillsammans med representanter från olika pensionärsföreningar. Bostadsgruppen har arbetat med frågor som rör framtida boendeformer för äldre och har sammanställt arbetet i en slutrapport.

Slutrapporten innehåller förslag och synpunkter kring framtida seniorboenden och utgör därmed ett underlag i kommunens fortsatta arbete att planera för boendeformer som kan möta äldres behov och önskemål. Omsorgsnämnden bedömer att bostadsgruppens arbete ligger i linje med vad som framförs i motionen och uppmärksammar behovet av boendeformer för äldre som vill lämna sitt nuvarande boende och funktionen av ett boende mellan ordinärt boende och särskilt boende. Bostadsgruppens slutrapport tar även hänsyn till behov av seniorboende på andra platser än centrala Smedjebacken, vilket också lyfts i motionen.

Omsorgsnämnden bedömer att motionens intentioner har uppmärksammats genom kommunens arbete med bostadsgruppen och den slutrapport som har tagits fram tillsammans med pensionärsföreningarna.

Omsorgsnämnden ser positivt på att frågan om framtida boendeformer för äldre fortsätter att beaktas i kommunens långsiktiga planering. Mot bakgrund av det arbete som redan har genomförts bör behovet av en separat utredning i enlighet med motionens yrkande bedömas mot bakgrund av bostadsgruppens slutrapport och kommunens fortsatta bostadsplanering. Frågan om framtida senior- och trygghetsboenden är bred och berör flera delar av kommunens verksamhet. Den behöver därför beaktas i kommunens övergripande bostads- och samhällsplanering samt i det fortsatta arbetet att bedöma framtida behov och möjliga boendeformer.

Yrkanden

Kristina Karlsson (M) yrkar återremittering av motionen för vidare undersökning av möjligheterna till trygghetsboende i kommunen.

Ordförande kallar till votering, liggande förslag ställs mot Kristina Karlssons (M) yrkande. Votering finner att liggande beslut har nämndens stöd.

Reservationer

Kristina Karlsson (M) reserverar sig mot nämndens beslut och inlämnar skriftlig reservation. Reservationen bifogas protokollet.

Beslutsunderlag

Motion: Trygghetsboende i Smedjebackens kommun

Protokollsutdrag Kommunfullmäktige 2026-04-27 § 9

Tjänsteskrivelse, utvecklingsledare, 2026-08-14

§ 84 Dnr 2026/00103 Bilaga

Skriftlig reservation Moderaterna

Smedjebacken 2026-08-31

Reservation avseende motion: trygghetsboende, lydande

Reservation från Moderaterna – Omsorgsnämnden 2026-08-31

Moderaterna reserverar sig vad gäller yttrandet över Moderaternas motion: *Trygghetsboende i Smedjebackens kommun*

Trygghetsboende är en boendeform som kan erbjuda tillgängliga bostäder, gemensamma utrymmen och möjligheter till social gemenskap i en trygg miljö. Där kan även finnas gästlägenhet. Boendeformen fungerar som ett viktigt mellansteg mellan ordinärt boende och särskilt boende och bidrar till att äldre kan behålla sin självständighet längre med ökad livskvalitet och trygghet i vardagen.

I bostadsgruppens slutrapport daterad 2026-03-16 föreslås bl.a. att Bärkehus tar fram förslag till nybyggnation av hyresrätter med god tillgänglighet.

Moderaterna anser att yttrandet ska återremitteras eftersom

- Frågan om trygghetsboende med gemensamma utrymmen m.m. inte har utretts förutsättningslöst.

SMEDJEBACKENS KOMMUN
Kansli
Ank. 2026-02-16
Dnr. 2026/87
Diarieplbet.

Till

Smedjebackens kommun
Kommunfullmäktige

Motion: Trygghetsboende i Smedjebackens kommun

Moderaterna yrkar

att man utreder hur behovet av boendeformer för äldre friska ska tillfredsställas för de som vill flytta från sitt nuvarande boende, för att få trygghet, social samvaro och bättre livskvalitet.

Bakgrund

Smedjebackens kommun står inför en demografisk utveckling där andelen äldre invånare ökar. Enkäter och dialoger samt lokala erfarenheter visar tydligt att många äldre vill flytta från sin nuvarande bostad till en boendeform som förenklar vardagen och ger ökad gemenskap och trygghet.

Trygghetsboende är den boendeform som kan motverka dessa önskemål genom att erbjuda lägenhet, gemensamma utrymmen och möjligheter till social gemenskap i en trygg miljö. Boendeformen fungerar som ett viktigt mellansteg mellan ordinärt boende och särskilt boende och bidrar till att äldre kan behålla sin självständighet längre med ökad livskvalitet och trygghet i vardagen.

I dag är tillgången till trygghetsboende begränsad och finns endast i centrala Smedjebacken. Trygghetsboende saknas till exempel i Söderbärke. Kommunen behöver fatta långsiktigt hållbara beslut för att tillgodose de framtida behoven av bostäder för äldre.

Smedjebacken 2026-02-16

Karin Winqvist
Moderaterna

Kristina Karlsson
Moderaterna

Lotta Gunnarsson
Moderaterna

Slutrapport – KPR:s bostadsgrupp i Smedjebackens kommun

Bakgrund och uppdrag

Kommunala pensionärsrådet (KPR) i Smedjebackens kommun tillsatte under 2025 en arbetsgrupp med uppdrag att diskutera bostadsfrågor för äldre i kommunen. Bakgrunden är att andelen äldre ökar samtidigt som många äldre bor kvar i villor eller andra bostäder som med tiden kan bli svåra att hantera. Samtidigt finns en ambition att fler äldre ska kunna bo kvar självständigt längre, i bostäder som är bättre anpassade till deras behov.

Utgångspunkt för arbetsgruppens arbete har varit de tankar kring bostadspolitiken som presenterats av pensionärsorganisationerna i kommunen. I dessa lyfts bland annat vikten av fler tillgängliga bostäder för äldre i centrala lägen, där det finns närhet till service, aktiviteter och sociala mötesplatser. Möjligheten att kunna flytta till en bostad som är lättare att sköta och som fungerar även när man blir äldre är en viktig del i ett tryggt åldrande.

Syftet med arbetsgruppen har varit att diskutera vilka behov som finns i kommunen och att lämna rekommendationer om hur bostadsutvecklingen för äldre kan utvecklas framöver.

Arbetsgruppens sammansättning

Arbetsgruppen har bestått av representanter från flera pensionärsorganisationer i kommunen samt politisk representation.

Följande personer har deltagit i arbetet:

- Fredrik Rönning
- Gunn Nissvik – PRO Söderbärke
- Lise-Lott Jansson – SKPF avd. 108
- Rolf Långström – SPF Seniorerna Barkenbygden
- Lars-Ove Norling – PRO Smedjebacken

Vid gruppens möten har även flera tjänstepersoner och företrädare från kommunen och bostadsbolaget deltagit och bidragit med information och underlag:

- Håkan Söderlund – bostadslots i Smedjebackens kommun
- Robert Bäck – Bärkehus
- Erik Hägerman – fastighetschef Bärkehus
- Mattias Rostock – samhällsplanerare vid miljö- och byggförvaltningen

Genom dessa kontakter har arbetsgruppen fått en god bild av hur bostadsmarknaden fungerar idag och vilka möjligheter som finns för framtida bostadsbyggande.

Arbetsgruppens arbetssätt

Arbetsgruppen har träffats vid flera tillfällen och arbetat genom dialog, informationsinhämtning och gemensamma diskussioner.

Arbetet har bland annat bestått av:

- Genomgång av pensionärsorganisationernas tankar kring bostadspolitiken
- Möte med kommunens bostadslots
- Möten med representanter från Bärkehus
- Diskussioner med kommunens samhällsplanerare

Gruppen har även gjort ett studiebesök i Sakofalls nybyggda hyresrätter på området Timmermannen i Smedjebacken. Projektet omfattar 15 hyreslägenheter. Besöket gav möjlighet att diskutera utformning, lägenhetsstorlekar och efterfrågan på nyproducerade bostäder.

Arbetsgruppen har i sitt arbete försökt utgå från de behov som äldre själva uttrycker, men också från de praktiska förutsättningar som finns i kommunen.

Bostadsmarknaden i Smedjebackens kommun

Smedjebackens kommun har cirka 10 900 invånare och en relativt stor andel äldre jämfört med många andra kommuner. Andelen äldre har ökat under senare år och utvecklingen väntas fortsätta under kommande decennier.

Den demografiska utvecklingen innebär att behovet av bostäder som är anpassade för äldre kommer att öka.

Många äldre bor idag i egna villor. När hälsa eller livssituation förändras kan det bli svårt att bo kvar i ett större hus. Samtidigt kan steget till särskilt boende upplevas som stort. Det finns därför ett behov av fler bostadsalternativ som ligger mellan villa och särskilt boende, exempelvis senior- eller trygghetsboenden.

Att fler äldre kan flytta till mer anpassade bostäder kan också bidra till att villor och småhus frigörs för barnfamiljer och andra hushåll, vilket är positivt för kommunens bostadsförsörjning.

Bostadsbyggande i Smedjebackens kommun de senaste tio åren

Under de senaste tio åren har det genomförts flera bostadsprojekt i Smedjebackens kommun, både i form av villor, hyresrätter och bostadsrätter. Bland nyproduktionen kan bland annat nämnas:

- Punkthus på Malmgatan 21, 37 hyreslägenheter
- Villaområden i bland annat Näsberget i Vad och Storfallsvägen i Hagge
- BRF Köpmannen och BRF Skepparen i Smedjebacken
- BRF Söderbergs hage Söderbärke
- Solgården 32+16 platser demensboende
- Hyresrätter Timmermannen

Bärkehus bostadsköer

Det kommunala bostadsbolaget Bärkehus har en central roll på bostadsmarknaden i Smedjebackens kommun. Under 2025 omsattes ungefär 150 lägenheter i Bärkehus bestånd.

Idag finns flera olika bostadsköer kopplade till olika typer av bostäder. Den allmänna bostadskön gäller alla bostäder och kan sökas av personer från 18 år. Utöver den finns flera köer riktade till äldre:

- **Fridhem (55+)** – sex lägenheter på Uvbergsgatan
- **Solhöjden (65+)** – seniorlägenheter i Smedjebacken
- **Gläntan (67+)** – seniorlägenheter i centrala Smedjebacken
- **Hedgärdet (65+)** – lägenheter i Söderbärke där äldre har förtur

Systemen fungerar delvis olika. Vissa köer hanteras digitalt medan andra hanteras manuellt av personal.

Arbetsgruppen ser därför ett behov av att förenkla systemet. Ett alternativ är att införa en gemensam seniorkö för personer över 65 år, parallellt med den vanliga bostadskön. Det skulle göra systemet mer överskådligt och enklare för de sökande.

Ett ytterligare förslag som har diskuterats är möjligheten till förtur för vissa äldre personer med särskilda behov. Det kan handla om personer som behöver flytta till en mer tillgänglig bostad utifrån sin livssituation. Bedömningen skulle i sådana fall kunna kopplas till de kriterier som kommunen använder vid beslut om kommunalt flyttbidrag.

Bostadslots

En viktig funktion i kommunen är bostadslotsen. Denna funktion ger rådgivning och stöd till personer som funderar på att förändra sin boendesituation.

Bostadslotsen arbetar med pensionärer som börjar fundera på alternativ till att bo kvar i villa. Många upplever ökade svårigheter att handla, ta sig till aktiviteter eller sköta ett

större hus. Bostadslotsen hjälper till att informera om olika boendealternativ och kan stödja personer i processen att flytta till en mer lämplig bostad.

Flyttbidrag

Kommunen har infört ett flyttbidrag för personer över 69 år för att underlätta flytt till mer anpassade bostäder. Syftet är att göra det enklare att genomföra en flytt när behovet uppstår.

Viktiga aspekter vid nybyggnation

Arbetsgruppen har diskuterat vilka egenskaper nya bostäder för äldre bör ha.

Följande aspekter bedöms särskilt viktiga:

- Hiss i byggnaden
- Lägenheter i olika storlekar, exempelvis 1–3 rum och kök
- Balkong eller uteplats
- Tröskelfria och tillgängliga bostäder
- Breda dörröppningar och tillgängliga badrum
- Möjlighet till sociala mötesplatser i eller nära byggnaden

Det är också viktigt att bostäderna byggs så att de fungerar under lång tid utan omfattande anpassningar.

Möjliga platser för nybyggnation

Munkbo

Munkbo diskuterades som ett möjligt område för nya bostäder. I området finns möjlighet till gemensamma aktiviteter och lunchservering kopplat till Munkbogården.

Arbetsgruppen bedömde dock att området ligger för långt från annan service såsom affärer, bibliotek och andra centrala funktioner. Av den anledningen ansågs området vara mindre lämpligt för nybyggnation av bostäder för äldre.

Allégatan 5

Arbetsgruppen har även diskuterat möjligheten att bygga bostäder på fastigheten Allégatan 5 i centrala Smedjebacken. På platsen finns idag en ledig tomt som mäter ungefär 40 x 30 meter. Enligt gällande detaljplan är det möjligt att uppföra en byggnad i två plan, vilket också ligger i linje med den befintliga bebyggelsen i området. Bedömningen är att det skulle vara möjligt att uppföra ett mindre bostadshus med cirka 4–8 lägenheter, beroende på lägenheternas storlek och utformning. Tomten ligger cirka 300 meter från Gläntan och har samtidigt närhet till centrum och service.

Arbetsgruppen bedömer att avståndet till Gläntan samt den begränsade kapaciteten i antal lägenheter gör att platsen inte är gruppens förstahandsalternativ för nybyggnation i centrala Smedjebacken. Samtidigt kan tomten vara ett möjligt komplement till annan bostadsutveckling i området.

Gläntan

Området kring Gläntan i centrala Smedjebacken bedöms vara ett mycket attraktivt läge för bostäder för äldre. Här finns redan samlingslokaler och lunchservering. Området ligger också nära centrum, bibliotek och mataffär.

Arbetsgruppen ser särskilt korsningen Bergavägen/Malmgatan som en möjlig plats för ett nytt bostadshus.

För att möjliggöra byggnation på denna plats krävs:

- Ändring av detaljplan
- Flytt av en transformatorstation

När en ny detaljplan finns på plats ser arbetsgruppen positivt på att bostadsbyggnation kan påbörjas i området.

Hedgården

I Söderbärke bedöms området kring Hedgården vara ett mycket bra läge för nya bostäder. Vid Hedgården finns lunchservering som är öppen för äldre och här finns även hemtjänstens lokaler. Området ligger dessutom nära det nya biblioteket och en mataffär, vilket gör att många viktiga funktioner finns inom gångavstånd.

Arbetsgruppen bedömer att området vid korsningen Hedgatan/Vårvägen är lämpligt för nybyggnation. I området finns idag ingen detaljplan, men bedömningen är att det bör vara möjligt att bygga ett nytt bostadshus där.

Arbetsgruppens slutsatser och rekommendationer

Arbetsgruppen ser ett tydligt behov av fler bostäder som är anpassade för äldre i Smedjebackens kommun. Särskilt viktigt är att det finns hyresrätter med god tillgänglighet, eftersom detta ofta är det mest realistiska alternativet för många äldre som vill flytta från villa till en mer lättskött bostad.

Arbetsgruppen rekommenderar följande åtgärder:

1. Detaljplan för bostäder vid Malmgatan/Bergavägen

Kommunen bör ta fram en detaljplan som möjliggör bostadsbyggande i korsningen Malmgatan/Bergavägen i Smedjebacken. När en ny detaljplan finns på plats vill arbetsgruppen se att Bärkehus påbörjar byggnation i området.

2. Nybyggnation vid Hedgatan/Vårvägen

Bärkehus bör ta fram ett förslag till nybyggnation i korsningen Hedgatan/Vårvägen i Söderbärke. Arbetsgruppen ser framför sig ett punkthus på cirka tre våningar med hiss och hög tillgänglighet.

3. Gemensam seniorkö och förtur

Bärkehus bör renodla bostadskösystemet så att det finns en gemensam seniorkö för följande områden:

- Gläntan
- Solhöjden
- Fridhem
- Hedgärdet

Arbetsgruppen ser också positivt på att det utreds en möjlighet till förtur inom seniorkön för äldre personer med särskilda behov.

4. Stöd till privata bostadsprojekt

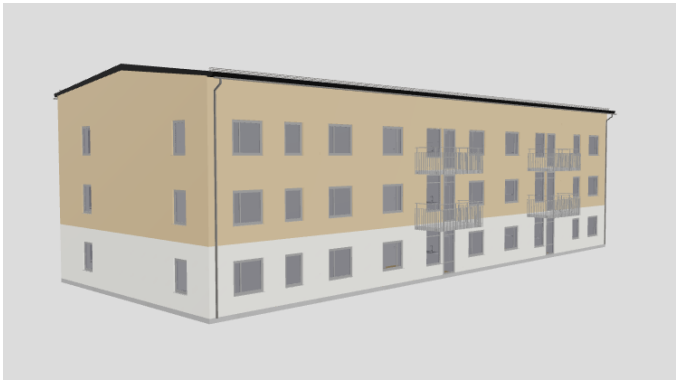
Kommunen bör fortsätta stötta privata entreprenörer som vill bygga bostadsrättsföreningar, hyreslägenheter och andra bostadsprojekt i kommunen.

5. Fortsatt utveckling av bostadslots och flyttbidrag

Kommunen bör fortsätta utveckla arbetet med bostadslots och flyttbidrag för att underlätta flytt till mer tillgängliga bostäder för äldre.

Rapporten överlämnas till Kommunala pensionärsrådet för vidare behandling.
KPR:s bostadsgrupp 2026-03-16

Möjlig hustyp och föreslagen placering Söderbärke

Möjlig hustyp och föreslagen placering Smedjebacken

§ 114

Dnr 2026/00330

Reviderat lokalt skolskjutsreglemente för Smedjebackens kommun 2026

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige

Revidering av lokalt skolskjutsreglemente godkänns med komplettering gällande vinterskolskjutsplats.

Ärendebeskrivning

Familje- och utbildningsnämnden beslöt 2026-09-10 § 64 att föreslå kommunfullmäktige godkänna revidering av det lokala skolskjutsreglementet med komplettering gällande vinterskolskjutsplats.

Bakgrund

Med anledning av ett behov av att kunna bevilja vinterskolskjuts från vecka 45 till och med vecka 13, då mörker, snö, halka och snövallar påverkar trafiksäkerheten, behöver det lokala skolskjutsreglementet kompletteras.

Kompletteringen består av följande text:

Vinterskjuts kan beviljas från och med vecka 45 till och med vecka 13.

Identifiering av väg till vinterskolskjuts

- Elever i årskurs F-9 med hållplats Gubbo Norra som på- och avstigningsplats (Starbovägen).
- Elever i årskurs F-6 vid Vads skola och Kyrkskolan i Söderbärke som är hänvisade till hållplats Industriområdet i Söderbärke via del av Elvéns väg.

Beslutsunderlag

Protokoll från FUN Au 2026-08-20 § 68

Reviderat Lokalt skolskjutsreglemente

Identifiering av väg till vinterskolskjuts Starbovägen

Identifiering av väg till vinterskolskjuts del av Elvens väg

Skolskjutsreglemente gällande för Dalarna

§ 64

Dnr 2026/00226

Reviderat lokalt skolskjutsreglemente för Smedjebackens kommun 2026

Familje- och utbildningsnämndens beslut

Familje- och utbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att godkänna det reviderade lokala skolskjutsreglementet med kompletteringen gällande vinterskolskjuts.

Ärendebeskrivning

Med anledning av ett behov av att kunna bevilja vinterskolskjuts från vecka 45 till och med vecka 13, då mörker, snö, halka och snövallar påverkar trafiksäkerheten, behöver det lokala skolskjutsreglementet kompletteras.

Kompletteringen består av följande text:

Vinterskjuts kan beviljas från och med vecka 45 till och med vecka 13.

Identifiering av väg till vinterskolskjuts

- Elever i årskurs F-9 med hållplats Gubbo Norra som på- och avstigningsplats (Starbovägen)

- Elever i årskurs F-6 vid Vads skola och Kyrkskolan i Söderbärke som är hänvisade till hållplats Industriområdet i Söderbärke via del av Elvéns väg.

Beslutsunderlag

Protokoll från FUN Au 2026-08-20 § 68

Reviderat Lokalt skolskjutsreglemente

Identifiering av väg till vinterskolskjuts Starbovägen

Identifiering av väg till vinterskolskjuts del av Elvens väg

Skolskjutsreglemente gällande för Dalarna

Identifiering av väg för vinterskolskjuts

Vinterskolskjuts: perioden vecka 45–13

Utredd sträcka: Del av Elvéns väg, Söderbärke

Målgrupp: Elever i årskurs F–6 som behöver ta sig mellan Elvéns väg och hållplats Industriområdet, Söderbärke.

Underlag

En vårdnadshavare har framfört att det saknas en gångväg för hans barn vid färd till och från hållplats HPL Industriområdet i Söderbärke.

Vid kontroll av sträckan har det konstaterats att det saknas en klassificerad väg på en sträcka om cirka 300 meter mellan Elvéns väg och hållplatsen.

En bild över den aktuella sträckan, som inte är klassificerad som väg, bifogas rapporten som underlag.

Analys

Den väg som Dalatrafik hänvisar eleverna till har kontrollerats. Sträckan är inte plogad under vinterperioden och är gräsbeklädd. Förutsättningarna bedöms därför inte vara tillräckliga för att elever i årskurs F–9 på ett framkomligt sätt ska kunna ta sig till och från hållplatsen under vinterperioden.

Mot bakgrund av vägens bristande vinterunderhåll bedöms den aktuella delen av Elvéns väg behöva identifieras som väg för vinterskolskjuts.

Förslag till beslut

Att identifiera den aktuella delen av Elvéns väg som en vägsträcka som berättigar till vinterskolskjuts under perioden vecka 45 till och med vecka 13, samt att elever i årskurs F–6 som är hänvisade till hållplats HPL Industriområdet i Söderbärke och som berörs av den aktuella vägsträckan beviljas vinterskolskjuts under angiven period. Vinterskolskjutsen omfattar elever som går på Vad skola och Kyrkskolan.

Bilaga: Kartbild över aktuell sträcka som inte är klassificerad som väg.

2026-08-13 Carina Persson

Administratör/Skolskjutshandläggare

Identifiering av väg till vinterskolskjuts

Vinterskolskjuts = perioden v.45 – 31 mars.

Utredd sträcka:	Starbovägen
Målgrupp:	Elever i årskurs F-9 med hållplats Gubbo Norra som på- och avstigningsplats

Underlag

Vägbredd:	4,5 m
Vägren:	Saknas
Belysning:	Saknas
Skyltad hastighet:	70 km/h
Trafikmängd (ÅDT):	90 fordon per dygn

Analys

Utredningen avser förhållandena under vinterskolskjutsperioden, vecka 45–31 mars, då mörker, snö, halka och snövallar påverkar trafiksäkerheten. En del av Starbovägen är en smal grusväg med en vägbredd om cirka 4,5 meter som saknar både vägren och belysning.

Under vinterförhållanden försämras möjligheterna för gående att röra sig säkert längs vägen. Snövallar och oplogade vägkanter kan ytterligare begränsa utrymmet för oskyddade trafikanter, som då hänvisas till körbanan. Avsaknaden av belysning medför dessutom begränsad sikt under stora delar av morgon- och eftermiddagstrafiken under vinterhalvåret.

Trots den relativt låga trafikmängden om cirka 90 fordon per dygn bedöms kombinationen av smal vägbana, avsaknad av vägren och belysning, högsta tillåtna hastighet om 70 km/h samt vinterförhållanden med mörker och snö innebära att elevernas väg till hållplats Gubbo Norra inte kan anses vara tillräckligt trafiksäker under den aktuella perioden.

Förslag till beslut

Del av Starbovägen från Starbovägen 33 vid 70 km/h skylten till Starbo gård bedöms utgöra en trafikfarlig skolväg under perioden vecka 45–31 mars för elever i årskurs F–9 som hänvisas till hållplats Gubbo Norra. Elever som berörs av sträckan föreslås beviljas vinterskolskjuts till hållplats Gubbo Norra under angiven period.

Smedjebacken 2026-05-26

Carina Persson	Skolskjutshandläggare
Ann-Marie Filppu	Skolskjutshandläggare
Göran Pålsson	Gatuchef

Lokal bilaga för Smedjebackens kommun

Besluten fastställs i respektive kommun och är en bilaga till huvuddokumentet - Skolskjutsreglemente för förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola i Dalarnas län.

Regler

3.1 Skolskjuts

3.1.2 Upptagningsområden

- Elever tillhörande områden kring Åsmansbo, Finnbo, Vibberbo, Jobsbo, Gunnars, Villastan, Backbyn, Vanbo, Vanhäll samt Stensbo i årskurs F-9 erhåller skolskjuts till Röda Berga och Bergaskolan.

- Elever tillhörande områden kring Gubbo, Silfhyttan, Västermoren, Östermoren, Skommarbo, Källänget samt Österbo erhåller skolskjuts i årskurs F-6 till Vinsboskolan och i årskurs 7-9 till Bergaskolan.

- Elever tillhörande områden kring Björsjö, Snöån, Hällsjön samt Pjantbo, erhåller skolskjuts i årskurs F-6 till Hagge skola och i årskurs 7-9 till Bergaskolan.

- Elever boende i områden kring Harnäs, Sjöbo, Fiskarbo, Fösarbo samt Lernbo erhåller skolskjuts för årskurs F-6 till Hagge skola. För elever i årskurs 7-9 beviljas skolskjuts till Bergaskolan.

- Elever tillhörande områden kring Söderbärke, Vad, Björsbo, Viksberg, Tolvsbo, Malingsbo, Bisen, Nyhammar, Källan, Perhindersbo, Larssveden, Ängeby erhåller skolskjuts i årskurs F-3 till Vad skola och i årskurs 4-9 på Kyrkskolan i Söderbärke.

3.1.4 Väntetiden ska endast i undantagsfall uppgå till 45 minuter morgon respektive eftermiddag utifrån skolans ramtider.

3.1.6 Om eleven har lång resväg, kan den sammanlagda restiden för skolskjuts överstiga 60 minuter på morgon respektive eftermiddag.

3.2 Skolväg

3.2.1 Skolväg- avstånd
För att vara berättigad till skolskjuts enligt ovan angivna upptagningsområden skall färdvägens längd vara;

F-klass	2 kilometer
Åk 1-6	3 kilometer
Åk 7-9	4 kilometer

3.2.4 Avsteg från avståndsreglerna kan ske då likformighet inom ett väl avgränsat bostadsområde tillämpas.

3.2.5 Avsteg från avståndsreglerna på grund av trafikförhållanden/farlig skolväg/vinsterskjuts

- Riksväg 66 räknas som farlig skolväg och ska inte korsas av elever i åk F-6. Skolskjutshandläggaren avgör vilken form av skolskjuts som är lämplig utifrån elevens ålder.

- Vinterskjuts kan beviljas från och med vecka 45 till och med vecka 13.

Identifiering av väg till vinterskolskjuts
- Elever i årskurs F-9 med hållplats Gubbo Norra som på- och avstigningsplats (Starbovägen)

- Elever i årskurs F-6 vid Vads skola och Kyrkskolan i Söderbärke som är hänvisade till hållplats Industriområdet i Söderbärke via del av Elvéns väg.

9. Kommunala beslut och taxor

9.1 Första skolkortet är gratis, därefter tar kommunen ut en administrativ avgift på 100 kr för varje borttappat/förstört skolkort.

Varje kommun kan ta egna beslut under ovanstående rubriker. Den lokala bilagan kan variera mellan kommunerna.

Maria Ronsten
Förvaltningschef
Familje- och utbildningsförvaltningen

§ 115

Dnr 2026/00323

Riktlinje för markanvisning

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Ärendet återremitteras med uppdrag att göra dokumentet kortfattat och endast innehålla riktlinjer utan arbetsbeskrivningar/rutiner.

Ärendebeskrivning

Vid markförsäljning tillämpar kommunen markanvisning, en period där mark reserveras åt en intressent i syfte att förhandla om innehållet i kommande marköverlåtelseavtal. Kommunen ställer normalt villkor på att godkänna exempelvis byggnadsutformning innan exploatören ansöker om bygglov och kräver att exploatör uppvisar beviljat bygglov för åtgärden som en förutsättning för försäljning.

Enligt § 1, Lag (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar ska kommuner som tillämpar markanvisning anta riktlinjer. Riktlinjerna ska enligt §2 ange:

1. Utgångspunkter och mål för överlåtelser och upplåtelser av markområden för bebyggande,
2. Hur markanvisningar används för att följa kommunens handlingsplan för bostadsförsörjningen enligt lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar
3. Handläggningsrutiner och grundläggande villkor för markanvisningar, och
4. Principer för markprissättning

För att uppfylla gällande lagkrav föreslår förvaltningen riktlinjer som beskriver den nuvarande markförsäljningsprocessen i Smedjebackens kommun där markanvisning och tillhörande avtal redan ingår (tidigare kallat reservationsavtal). Inga ändringar görs i jämförelse med den process genom vilken kommunen sålt mark de senaste två åren.

———

Beslutsunderlag

Mark- och exploateringsingenjörens tjänsteskrivelse

Riktlinjer för markanvisning 2026-09-11

Riktlinjer för markanvisning

Syfte och politisk inriktning
Dessa riktlinjer syftar till att tydliggöra Smedjebackens kommuns ambitioner för markförsörjning och skapa en transparent markförsäljningsprocess. Arbetet utgår från kommunens vision och mål samt översiktsplanens ställningstaganden. Kommunen arbetar aktivt med markförsörjning genom bland annat markförvärv, markförsäljning och markbyten. En handlingsplan för bostäder arbetas fram under kommande mandatperiod 2026 – 2030 och ska ange inriktning för framtida markanvisningar.

Riktlinjerna omfattar all markförsäljning, inklusive mark för småhusbebyggelse och tillskottsmark för utökning av verksamheter.

Försäljning av tillskottsmark till privatpersoner tillämpas restriktivt och då huvudsakligen för att lösa frågor av fastighetsrättslig karaktär.

Vad är en markanvisning?
En markanvisning innebär att kommunen under en begränsad period reserverar mark för en exploatör, som under perioden ensam har möjlighet att förhandla med kommunen om att köpa marken och på vilka villkor.

Markanvisningen regleras genom ett avtal som anger förutsättningar och villkor inför kommande marköverlåtelse. Avtalet innebär inte en skyldighet för kommunen att sälja marken, men att dess villkor är uppfyllda är en förutsättning för att överlåtelseavtal ska kunna tecknas.

Metoder
Kommunen använder sig av två olika metoder för att tilldela mark: direktanvisning och anbudsförfarande. Kommunen väljer metod utifrån markens förutsättningar, projektets innehåll och kommunens mål. I de fall då markanvisningsavtal inte fyller något syfte, till exempel vid köp av tillskottsmark där inga byggnadsåtgärder ska utföras, tecknas överlåtelseavtal direkt.

Direktanvisning
Vid direktanvisning erbjuder kommunen en intressent att förvärva en fastighet utan en föregående öppen konkurrensutsättning eller anbudsgivning. Direktanvisning innebär en snabb handläggningsprocess som kommunen ofta använder vid markanvisning av planlagd mark, till exempel för villatomter. Vid direktanvisning gör kommunen en samlad bedömning utifrån projektets förutsättningar, exploatörens genomförandeförmåga och kommunens mål för området.

Anbudsförfarande
Vid ett anbudsförfarande bjuder kommunen in byggaktörer, antingen öppet eller till särskilt utvalda, till att lämna in anbud vilka kommunen sedan utvärderar. Metoden kan användas vid till exempel nya detaljplaner, för mark i attraktiva lägen eller då kommunen har en specifik vision för platsen.

Kommunen anger obligatoriska krav som anbuden ska uppfylla samt hur förslagen ska bedömas vid utvärderingen. Utvärderingen görs av en jurygrupp som kommunen utser för projektet. Kommunen förbehåller sig rätten att förkasta inkomna anbud.

Urvalskriterierna anpassas till det enskilda projektets förutsättningar och anges i samband med anbudsförfarandet. Nedan följer exempel på urvalskriterier:

- Byggherrens ekonomiska förutsättningar och genomförandeförmåga
- Markpris
- Näringsliv och arbetstillfällen
- Utformning, gestaltning och arkitektur
- Upplåtelseform
- Hållbarhet

Handläggning
Ett markanvisningsärende kan initieras antingen av kommunen eller av en intressent. Tekniska avdelningen handlägger och bereder markanvisningsärenden på uppdrag av kommunstyrelsen. Vid handläggning bedömer förvaltningen bland annat förutsättningarna för genomförande. Beslut om markanvisning fattas i normalfallet av kommunstyrelsen.

Grundläggande principer för markanvisning
Markanvisningsavtal tecknas för maximalt två år från den dag då avtalet vinner laga kraft. Förlängning kan medges under förutsättning att exploatören/intressenten skriftligen underrättar kommunen i god tid, minst 3 månader före avtalets upphörande.

Förlängning medges endast under förutsättning att exploatören aktivt drivit processen vidare och att förseningen inte beror på exploatören. Om ingen förlängning görs upphör markanvisningsavtalet att gälla och exploatören har då inte längre ensamrätt att förvärva fastigheten.

En markanvisning får inte överlåtas på annan part (annat organisationsnummer) utan kommunens skriftliga medgivande.

Projekt som avbryts eller en återtagen markanvisning ger inte automatiskt rätt till ersättning eller ny markanvisning som kompensation. Kommunen kan återta en markanvisning om det är uppenbart att exploatören inte avser eller förmår genomföra projektet i den takt eller på det sätt som avsågs vid markanvisningen.

Avgiften för en markanvisning uppgår till 10% av den totala köpeskillingen per år, och ska erläggas i samband med markanvisningsavtalets tecknande. Avgiften avräknas från den totala köpeskillingen vid överlåtelse, och återbetalas ej om avtal om överlåtelse ej tecknas.

Kommunen kan i köpekontraktet ställa villkor om exempelvis att byggnation ska påbörjas inom viss tid. Sådana villkor kan förenas med vite.

Som alternativ till vite kan exploatören ges möjlighet att sälja tillbaka fastigheten till kommunen för erlagd köpeskilling. Erlagd markanvisningsavgift återbetalas inte utan tillfaller kommunen för att täcka administrativa kostnader.

Principer för markprissättning
Enligt gällande lagstiftning ska kommunen sälja mark med hänsyn tagen till EU:s statstödsregler samt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och förbud att gynna enskilda näringsidkare.

Försäljning ska ske till marknadsmässigt pris, vilket kan fastställas genom

- oberoende marknadsvärdering,
- jämförelse med nyligen genomförda försäljningar,
- anbud eller budgivning där priset kan vara ett av flera bedömningskriterier

För planlagd mark till försäljning anges markpriser i Taxa för försäljning av mark, vilken ses över årligen och revideras vid behov. Försäljning av råmark föregås av extern värdering eller jämförelse med nyligen genomförda försäljningar, för att säkerställa marknadsmässigt pris. Förstudier så som intentionsavtal, avsiktsförklaringar och liknande är avgiftsfria.

Kommunala anläggningsavgifter och ersättningar hanteras separat.

Kostnader för framtagande av detaljplan
Kostnader för detaljplaneläggning, inklusive eventuella utredningar, finansieras vanligtvis av exploatören och regleras i ett planavtal innan planarbetet inleds. Kostnaderna kan även regleras i markanvisningsavtal eller överlåtelseavtal.

Vid flera intressenter fördelas kostnaderna mellan parterna utifrån den nytta respektive part får av detaljplanen. Om oförutsedda förhållanden som innebär stor kostnadsdrivande påverkan på projektet inträffar under framtagandet av detaljplan, kan parterna ta ett gemensamt beslut om en kostnadsreglering mellan parterna, en förlängning av projektets tidplan eller ett återtagande av markanvisningen.

§ 116

Dnr 2026/00326

Information från IT-center

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Informationen är mottagen.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

År 2020 genomfördes en sammanslagning av IT-enheterna i Ludvika och Smedjebackens kommuner. En gemensam servicenämnd inrättades. Ludvika kommun är värdkommun för nämnden och för den gemensamma IT-organisationen, som heter IT-Center. IT-Centers verksamhet leds av IT-chef. Det har även inrättats en gemensam samordningsgrupp, som tillsammans med IT-chef samordnar övergripande strategiska frågor.

Reglemente och samarbetsavtal reglerar verksamheten.

IT-centers uppgifter är att utföra IT-tjänster avseende:

- Drift av IT-infrastrukturen i respektive kommun samt bolag och kommunalförbund.
- Medverka till att effektivisera kommunens administration och verksamhet med hjälp av IT.
- Ta initiativ som leder till en ökad grad av konsolidering och standardisering inom IT-driften samt bidra till ökad kostnadseffektivisering.
- Vara stöd i kommunernas, bolagens och kommunalförbundets digitala utveckling.

Kostnaderna fördelas genom en finansieringsmodell. Finansieringsmodellen är uppbyggd via ett medlemsbidrag, som fördelas genom fördelningsnyckel, och en tjänstekatalog.

Utvärdering

Efter fem år har det gjorts en utvärdering av IT-Centers verksamhet för att se över arbetssätt och processer, finansieringsmodell, juridik, kompetens och den framtida organisationen. En uppdragsgrupp bestående av ledningsstrateger Ludvika kommun, kvalitets- och kommunikationschef Smedjebackens kommun, samt verksamhetschef, VBU, har lett och samordnat utvärderingen och gjort en rapport.

Rapporten presenterades våren 2026, därefter har IT-Center behandlat utredningen och tagit fram ett åtgärdsprogram för att stärka och säkerställa IT-driften.

IT-chef Jonny Bringås medverkar på kommunstyrelsens sammanträde och informerar om översynen och de förändringsåtgärder som är aktuella inom IT-Center.

_____

Beslutsunderlag

Kommunchefens tjänsteskrivelse

Rapport utvärdering IT-Center våren 2026

Kansliavdelningen
Susanne Hedman Jensen
susanne.hedmanjensen@smedjebacken.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-09-23

Referens
KS 2026/00343

Kommunstyrelsen

Remiss bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser S2026/01304

Förslag till beslut

Remissvar godkänns och översänds till Socialdepartementet.

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har skickat ut remiss rörande promemorian Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser. Remissvar ska vara inlämnat senast 17 oktober.

I promemorian föreslås en ny lag för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finanserias av samordningsförbund. Den föreslagna lagen ger Försäkringskassan möjlighet att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den ger också möjlighet till elektroniskt utlämnande av uppgifterna, exempelvis genom direktåtkomst, till Arbetsförmedlingen samt kommuner och regioner som är medlemmar i samordningsförbund. Samordningsförbunden föreslås få underlag från Försäkringskassan för uppföljning av de rehabiliteringsinsatser som de finansierar utan att personuppgifter hanteras.

Vidare föreslås bestämmelser om uppgiftsskyldighet och sekretess för samverkan mellan de samverkande parterna – Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner – samt samordningsförbund. Dessutom föreslås bestämmelser som syftar till att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den nya lagen och övriga författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Promemorian har behandlats i kommunstyrelseförvaltningen och avstämning har gjorts med Västerbergslagens Samordningsförbund inför utarbetandet av förslag till remissvar.

Förslag till remissvar
Smedjebackens kommun framför följande rörande förslagen i promemorian *Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser*.

Kommunen ser ett värde i att förbättra möjligheterna att följa upp de insatser som finansieras genom samordningsförbunden. En väl fungerande uppföljning är viktig för att bedöma resultat, utveckla verksamheten och säkerställa att gemensamma offentliga resurser används på ett ändamålsenligt sätt.

Smedjebackens kommun har mycket goda erfarenheter av Västerbergslagens samordningsförbund, Finsam. Förbundet är en viktig arena för samverkan mellan kommunerna, Region Dalarna, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Samverkan skapar goda förutsättningar för att ge stöd till personer som har behov av insatser från flera olika aktörer. Exempelvis så bidrar Finsam Västerbergslagen till att utveckla gemensamma arbetssätt och skapa ett tydligt mervärde, både för den enskilde och för de samverkande organisationerna. Det är därför positivt att förutsättningarna för en mer systematisk och sammanhållen uppföljning föreslås stärkas.

Smedjebackens kommun bedömer samtidigt att förslaget innehåller frågor som behöver hanteras med stor omsorg. Det gäller framför allt behandlingen av personuppgifter. De personer som deltar i Finsam-insatser befinner sig inte sällan i en utsatt livssituation, och de uppgifter som behandlas kan vara känsliga. Det är därför viktigt att endast uppgifter som är nödvändiga för uppföljning samlas in och att ändamålet med behandlingen är tydligt avgränsat. Den sekretess som råder hos kommunen för att skydda enskilda individer behöver överföras till den mottagande myndigheten.

Kommunen ser positivt på att Försäkringskassan föreslås få ett tydligt personuppgiftsansvar för den centrala uppföljningen och att samordningsförbunden ska kunna få relevant uppföljningsunderlag utan att själva behöva hantera personuppgifter. En sådan ordning kan bidra till en tydligare ansvarsfördelning och minska onödig spridning av känsliga uppgifter.

Samtidigt innebär en mer omfattande nationell behandling av personuppgifter att höga krav måste ställas på informationssäkerhet, behörighetsstyrning, sekretess och lagringsbegränsning. Det är också viktigt att den enskilde får tydlig information om hur uppgifterna används och vilka rättigheter som gäller.

För kommunernas del är det angeläget att den föreslagna uppgiftsskyldigheten blir tydligt avgränsad. Det bör framgå klart vilka uppgifter som ska lämnas, i vilken form och med vilken regelbundenhet. Kommunen vill särskilt framhålla vikten av att den administrativa belastningen hålls på en rimlig nivå och att nya krav inte leder till onödig dubbelregistrering, parallella system eller omfattande manuella rutiner.

Det är viktigt att den nationella uppföljningen utformas så att den inte hämmar den lokala flexibilitet som är en av styrkorna i Finsam-samverkan. Olika samordningsförbund verkar under skilda lokala förutsättningar och kan därför behöva utveckla olika typer av insatser. Uppföljningen bör därför ge jämförbar kunskap utan att styra verksamheten mot en alltför ensidig standardisering eller mot sådant som är enkelt att mäta men inte alltid bäst speglar insatsernas faktiska värde.

Smedjebackens kommun efterfrågar därför tydlig nationell vägledning inför genomförandet, både kring personuppgiftshanteringen och kring kommunernas praktiska uppgiftslämnande. En nära dialog med kommuner, regioner och samordningsförbund är viktig för att säkerställa att regelverket blir rättssäkert, proportionerligt och praktiskt genomförbart.

Smedjebackens kommun noterar att promemorian bedömer att den ökade uppgiftsbördan för kommunerna är marginell och att någon kompensation

enligt den kommunala finansieringsprincipen inte föreslås. Även om den ökade kostnaden bedöms som marginell enligt promemorian innebär förslaget nya krav på registrering, informationssäkerhet, rutiner och systemanpassningar och därmed ökar faktisk administrationen lokalt och innebär merkostnader. Smedjebackens kommun vill därför framhålla att det är viktigt att kommuner erhåller ekonomisk kompensation utifrån finansieringsmodellen för de nya uppgifterna, även Finsamförbunden bör ekonomiskt kompenseras, så att inte utrymmet för insatserna minskar.

Smedjebackens kommun vill avslutningsvis framföra att det är angeläget att förändringen inte leder till ökad byråkrati och högre administrativa bördor lokalt. Ett starkt integritetsskydd, tydliga och proportionerliga krav är centralt samt att det behöver vara ett uppföljningssystem som värnar den lokala samverkansmodellens flexibilitet och dessutom ger ekonomisk kompensation för den merkostnad förslaget innebär.

Beslutsunderlag

Kommunchefens tjänsteskrivelse
Promemorian Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser S2026/01304 inkl. remissmissiv

Susanne Hedman Jensen
Kommunchef

Beslutet ska skickas till

s.remissvar@regeringskansliet.se och s.sf@regeringskansliet.se, med kopia till peter.wollberg@regeringskansliet.se.
Ange diarienummer S2026/01304 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Regeringskansliet

Remiss

2026-06-17
S2026/01304

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten

Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Remissinstanser

1. Arbetsförmedlingen
2. Bollebygds kommun
3. Finsam Göteborg
4. Finspångs kommun
5. Funktionsrätt Sverige
6. Försäkringskassan
7. Förvaltningsrätten i Uppsala
8. Grums kommun
9. Hallsbergs kommun
10. Inspektionen för socialförsäkringen
11. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
12. Integritetsskyddsmyndigheten
13. Journalistförbundet
14. Jönköpings kommun
15. Kammarrätten i Jönköping
16. Kävlinge kommun
17. Lessebo kommun
18. Lilla Edets kommun
19. Linköpings universitet
20. Ljusdals kommun

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Fredsgatan 8
E-post: s.registrator@regeringskansliet.se

21. Luleå kommun
22. Munkedals kommun
23. Myndigheten för delaktighet
24. Myndigheten för digital förvaltning
25. Myndigheten för ungdoms – och civilsamhällesfrågor
26. Nationella nätverket för samordningsförbund
27. Nybro kommun
28. Olofströms kommun
29. Oxelösunds kommun
30. Region Dalarna
31. Region Gotland
32. Region Gävleborg
33. Region Sörmland
34. Region Värmland
35. Riksdagens Ombudsmän JO
36. Robertsfors kommun
37. Samordningsförbundet i Blekinge
38. Samordningsförbundet Roslagen
39. Samordningsförbundet Samspelet
40. Samordningsförbundet Söderåsen
41. Samordningsförbundet Umeåregionen
42. Sandvikens kommun
43. Simrishamns kommun
44. Smedjebackens kommun
45. Socialstyrelsen
46. Sollefteå kommun
47. Stockholms kommun
48. Strömstads kommun
49. Sundsvalls kommun
50. Sveriges Kommuner och Regioner

51. Södertälje kommun
52. Tidaholms kommun
53. Timrå kommun
54. Ulricehamns kommun
55. Upplands-Väsby kommun
56. Värnamo kommun
57. Västerbergslagens samordningsförbund
58. Ystads kommun
59. Örnsköldsviks kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet **senast den 17 oktober 2026**. Svaren bör lämnas per e-post till s.remissvar@regeringskansliet.se och s.sf@regeringskansliet.se, med kopia till peter.wollberg@regeringskansliet.se. Ange diarienummer S2026/01304 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian. Om remissen är begränsad till en viss del av promemorian, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Promemorian kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss (SB PM 2021:1). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Therese Karlberg
Departementsråd

Promemoria

Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Socialdepartementet

Sammanfattning

För personer som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser är det sedan 2004 möjligt för Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner att genom samordningsförbund finansiera sådana insatser, i enlighet med lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Insatser inom ramen för den finansiella samordningen bör följas upp och utvärderas på såväl lokal som nationell nivå. För att kunna genomföra uppföljningar av insatsernas resultat och dess samhällsekonomiska effektivitet behövs tillräckligt underlag om rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Berörda aktörer har under en längre tid lyft behovet av att få behandla personuppgifter vid uppföljning och Försäkringskassan har kommit in med en framställan om översyn av bestämmelser om personuppgiftshantering avseende uppföljning av insatser som finansieras av samordningsförbunden (S2024/01218).

I denna promemoria föreslås en ny lag för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den föreslagna lagen ger Försäkringskassan möjlighet att behandla personuppgifter vid sådan uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den ger också möjlighet till elektroniskt utlämnande av uppgifterna, exempelvis genom direktåtkomst, till Arbetsförmedlingen samt kommuner och regioner som är medlemmar i samordningsförbund. Samordningsförbunden föreslås få underlag från Försäkringskassan för uppföljning av de rehabiliteringsinsatser som de finansierar utan att personuppgifter hanteras. Vidare föreslås bestämmelser om uppgiftsskyldighet och sekretess för samverkan mellan de samverkande parterna – Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner – samt samordningsförbund. Dessutom föreslås bestämmelser som

syftar till att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den nya lagen och övriga författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Innehåll

Sammanfattning **3**

1 Författningsförslag **9**

1.1 Förslag till lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund 9

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser 13

1.3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 14

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan 15

1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:14) om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten 16

2 Ärendet **17**

3 Utgångspunkter för promemorians förslag och bedömningar **18**

3.1 Finansiell samordning möjlig sedan 2004 18

3.2 Uppföljning och utvärdering av finansiell samordning 20

3.3 Underlag för uppföljning av finansiell samordning 21

3.3.1 Behov av sektorsövergripande system för uppföljning 21

3.3.2 Uppgifter om individinsatser som underlag för uppföljning ... 22

3.4 Dagens rättsliga reglering ... 23
3.4.1 EU:s dataskyddsförordning och nationell rätt ... 23
3.4.2 Sekretessregleringen ... 24

4 En ny lag för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund ... 27

4.1 Behov av en ny lag ... 27

4.2 Allmänna bestämmelser om personuppgiftsbehandling i den nya lagen ... 30
4.2.1 Lagens syfte ... 30
4.2.2 Lagens tillämpningsområde ... 31
4.2.3 Lagens förhållande till annan reglering ... 32
4.2.4 Särskilt om avlidna personer ... 34

4.3 Personuppgiftsansvar ... 35

4.4 Ändamålet för behandling av personuppgifter ... 37
4.4.1 Rättslig grund för behandling av personuppgifter ... 37
4.4.2 Primärt ändamål ... 39
4.4.3 Sekundära ändamål ... 40
4.4.4 Finalitetsprincipen ... 42

4.5 Känsliga personuppgifter ... 44

4.6 Sökbegränsningar ... 46

4.7 Åtkomst till personuppgifter ... 48

4.8 Elektroniskt utlämnande av personuppgifter ... 50

4.9 Längsta tid för behandling ... 56

4.10 Enskildas rättigheter ... 57

5 Uppgiftsskyldighet och sekretess ... 61

5.1 Skyldighet att lämna uppgifter ... 61

5.2 Det bör införas en ny bestämmelse om sekretess 64

6 Samlad integritets- och proportionalitetsanalys 67

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser 81

8 Förslagens konsekvenser 83

8.1 Samhällsekonomiska konsekvenser 83

8.2 Konsekvenser för de samverkande parterna 84
8.2.1 Försäkringskassan 84
8.2.2 Arbetsförmedlingen 85
8.2.3 Kommuner och regioner 86

8.3 Konsekvenser för samordningsförbund 88

8.4 Konsekvenser för enskilda 88

8.5 Övriga konsekvenser 89
8.5.1 Konsekvenser för jämställdheten 89
8.5.2 Konsekvenser för arbetsutbudet 89
8.5.3 Konsekvenser för unionsåtaganden och andra internationella åtaganden 89
8.5.4 Övriga konsekvensbedömningar 90

9 Författningskommentar 91

9.1 Förslaget till lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser 91

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser 100

9.3 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 101

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens syfte

1 § Syftet med denna lag är att ge Försäkringskassan möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Förhållandet till annan reglering

3 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Vid behandlingen av personuppgifter enligt denna lag gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Uppgifter om avlidna personer

4 § Vid behandling av uppgifter om avlidna personer ska följande reglering tillämpas:

1. denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen,
2. EU:s dataskyddsförordning, och
3. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Personuppgiftsansvar

5 § Försäkringskassan är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Ändamål

6 § Personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för att utföra verksamhet enligt 2 § första stycket.

7 § Personuppgifter som behandlas enligt 6 § får också behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

8 § Personuppgifter som behandlas enligt 6 § får också behandlas för andra ändamål, under förutsättning att uppgifterna inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med de ändamål som uppgifterna samlades in för.

Känsliga personuppgifter

9 § Sådana känsliga personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas, om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Sökbegränsningar

10 § Det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Förbudet omfattar dock inte sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa, om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av denna lag.

Åtkomst till personuppgifter

11 § Åtkomsten till personuppgifter ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter enligt denna lag.

Åtkomsten till personuppgifter ska kontrolleras och följas upp regelbundet.

Elektroniskt utlämnande av personuppgifter

12 § Personuppgifter får lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheten att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Längsta tid för behandling

13 § Personuppgifter får inte behandlas under längre tid än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att personuppgifter längst får behandlas under viss tid.

Begränsning av rätten att göra invändningar

14 § Artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning om rätten att göra invändningar gäller inte vid sådan behandling som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2027.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser[1] ska införas två nya paragrafer, 27 a och 27 b §§, och närmast före 27 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Uppgiftsskyldighet
	27 a § *Arbetsförmedlingen samt den region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund ska lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.*
	27 b § *Ett samordningsförbund ska lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2027.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 2004:793.

1.3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 28 kap. 4 c §, och närmast före 28 kap. 4 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	28 kap.
	Uppföljning av rehabiliteringsinsatser
	4 c § *Sekretess gäller hos Försäkringskassan i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.* *För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2027.

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan ska införas en ny paragraf, 5 c §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	5 c §
	Myndigheten ska svara för nationell uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.
	Myndigheten ska lämna de uppgifter till samordningsförbunden som de behöver för sin uppföljning av rehabiliteringsinsatser som bedrivs enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2027.

1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:14) om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten

Härigenom föreskrivs att 5 § förordningen (2024:14) om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2027.

2 Ärendet

I maj 2024 kom Försäkringskassan in med en framställan om en översyn av bestämmelserna om personuppgiftshantering avseende uppföljning av insatser som finanserias av samordningsförbunden (S2024/01218). Det nuvarande regelverket ger, enligt Försäkringskassan, inte ett tillräckligt stöd för att hantera personuppgifter för uppföljning av insatser inom den finansiella samordningen. Vidare finns det inte tillräckligt sekretesskydd för uppgifterna som lämnas för uppföljning. Det saknas också sekretessbrytande regler som ger stöd för utbyte av uppgifter för uppföljning. På grund av hur regleringen ser ut saknas det möjlighet att göra mer än en begränsad uppföljning och utvärdering av insatserna. Om en ändamålsenlig uppföljning av insatserna ska kunna ske behöver regleringen ses över.

I denna promemoria lämnas författningsförslag som ger förutsättningar för, och skydd för den enskilde i samband med, behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

3 Utgångspunkter för promemorians förslag och bedömningar

3.1 Finansiell samordning möjlig sedan 2004

För personer som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser är det sedan 2004 möjligt för Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner att genom samordningsförbund finansiera sådana insatser, i enlighet med lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, förkortad finsam-lagen. Det är frivilligt för parterna att delta i finansiell samordning enligt denna lag.

Ett samordningsförbund utgör en offentligrättslig juridisk person som har egen rättskapacitet. Samordningsförbundet beslutar om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen samt finansierar insatser i enlighet med syftet med den finansiella samordningen. Samordningsförbundet ska dessutom stödja samarbetet mellan samverkansparterna. Däremot ska samordningsförbundet inte besluta om förmåner eller rättigheter för enskilda eller i övrigt vidta åtgärder som innefattar myndighetsutövning. I förarbetena anges att eftersom samordningsförbundet inte ska bedriva myndighetsutövning gentemot enskilda personer behövs inga särskilda sekretessbestämmelser för detta (prop. 2002/03:132 s. 61). Samordningsförbunden leds av en styrelse som utses av medlemmarna. Varje förbundsmedlem ska vara representerad i styrelsen med minst en ledamot och en ersättare. Styrelsens ledamöter ska antingen vara ledamöter i kommun- eller regionfullmäktige eller anställda vid Arbetsförmedlingen eller

Försäkringskassan. Vid utgången av 2024 fanns det 69 samordningsförbund som innefattade 274 av Sveriges 290 kommuner och samtliga regioner.

Finansiell samordning enligt finsam-lagen får bedrivas för att uppnå en effektiv resursanvändning. Insatserna inom den finansiella samordningen ska avse individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och ska syfta till att dessa uppnår eller förbättrar sin förmåga att utföra förvärvsarbete.

Samordningsförbunden koordinerar resurser som de samverkande parterna bidrar med för såväl individinriktade som strukturinriktade insatser. I individinriktade insatser koordinerar samordningsförbunden de resurser som de samverkande parterna avsätter för individer som behöver stöd från flera aktörer. Det är vanligt att s.k. samordningsteam gör en gemensam översyn av personens situation och ger förslag på relevanta insatser som finansieras av förbunden. Exempel på sådana insatser är individuell coachning eller handledning, gruppaktiviteter, arbetsträning, arbetsprövning eller arbetspraktik.

De strukturinriktade insatserna syftar till att förbättra samverkan mellan de samverkande parterna. Det kan vara genom att öka medarbetarnas kunskap om individer som behöver samordnad rehabilitering eller genom att skapa goda kontakter för att underlätta samarbetet mellan parterna.

Varje samverkande part deltar i insatserna utifrån sitt ansvarsområde. De samverkande parterna kommer överens om vilken part som ska göra vad inom en insats. Även om samtliga parter inte alltid deltar i alla insatser kan de var och en remittera deltagare till insatsen i den omfattning som en individ bedöms ha behov av den aktuella insatsen för att uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete. Möjligheten att remittera är inte beroende av vilka parter som ansvarar för insatsen. Eftersom insatserna berör en målgrupp med behov av samordnat stöd är det vanligt förekommande att en deltagare har kontakt med flera av de samverkande parterna.

Under 2024 var totalt 23 849 individer registrerade i uppföljningssystemet Uppföljning Finsam som deltagare i sådana insatser, varav 57 procent var kvinnor och 43 procent var män (Försäkringskassan, Rapport – *Redovisning av målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbund 2024*). Målgruppen

för samordningsförbundsfinansierade insatser bedöms dessutom omfatta fler individer än så.[2]

3.2 Uppföljning och utvärdering av finansiell samordning

Som framgår i förarbetena till finsam-lagen ska uppföljning och utvärdering ges mycket hög prioritet. Finansiell samordning bör följas upp och utvärderas på såväl lokal som nationell nivå. I syfte att säkerställa att de åtgärder som ett samordningsförbund finansierar och tillhandahåller ger avsett resultat krävs det att åtgärderna följs upp och utvärderas på lokal nivå. För att utröna om finansiell samordning är ett samhällsekonomiskt effektivt medel för att bedriva samordnade insatser krävs en oberoende uppföljning och utvärdering av den finansiella samordningen på nationell nivå (prop. 2002/03:132, s. 100).

Uppföljning och utvärdering ska, enligt förarbetena till finsam-lagen, ske löpande och på ett sådant sätt att behovet av tillförlitlig uppföljning på både lokal och nationell nivå säkerställs. Uppföljning och utvärdering ska vara en integrerad del av verksamheten så att resultaten och erfarenheterna blir till nytta för den pågående verksamheten. Insatser som bedrivs inom ramen för finansiell samordning bör bedömas och värderas utifrån de gemensamma samverkansmålen och de mål som samordningsförbundet anger för sin verksamhet. Det är särskilt viktigt med återkoppling till berörd personal för att kunna se nyttan på handläggar- och verksamhetsnivå (prop. 2002/03:132 s. 101 och 102).

Samordningsförbunden ska svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna (7 § 5 finsam-lagen). Förbundens uppgifter är dock av övergripande natur och deras beslut avser inte enskilda personer i målgruppen. Orsaken till detta är att samordningsförbund varken övertar eller begränsar huvudmännens ansvar för stöd och förmåner till enskilda personer. Beslutanderätten över åtgärder som riktar sig direkt till den enskilde ligger kvar hos de samverkande parterna. Det har dock förekommit att

[2] I förarbetena till finsam-lagen anges att målgruppen kan uppgå till 5 procent av befolkningen i förvärvsaktiv ålder, vilket då motsvarade cirka 280 000 personer (prop. 2002/03:132, s. 49).

samordningsförbund har behandlat personuppgifter på ett sätt som det saknats rättsliga förutsättningar för. Dåvarande Datainspektionen (nuvarande Integritetsskyddsmyndigheten, förkortad IMY) konstaterade 2016 att ett samordningsförbund behandlade personuppgifter i strid med dataskyddslagstiftningen. Datainspektionen förelade samordningsförbundet att upphöra att behandla personuppgifter som inte enbart är av administrativ karaktär (tillsynsbeslut dnr 391-2015). Detta innebär att det finns begränsningar för vilken typ av uppföljning ett samordningsförbund kan och ska genomföra.

Vid sidan av uppföljning och utvärdering kopplad till enskilda samordningsförbund finns det som ovan nämnts behov av nationell uppföljning och utvärdering i syfte att belysa om finansiell samordning är ett samhällsekonomiskt effektivt medel för att bedriva samordnade insatser (prop. 2002/03:132 s. 102). Försäkringskassan har återkommande i myndighetens regleringsbrev tilldelats uppdrag att samlat redovisa målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. Vidare har regeringen gett utvärderingsuppdrag till Statskontoret (S2003/9151) och Inspektionen för socialförsäkringen, förkortad ISF (S2017/02622 och S2024/00723).

3.3 Underlag för uppföljning av finansiell samordning

3.3.1 Behov av sektorsövergripande system för uppföljning

Av förarbetena till finsam-lagen framgår det att för en ändamålsenlig uppföljning och resultatredovisning av insatser som bedrivs i samverkan är det angeläget att utveckla sektorsövergripande metoder för uppföljning och utvärdering. Stora ansträngningar måste göras för att skapa de utvärderingsverktyg som behövs för att skapa en tillförlitlig uppföljning och resultatredovisning på lokal och nationell nivå (prop. 2002/03:132 s. 100 och 101). De myndigheter som då var centrala för att skapa förutsättningar för en effektiv samverkan inom rehabiliteringsområdet var Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), Arbetsmiljöverket (AV), Riksförsäkringsverket

(RFV) och Socialstyrelsen (SoS). I regleringsbreven för 2003 till AMS, RFV och SoS fick dessa myndigheter i uppdrag att utveckla rutiner för ett sektorsövergripande system för löpande uppföljning av resultaten av samverkan inom rehabiliteringsområdet. Det uppdrag som gavs 2003 resulterade i skapandet av uppföljningssystemet SUS (sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet).

3.3.2 Uppgifter om individinsatser som underlag för uppföljning

I uppföljningssystemet SUS registrerades uppgift om namn, personnummer, adress, utbildningsbakgrund, typ av försörjning samt vilken insats som personen skrevs in i. När insatsen avslutades registrerades bl.a. varför så skedde och vilken försörjning personen hade efteråt. Av tekniska skäl ersattes SUS från och med 2023 av systemet Uppföljning Finsam. I likhet med SUS är det Försäkringskassan som förvaltar Uppföljning Finsam. I samband med övergång till det nya uppföljningssystemet Uppföljning Finsam bedömde Försäkringskassan att det saknas rättsligt stöd för att registrera och utbyta personuppgifter i ett gemensamt system. Som en konsekvens av denna bedömning har det inte samlats in eller registrerats några personuppgifter i uppföljningssystemet efter den 1 januari 2023.

Uppföljning Finsam innehåller uppgifter om samordningsförbunden och deras ekonomi, samt de insatser som de finansierar och vilka målgrupper insatserna främst riktar sig till. Dessa uppgifter registreras av medarbetare på samordningsförbundet. Utsedda medarbetare från parterna, s.k. deltagaransvariga, registrerar uppgifter om deltagarna för respektive insats. I dagsläget registreras endast antalet män och kvinnor som deltar i de individinriktade insatserna. Till följd av den minskade tillgången på underlag för uppföljning är Försäkringskassans uppdrag om uppföljning begränsat till att avse redovisning av målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. Tidigare, före 2023, redovisade Försäkringskassan även resultat av insatserna med avseende på deltagarnas försörjning och sysselsättning efter insats.

ISF, som har utvärderat samordningsförbunden vid flera tillfällen, har i en rapport från 2023 angett att de har använt sig av en

experimentell ansats för att utvärdera effekterna av de samordningsteam som samordningsförbunden finansierar och att det huvudsakliga skälet till tillvägagångsättet är att det varken finns ett heltäckande register med information om de individer som behöver samordnad rehabilitering eller något heltäckande register över de individer som får ta del av de insatser som förbunden finansierar. Vidare bedömer ISF att det utan ett heltäckande uppföljningssystem av förbundens verksamhet är omöjligt att följa upp och verifiera den verksamhet som förbunden finansierar. Det går inte heller att genomföra utvärderingar och uppföljningar av god kvalitet utifrån nuvarande underlag, varken på lokal eller nationell nivå. ISF befarar att det faktum att det inte går att följa upp den verksamhet som förbunden finansierar på individnivå kan komma att få betydande konsekvenser för såväl samordningsförbundens verksamhet som för möjligheterna att följa upp hur de statliga medlen som tilldelas förbunden kommer till användning (*En analys av effekterna av samordningsförbundens verksamhet på individnivå*, ISF 2023:2).

3.4 Dagens rättsliga reglering

3.4.1 EU:s dataskyddsförordning och nationell rätt

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan kallad EU:s dataskyddsförordning, utgör den primära rättskällan avseende dataskydd inom EU. Kompletterande nationella bestämmelser till förordningen finns i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, förkortad dataskyddslagen. I svensk rätt finns även specialförfattningar som reglerar dataskydd och personuppgiftsbehandling, s.k. registerförfattningar. Dessa författningar reglerar mer i detalj hur specifika myndigheter får behandla personuppgifter. Registerförfattningar utgör ett komplement till den generella dataskyddsregleringen, dvs. EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen. Syftet med registerförfattningar är att anpassa

regleringen till de särskilda behov av personuppgiftsbehandling som myndigheterna har i sina respektive verksamheter. Ett flertal myndigheter saknar registerförfattningar. Dessa myndigheter tillämpar enbart den generella dataskyddsregleringen vid personuppgiftsbehandling.

Gemensamt för de samverkande parterna är att det saknas rättslig reglering avseende personuppgiftsbehandling vid uppföljning av samordnade rehabiliteringsinsatser. För Försäkringskassans del regleras myndighetens möjligheter att behandla personuppgifter i 114 kap. socialförsäkringsbalken, förkortad SFB, medan Arbetsförmedlingens behandling av personuppgifter regleras genom lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, förkortad APL. För kommuner tillämpas lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten, förkortad SoLPuL, och inom regionerna tillämpas patientdatalagen (2008:355), förkortad PDL, för behandling av personuppgifter inom sjukvården.

Inom Arbetsförmedlingen får personuppgifter behandlas för att fullgöra ett uppgiftsutlämnande som anges i lag eller förordning (5 § APL). Arbetsförmedlingen får med stöd av samma lag behandla känsliga personuppgifter om de har lämnats i ett ärende (9 § APL). För kommuner får personuppgifter behandlas om behandlingen är nödvändig för uppgiftsutlämnande som anges i lag eller förordning (6 § SoLPuL). Socialtjänsten får med stöd av samma lag behandla känsliga personuppgifter (7 § SoLPuL). Inom regionerna får personuppgifter behandlas för att fullgöra ett uppgiftsutlämnande som anges i lag eller förordning (2 kap. 5 § PDL). Vårdgivare får med stöd av samma lag behandla känsliga personuppgifter (2 kap. 7 a § PDL).

3.4.2 Sekretessregleringen

Det saknas sekretessbrytande regler

Vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund behövs uppgifter från samtliga samverkande parter. Vissa uppgifter är också sekretessbelagda hos respektive myndighet (25 kap. 1 §, 26 kap. 1 § samt 28 kap. 1 och 11 §§

offentlighets- och sekretesslagen [2009:400], förkortad OSL). Om en uppgift är sekretessbelagd behöver myndigheten ha stöd av en sekretessbrytande bestämmelse för att lämna uppgiften till en annan myndighet (se t.ex. 10 kap. 28 § OSL). Inom den finansiella samordningen saknas specifika bestämmelser som möjliggör att uppgifter lämnas för uppföljning. Enligt Försäkringskassan har ett sekretessbrytande samtycke i praktiken inhämtats enligt 12 kap. 2 § OSL från de deltagare som anvisas till insatser (S2024/01218).

Sekretesskydd för uppgifter vid uppföljningen

Vid Försäkringskassans verksamhet med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kan 28 kap. 1 § OSL tillämpas för de personer som har ett ärende hos Försäkringskassan. För övriga deltagare återstår endast det generella skyddet i 21 kap. OSL, som kan ge visst skydd för uppgift om hälsa.

I de fall uppgifterna är sekretessreglerade enligt 28 kap. 1 § OSL hos Försäkringskassan kan den sekretessen föras över till övriga myndigheter om de har elektronisk tillgång till en upptagning för automatiserad behandling, s.k. direktåtkomst (11 kap. 4 § OSL). Om det redan finns en tillämplig primär sekretessbestämmelse hos den mottagande myndigheten för uppgifter kan den i stället vara tillämplig enligt 11 kap. 8 § OSL.

Försäkringskassan är den myndighet som har i uppdrag att genomföra uppföljning. Myndigheten har, i framställan om översyn av bestämmelser om personuppgiftshantering avseende uppföljning av insatser som finansieras av samordningsförbunden (S2024/01218), gjort bedömningen att bristen på tillämpliga regler leder till att uppgifter som lämnas mellan myndigheterna kan förlora sitt sekretesskydd och att sekretessfrågor i praktiken kan bli komplicerade eftersom en uppgift som behandlas inom uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kan få olika sekretesskydd beroende av om personen har ett ärende hos Försäkringskassan eller inte. Samtidigt gör Försäkringskassan bedömningen att det visserligen inte sker något röjande av uppgifter i strid med lagstiftning i uppföljningssystemet, men att skyddet för uppgifterna inte kan anses tillräckligt. Försäkringskassan anser att det går att ifrågasätta om behandling av personuppgifter enligt dessa

förutsättningar är förenlig med principen om korrekthet i artikel 5.1 a i EU:s dataskyddsförordning. Den principen innebär att behandlingen av personuppgifter ska vara rättvis, skälig, rimlig och proportionerlig i förhållande till de registrerade. Även om hanteringen inte bryter mot denna princip kan regleringen anses otillfredsställande ur integritetssynpunkt.

Olika sekretesskydd för uppgift om hälsa

Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommunerna och regionerna omfattas av olika bestämmelser om sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Bestämmelserna skiljer sig åt gällande vilka uppgifter de omfattar samt förutsättningarna för sekretess, vilket innebär att samma uppgift kan omfattas av olika sekretesskydd beroende på i vilket sammanhang uppgiften behandlas.

Inom hälso- och sjukvården gäller sekretess för uppgift om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men (25 kap. 1 § OSL). Inom socialtjänsten gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men (26 kap. 1 § första stycket OSL). Inom Försäkringskassan gäller sekretess för uppgift om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ärende-handläggningen (28 kap. 1 § första stycket OSL). Inom den arbets-marknadspolitiska verksamheten gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs (28 kap. 11 § OSL).

4 En ny lag för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund

4.1 Behov av en ny lag

Promemorians förslag

Det ska införas en ny lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Skälen för förslaget

Personuppgifter behövs som underlag för uppföljning

Ett samordningsförbund ska enligt 7 § finsam-lagen svara för uppföljning och utvärdering av de rehabiliteringsinsatser som samordningsförbundet finansierar. Försäkringskassan har i myndighetens regleringsbrev getts i uppdrag att samlat redovisa målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden.

Uppföljning är en aktivitet som görs löpande för att granska hur t.ex. en insats utvecklas i olika avseenden. Utvärdering är en aktivitet som sker vid särskilda tillfällen och som till skillnad från uppföljning innebär mer av värdering och djupare analys. I utvärderingen görs också mer kvalificerade bedömningar eller så reser man frågor om orsakssamband, dvs. vilken insats som lett till vilken effekt.[3]

De förslag som lämnas i denna promemoria syftar till att skapa förutsättningar för löpande uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den löpande uppföljningen ska ge underlag för en samlad nationell redovisning av de målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. Den ska också ge underlag för respektive samordningsförbund att på lokal nivå följa upp de rehabiliteringsinsatser som förbunden finansierar. Uppföljningen skapar också förutsättningar för att samordningsförbundens respektive parter ska kunna göra longitudinella uppföljningar av hur försörjningssituationen för en insatsdeltagare har förändrats efter deltagande i en rehabiliteringsinsats som finansierats av samordningsförbund. Den kan även användas som underlag för lokala utvärderingar av insatser som samordningsförbund finansierar, t.ex. med avseende på samhällsekonomisk effektivitet. Utvärdering är dock, som framgår ovan, mer omfattande än uppföljning och behöver därför omfatta även andra underlag för att det ska vara möjligt att värdera effekterna av de insatser som samordningsförbunden finansierar. Som framgår av förarbetena till finsam-lagen bedöms det vara lämpligt att fristående expertis anlitas i utvärderingsarbetet. Sådan fristående expertis kan vara universitet och högskolor eller konsulter (prop. 2002/03:132 s. 102). Dessutom kan uppföljningen användas som underlag vid en nationell utvärdering av finansiell samordning för att värdera insatsernas samhällsekonomiska effektivitet.

För att en ändamålsenlig uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund ska kunna genomföras krävs tillräckligt underlag i form av uppgifter på individnivå gällande de personer som omfattas av insatserna. Det har inte samlats in eller registrerats några personuppgifter efter den 1 januari 2023 till följd av Försäkringskassans bedömning att det saknas rättsligt stöd för att registrera och utbyta personuppgifter i ett gemensamt system.

[3] Riksrevisionen, RiR 2016:29, Statens styrning genom riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvården, Bilaga 3. Uppföljningar och utvärderingar.

Denna avsaknad av personuppgifter resulterar i att underlaget för uppföljning blir otillräckligt, vilket i sin tur försvårar möjligheterna till att genomföra verkningsfulla uppföljningar av de insatser som finansieras.

Försäkringskassan har påtalat behovet av en översyn av bestämmelserna om personuppgiftsbehandling vid sådan uppföljning. ISF befarar att den bristfälliga rättsliga regleringen kan komma att få betydande konsekvenser för såväl samordningsförbundens verksamhet som för möjligheterna att följa upp hur de statliga medlen som tilldelas förbunden kommer till användning. Vidare har Datainspektionen (nuvarande Integritetsskyddsmyndigheten, IMY) 2016 bedömt att ett samordningsförbund behandlade personuppgifter i strid med nu upphävda personuppgiftslagen (1998:204), tillsynsbeslut dnr 391-2015. Aspekterna angivna ovan illustrerar behovet av rättsligt stöd för personuppgiftsbehandling vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Den personuppgiftsbehandling som fordras för uppföljning berör de parter som ingår i ett samordningsförbund – Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner – samt samordningsförbunden. Det innebär att det finns behov av en reglering som omfattar samverkan mellan samtliga samverkande parter liksom samordningsförbund. I syfte att möta detta behov bör det införas en ny dataskyddslag för uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund.

Den nya lagens utformning

Registerförfattningar är ofta uppbyggda på liknande sätt. De inledande bestämmelserna anger författningens tillämpningsområde, t.ex. en viss verksamhet inom en viss myndighet. Även förhållandet till annan reglering brukar anges i inledningen. De allra flesta registerförfattningar innehåller därefter ändamålsbestämmelser som kan delas upp i bestämmelser om primära och sekundära ändamål. Utöver detta anges inte sällan att uppgifter får behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning. Det anges ofta att uppgifter får behandlas för andra ändamål, under förutsättning att uppgifterna

inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in (den s.k. finalitetsprincipen). Efter ändamålsbestämmelserna finns oftast bestämmelser om bl.a. personuppgiftsansvar, behandling av känsliga personuppgifter, förbud mot vissa sökningar och begränsningar av tillgången till personuppgifter. Flera registerförfattningar innehåller villkor för olika former av elektroniskt utlämnande av uppgifter. Den föreslagna lagen om personuppgiftshantering vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbud föreslås vara uppbyggd på ett motsvarande rätt.

4.2 Allmänna bestämmelser om personuppgiftsbehandling i den nya lagen

4.2.1 Lagens syfte

Promemorians förslag

Lagen ska ge Försäkringskassan möjligheter att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Lagen ska samtidigt skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid personuppgiftsbehandlingen.

Skälen för förslaget

En syftesbestämmelse saknar visserligen eget materiellt innehåll, men kan ge värdefull vägledning i fråga om hur de materiella bestämmelserna i en författning ska tolkas. Det bedöms därför vara motiverat att det i lagen införs en bestämmelse som anger i vilket sammanhang det finns ett behov av lagens bestämmelser samt anger ramarna för den personuppgiftsbehandling som aktualiseras vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den föreslagna lagen syftar dels till att möjliggöra en ändamålsenlig personuppgiftsbehandling vid uppföljningen, dels till

att skydda enskilda mot integritetsintrång vid sådan behandling. Det föreslås att detta dubbla syfte ska framgå av en inledande bestämmelse i lagen. Bestämmelsens formulering bör vara att verksamhet som finansieras av samordningsförbund ska kunna följas upp på ett ändamålsenligt sätt och att människor ska skyddas mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling. Motsvarande formulering finns i vissa moderna dataskyddslagar, se t.ex. 1 § beskattningsdatalagen (2026:125), 1 § kronofogdedatalagen (2026:128) samt 1 och 2 §§ i den föreslagna lagen om socialdataregister (prop. 2025/26:165).

4.2.2 Lagens tillämpningsområde

Promemorians förslag

Lagen ska gälla vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Skälen för förslaget

För Försäkringskassans del gäller socialförsäkringsbalkens bestämmelser om behandling av personuppgifter i verksamhet som avser förmåner enligt balken samt andra förmåner och ersättningar som enligt lag eller förordning eller särskilt beslut av regeringen handläggs av Försäkringskassan. När det gäller personer som har ett förmånsärende hos Försäkringskassan går det att argumentera för att uppföljningen av insatserna i samordningsförbunden kan vara en del av uppföljningen av förmånen och att 114 kap. SFB därmed är tillämplig för personuppgiftsbehandlingen. När det gäller rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund ges insatser även till personer som inte har något förmånsärende hos Försäkringskassan. För dessa personer omfattas inte personuppgiftsbehandlingen av socialförsäkringsbalken och Arbetsför-

medlingen, kommunerna och regionerna har – till skillnad från Försäkringskassan – inget uppdrag att hantera personuppgifter för gemensam uppföljning. Tillämpningsområdet för den föreslagna lagen bör därför vara uppföljning av verksamhet som avses i 1 § finsam-lagen, oaktat vilka parter som samverkar.

Den föreslagna lagen bör endast gälla vid helt eller delvis automatiserad (elektronisk) behandling av personuppgifter eller om personuppgifterna ingår i eller kommer ingå i ett register (system för uppföljning). Det föreslås komma till uttryck i den nya lagen. Syftet är att visa att lagens tillämpningsområde ansluter till EU:s dataskyddsförordning (artikel 2.1 i förordningen). Med automatiserad behandling avses elektronisk behandling. Delvis automatiserad behandling kan i sin tur vara när personuppgifter t.ex. samlas in manuellt i syfte att senare föras in i ett automatiserat register. Det gäller när tjänstemän från de samverkande parterna muntligen eller skriftligen i fysisk form (på papper) tar emot information om en deltagare som sedan registreras i uppföljningssystemet.

Minnesanteckningar som enbart förs på papper kommer inte omfattas av lagens tillämpningsområde.

4.2.3 Lagens förhållande till annan reglering

Promemorians förslag

Lagen ska innehålla en bestämmelse som upplyser om att lagen kompletterar EU:s dataskyddsförordning.

Lagen ska även innehålla en bestämmelse som anger att dataskyddslagen samt föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen gäller vid behandlingen av personuppgifter enligt den nya lagen, om inte annat följer av den nya lagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna.

Skälen för förslaget

EU:s dataskyddsförordning utgör den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU. Den är i alla delar bindande och

direkt tillämplig i medlemsstaterna. Förordningen ska alltså tillämpas av myndigheter och enskilda på samma sätt som om den vore en nationell lag. Den gäller oavsett om det i lagen införs en bestämmelse som hänvisar till den eller inte. En upplysningsbestämmelse bör dock införas för att tydliggöra att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till förordningen. En sådan upplysningsbestämmelse klargör framför allt att lagen inte kan tillämpas fristående, utan att lagen ska tillämpas tillsammans med EU:s dataskyddsförordning. Motsvarande bestämmelse finns i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens registerförfattningar (114 kap. 3 § SFB och 2 § APL).

I svensk rätt har det antagits generella kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning genom dataskyddslagen. Bestämmelserna i dataskyddslagen är subsidiära i förhållande till annan nationell dataskyddsreglering. Special-bestämmelser i andra författningar om behandling av personuppgifter ska därför tillämpas före de allmänna bestämmelserna i dataskyddslagen. Det behövs därför inte någon materiell bestämmelse för att specialbestämmelser i de nya lagarna ska ges företräde framför de generella bestämmelserna i dataskyddslagen. För att det, liksom inom annan motsvarande lagstiftning, ska vara tydligt hur den nya lagen förhåller sig till dataskyddslagen föreslås dock att den föreslagna lagen ska innehålla en upplysningsbestämmelse om att dataskyddslagen är subsidiär i förhållande till lagen.

4.2.4 Särskilt om avlidna personer

Promemorians förslag

Vid behandling av uppgifter om avlidna personer ska lagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, EU:s dataskyddsförordning, och dataskyddslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen tillämpas.

Skälen för förslaget

EU:s dataskyddsförordning är inte tillämplig på uppgifter om avlidna personer. En medlemsstat får dock fastställa bestämmelser för behandling av sådana personuppgifter (skäl 27 till EU:s dataskyddsförordning).

Det kan förekomma att personer som har deltagit i rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund avlider innan deras personuppgifter har slutbehandlats i systemet för uppföljning av sådana insatser (jfr avsnitt 4.9). För att kunna använda uppföljningssystemet även för uppföljning över tid är det därför nödvändigt att kunna behandla samtliga uppgifter i registret, även uppgifter om personer som efter registreringen i uppföljningssystemet har avlidit. De uppgifter om avlidna som kan förekomma i uppföljningssystemet är av mer eller mindre integritetskänslig natur.

Regeringen har konstaterat att avlidna personer inte har samma behov av integritetsskydd som levande men att det kan finnas skäl att tillämpa vissa grundläggande bestämmelser även på andra uppgifter än personuppgifter (prop. 2018/19:33 s. 67). Eftersom de personuppgifter som kommer att förekomma i systemet för uppföljning av rehabiliteringsinsatser regelmässigt kommer vara av känslig natur (jfr avsnitt 4.5) är det angeläget att sådana uppgifter omfattas av det integritetsskyddande regelverket som denna promemorias förslag till lag om behandling av personuppgifter utgör. Att lagen gäller även för uppgifter om avlidna kan också anses bidra till att upprätthålla den frid som bör tillkomma en avliden person. Även för efterlevande kan det vara betydelsefullt att uppgifter om avlidna skyddas (jfr prop. 2025/26:165 s. 38). Det

ligger dock i sakens natur att bestämmelser som på något sätt kräver den registrerades agerande eller medverkan i övrigt inte är tillämpliga på avlidna personer. Detsamma gäller rättigheter som tillkom den avlidne när denne var i livet. Det innebär t.ex. att bestämmelser om rätten till information, rätten till skadestånd och möjligheten att begära rättelse av registrerades personuppgifter inte är tillämpliga i förhållande till avlidna (jfr prop. 2019/20:106 s. 32).

För att få en enhetlig och heltäckande reglering bör även EU:s dataskyddsförordning, dataskyddslagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen gälla för uppgifter om avlidna. I huvudsak bör samma krav gälla för uppgifter om avlidna personer som för levandes personuppgifter. Exempelvis bör ändamålsbestämmelser, krav för behandling av känsliga personuppgifter och de principer som följer av artikel 5 i EU:s dataskyddsförordning gälla för uppgifter om avlidna personer. Att vissa bestämmelser inte är tillämpliga vid behandling av uppgifter som avser avlidna personer följer av de regelverk som paragrafen hänvisar till. Det bedöms därför inte finnas skäl att ange detta uttryckligen i lagtexten.

4.3 Personuppgiftsansvar

Promemorians förslag

Försäkringskassan ska vara personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Skälen för förslaget

Begreppet personuppgiftsansvar är centralt i EU:s dataskyddsförordning. Med personuppgiftsansvarig avses en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter (artikel 4.7 i EU:s dataskyddsförordning).

Det kan förekomma att personuppgiftsbiträden anlitas. Myndigheterna kan t.ex. anlita en aktör som ska ansvara för viss behandling av personuppgifter. I sådana fall ska parterna skriva ett s.k. personuppgiftsbiträdesavtal (artikel 28.3 i EU:s dataskyddsförordning). Vad som gäller när personuppgiftsansvariga anlitar personuppgiftsbiträden regleras på ett detaljerat sätt i EU:s dataskyddsförordning. Det bedöms därför inte finnas något behov av att införa bestämmelser om personuppgiftsbiträden i den nya lagen.

Det ska finnas en personuppgiftsansvarig för all behandling av personuppgifter. Försäkringskassan har idag genom myndighetens regleringsbrev i uppdrag att samlat redovisa målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. För genomförande av detta uppdrag har uppföljningssystemet Uppföljning Finsam skapats. Det är Försäkringskassan som ansvarar för drift och utveckling av systemet Uppföljning Finsam. Det bedöms ändamålsenligt att Försäkringskassan även fortsättningsvis är ansvarig myndighet för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Försäkringskassan föreslås därför vara personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter i uppföljningssystemet som myndigheten utför med stöd av lagen, liksom enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Det innebär att myndigheten ansvarar för lagring av uppgifter, hur de processas och för utlämnande. Samtliga överväganden, exempelvis ändamål och skyddsåtgärder i lagen, utgår från en ordning där Försäkringskassan är ensam personuppgiftsansvarig. Även om dessa överväganden skulle kunna gälla även andra myndigheter görs bedömningen att, om det i framtiden anses att andra myndigheter utöver eller i stället för Försäkringskassan ska kunna förvalta ett uppföljningssystem för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund, en sådan ändring i så fall bör föregås av en lagändring med de överväganden som ett lagstiftningsförfarande kräver. Det bör därför införas en bestämmelse som anger att Försäkringskassan är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt lagen, eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

4.4 Ändamålet för behandling av personuppgifter

4.4.1 Rättslig grund för behandling av personuppgifter

Promemorians förslag

Försäkringskassans ansvar för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund ska anges i förordningen med instruktion för Försäkringskassan.

Promemorians bedömning

Försäkringskassans behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund har stöd främst i den rättsliga grunden allmänt intresse men även i den rättsliga grunden rättslig förpliktelse i EU:s dataskyddsförordning.

Arbetsförmedlingens, kommuners och regioners behandling av personuppgifter vid Försäkringskassans uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund har stöd främst i den rättsliga grunden rättslig förpliktelse och allmänt intresse.

Skälen för förslaget och bedömningen

Behandling av personuppgifter vid nationell uppföljning

För att behandling av personuppgifter över huvud taget ska vara tillåten krävs att någon av de rättsliga grunder (villkor för laglig behandling) som anges i artikel 6 i EU:s dataskyddsförordning är tillämplig. Av särskilt intresse för myndigheters verksamhet är artikel 6.1 c. Denna rättsliga grund gäller när behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Även artikel 6.1 e är av särskilt intresse. Denna rättsliga grund gäller i sin tur när behandlingen är nödvändig

för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Den rättsliga grunden måste fastställas i enligt med unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av (artikel 6.3 första stycket). Det innebär att det är lagstiftarens sak att tillhandahålla den rättsliga grunden för myndigheternas behandling av personuppgifter (jfr skäl 47 till EU:s dataskyddsförordning). Detta görs t.ex. i myndigheternas instruktioner, i vilka det bl.a. framgår vad respektive myndighet har för uppgifter.

Vilken grad av tydlighet och precision som krävs i fråga om den rättsliga grunden för att en viss behandling av personuppgifter ska anses vara nödvändig måste bedömas från fall till fall utifrån behandlingens och verksamhetens karaktär. Försäkringskassan får årligen genom regleringsbrev i uppdrag att följa upp insatserna som finansieras av samordningsförbunden. Genom finsam-lagen blir detta uppdrag en uppgift som är återkommande och långsiktig. En sådan uppgift bör anges i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan, här benämnd Försäkringskassans instruktion. Därigenom får Försäkringskassan en rättslig grund för personuppgiftsbehandlingen som uppfyller EU:s dataskydds-förordnings krav på tydlighet, precision, förutsebarhet och proportionalitet.

Behandling av personuppgifter till följd av uppgiftsskyldigheter

Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner behöver behandla personuppgifter för att möjliggöra sin uppgiftsskyldighet vid Försäkringskassans uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Stöd för en sådan behandling finns i EU:s dataskyddsförordning i artikel 6.1 c (rättslig förpliktelse) och 6.1 e (allmänt intresse). I avsnitt 5.1 föreslås att Arbetsförmedlingen samt region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund ska vara skyldiga att lämna de uppgifter som de förfogar över och som behövs för uppföljning av den finansiella samordningen till Försäkringskassan. Detta innebär att den rättsliga grunden för behandlingen kommer att vara fastställd i den nationella

rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning.

En bestämmelse om uppgiftsskyldighet bryter sekretessen mellan myndigheterna och utgör rättslig grund för den personuppgiftsbehandling som uppgiftslämnandet utgör, för Försäkringskassan och för den part som lämnar uppgiften.

Den föreslagna bestämmelsen om uppgiftsskyldighet bedöms ge rättslig grund för Arbetsförmedlingens, kommuners och regioners personuppgiftsbehandling med anledning av uppgiftslämnandet.

4.4.2 Primärt ändamål

Promemorians förslag

Personuppgifter ska få behandlas om det är nödvändigt för att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Skälen för förslaget

Utöver rättslig grund ska all behandling av personuppgifter genomföras i enlighet med EU:s dataskyddsförordnings grundläggande principer. Personuppgifter ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål, vilket betyder att det alltid måste finnas minst ett ändamål med personuppgiftsbehandlingen. Ändamålet med behandlingen är avgörande för flera av de grundläggande principerna i EU:s dataskyddsförordning, bl.a. för att avgöra vilka personuppgifter som får behandlas.

En behandling enligt artikel 6.1 c eller e i EU:s dataskyddsförordning är bara tillåten om den är nödvändig. Vanligtvis anses det nödvändigt att behandla personuppgifter elektroniskt eftersom en manuell informationshantering inte utgör ett realistiskt alternativ för vare sig myndigheter eller företag (prop. 2017/18:105 s. 46 och 47 och EU-domstolens dom i målet Huber mot Tyskland C-524/06, EU:C:2008:724). Att behandlingen ska vara nödvändig innebär inte

att det ska vara omöjligt att uppnå syftet med behandlingen utan att personuppgifter behandlas elektroniskt. Kravet på nödvändighet innebär dock att personuppgifter inte får behandlas om syftet med behandlingen kan uppnås med andra medel, t.ex. genom att anonymisera uppgifterna (prop. 2017/18:232 s. 117). En bedömning av om nödvändighetskravet är uppfyllt måste göras inför varje behandling.

Det föreslås att personuppgifter ska få behandlas elektroniskt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund, under förutsättning att det är nödvändigt att behandla personuppgifterna för att följa upp rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Syftet med personuppgiftsbehandlingen bedöms inte kunna uppnås på annat sätt; manuell informationshantering är inte ett realistiskt alternativ.

4.4.3 Sekundära ändamål

Promemorians förslag

Personuppgifter som behandlas enligt det primära ändamålet ska även få behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Skälen för förslaget

Personuppgifter kan behandlas enligt primära eller sekundära ändamål. Syftet med denna uppdelning är att göra det tydligt hur personuppgifter dels behandlas i myndigheters egen verksamhet, dels behandlas för att lämnas ut till andra. Primära ändamål speglar ofta en myndighets författningsreglerade uppdrag och arbetsuppgifter. Sekundära ändamål avser vanligtvis tillhandahållande av personuppgifter till externa mottagare, inte sällan andra myndigheter, i syfte att tillgodose dessa aktörers behov. Så är fallet även i fråga om uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Försäkringskassan föreslås ha det författningsreglerade uppdraget att svara för uppföljning av

rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund medan Arbetsförmedlingen samt kommuner och regioner som ingår i samverkan föreslås ha uppdraget att lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.

Sedan 2023 sker ingen registrering av personuppgifter, eftersom Försäkringskassan har gjort bedömningen att det nuvarande regelverket inte ger ett tillräckligt stöd för att hantera personuppgifter för uppföljning av insatser som finansieras av samordningsförbund. Före 2023 registrerade medarbetare hos någon av de samverkande parterna – Arbetsförmedlingen, kommun, region eller Försäkringskassan – uppgifter, däribland personuppgifter, i ett gemensamt uppföljningssystem som tillhandahölls av Försäkringskassan (se avsnitt 3.3.2). De uppgifter som registrerades hade lämnats av de enskilda individer som deltog i en insats, muntligen eller via blankett.

En del i att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund är att registrera uppgifter om individer som deltar i sådana insatser. Registrering behöver göras av medarbetare från de samverkande parterna. Det kan ske på olika sätt. En medarbetare som tilldelas en samordnande roll (s.k. deltagaransvarig) kan ha behov av att registrera uppgifter om individer som anvisas från annan än den egna myndigheten. Vidare kan det vara så att medarbetare från en samverkande part får i uppgift att skriva in en individ i en insats medan en medarbetare från en annan samverkande part får i uppgift att skriva ut individen från insatsen. Det kan även hända att någon uppgift ändras under tiden mellan inskrivning och utskrivning. En sådan åtgärd ska någon av de medarbetare som har tilldelats behörighet kunna vidta, oavsett vilken av parterna som har anvisat individen till rehabiliteringsinsatsen. Under förutsättning att tekniska lösningar finns att tillgå kan personuppgifter komma att registreras direkt av remitterande part i Försäkringskassans uppföljningssystem.

Eftersom arbete med rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund sker i samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen samt region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund måste personuppgifter som behandlas enligt det primära ändamålet även få behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

4.4.4 Finalitetsprincipen

Promemorians förslag

Personuppgifter som behandlas för det primära ändamålet ska även få behandlas för andra ändamål, under förutsättning att dessa inte är oförenliga med det ändamål för vilket de samlades in.

Skälen för förslaget

En upplysningsbestämmelse om att finalitetsprincipen gäller ska införas

Av artikel 5.1 b i EU:s dataskyddsförordning framgår principen om ändamålsbegränsning (finalitetsprincipen). Den innebär att uppgifter inte får vidarebehandlas för ändamål som är oförenliga med insamlingsändamålet. Vid tillämpning av finalitetsprincipen ska myndigheterna beakta det sammanhang inom vilket personuppgifterna har samlats in, personuppgifternas art, eventuella konsekvenser för registrerade av den planerade fortsatta behandlingen och förekomsten av lämpliga skyddsåtgärder.

Finalitetsprincipen bör utgöra den yttersta ramen för personuppgiftsbehandlingen i ett uppföljningssystem för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Finalitetsprincipen innebär i sig ett integritetsskydd eftersom den förbjuder ytterligare behandling av personuppgifter som är oförenlig med ursprungsändamålen. Vid tillämpning av finalitetsprincipen ska kopplingar mellan de ändamål för vilka personuppgifterna har samlats in och ändamålen med den avsedda ytterligare behandlingen, det sammanhang inom vilket personuppgifterna har samlats in, personuppgifternas art, eventuella konsekvenser för registrerade av den planerade fortsatta behandlingen och förekomsten av lämpliga skyddsåtgärder beaktas (artikel 6.4 i EU:s dataskyddsförordning). Finalitetsprincipen kan alltså inte tillämpas utan avvägningar som i praktiken innebär att de nya ändamålen kommer att behöva ligga

mycket nära de ursprungliga ändamålen eller kunna ses som en naturlig förlängning av de ursprungliga ändamålen. Vid utlämnande av personuppgifter gäller dessutom bestämmelser om sekretess (jfr prop. 2023/24:29 s. 50).

Bestämmelser om finalitetsprincipen i EU:s dataskyddsförordning är direkt tillämpliga vid Försäkringskassans behandling av personuppgifter. Vidare kommer finalitetsprincipen till uttryck i dataskyddslagarna för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen (114 kap. 10 § SFB respektive 5 a § APL). Av tydlighetsskäl föreslås att det bör införas en bestämmelse som ger uttryck för finalitetsprincipen genom att ange att personuppgifter som behandlas för något av de i lagen angivna ändamålen även får behandlas för andra ändamål, under förutsättning att uppgifterna inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in.

Långtidsuppföljningar, utvärdering och forskning

Finalitetsprincipen kan ge stöd för att samköra uppgifter i ett system för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund med uppgifter från befintliga register hos t.ex. Arbetsförmedlingen, Socialstyrelsen och Statistikmyndigheten SCB. Sådan samkörning av uppgifter ska syfta till att ge ökad kunskap om resultaten av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Det kan handla om att genom samkörning följa upp hur försörjningssituationen för en insatsdeltagare har förändrats efter deltagande i en rehabiliteringsinsats som finansierats av samordningsförbund, s.k. långtidsuppföljningar. Ett sådant exempel kan vara att Arbetsförmedlingen följer upp de individer som myndigheten anvisat till en rehabiliteringsinsats som finansieras av samordningsförbund genom att samköra uppgifter i uppföljningssystemet med Arbetsförmedlingens registeruppgifter för dessa individer. Det kan också handla om att genom samkörning få ytterligare underlag för att utvärdera insatser som finansieras av samordningsförbund. Det kan vidare handla om att samköra uppgifter för forskningsändamål.

Samtidigt som samkörning anses kunna medföra stor nytta för att exempelvis vidga kunskapen inom ett aktuellt område, kan

samkörning av stora uppgiftsmängder mellan flera system även medföra större risker ur integritetssynpunkt. Personuppgiftsansvarig, som föreslås vara Försäkringskassan, bör genomföra en noggrann prövning enligt artikel 6.4 EU:s dataskyddsförordning om en samkörning är förenlig med insamlingsändamålen. Vid denna prövning ska personuppgifternas känslighet särskilt beaktas (artikel 6.4 c). Samkörning får vidare endast ske om det är tillåtet enligt relevanta bestämmelser om sekretess. Försäkringskassan måste även vid en proportionalitetsavvägning noggrant pröva samtliga skäl som talar för respektive emot en sådan behandling av personuppgifter.

4.5 Känsliga personuppgifter

Promemorians förslag

Försäkringskassan ska få behandla känsliga personuppgifter när det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Skälen för förslaget

Behandling av känsliga personuppgifter

Personuppgifter är all slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en person som är i livet. Det är som huvudregel förbjudet att behandla känsliga personuppgifter enligt EU:s dataskyddsförordning. Med känsliga personuppgifter avses uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning (artikel 9.1).

Det finns ett antal undantag från förbudet (artikel 9.2). Det är t.ex. tillåtet att behandla känsliga personuppgifter om behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval

av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. Behandlingen av de känsliga personuppgifterna ska då stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen (artikel 9.2 g). Det anses utgöra ett viktigt allmänt intresse att svenska myndigheter kan bedriva den verksamhet som tydligt faller inom ramen för deras uppdrag på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt (prop. 2017/18:105 s. 83).

Känsliga personuppgifter ska få behandlas vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund

Försäkringskassan föreslås, som ovan nämnts, vara personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. För att kunna genomföra uppföljningar av god kvalitet är det nödvändigt att behandla känsliga personuppgifter, framför allt uppgifter om hälsa. Behandlingen av de känsliga personuppgifterna bedöms stå i proportion till det eftersträvade syftet samt i övrigt uppfylla kraven enligt EU:s dataskyddsförordning.

Vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund förekommer uppgift om hälsa direkt eller indirekt. En individs behov av en rehabiliteringsinsats som finansieras av samordningsförbund bedöms i sig vara en känslig personuppgift. Vidare förekommer behandling av uppgifter som indirekt avser hälsa. Det kan avse uppgifter om en individs försörjning, t.ex. om individen har beviljats en socialförsäkringsförmån och till vilken omfattning förmånen utgår. Även uppgift om att en deltagare anvisats till en rehabiliteringsinsats av hälso- och sjukvården är exempel på uppgift om hälsa som skulle kunna förekomma. Sådana uppgifter behövs för att kunna följa upp insatserna på ett ändamålsenligt sätt. I förlängningen handlar det om att ge underlag för att utforma insatser av god kvalitet. Mot denna bakgrund föreslås att Försäkringskassan ska få behandla personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) när det är nödvändigt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Begreppet nödvändigt innebär inte ett krav på att behandlingsåtgärden ska vara oundgänglig. Det behöver alltså inte vara omöjligt för myndigheterna att utföra sina författningsreglerade uppgifter om inte känsliga personuppgifter behandlas. Behandlingen ska dock alltid vara motiverad utifrån de författningsreglerade uppgifterna. Behandlingen ska även behövas för att myndigheterna ska kunna bedriva sina verksamheter på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt. I kravet på nödvändighet ligger även att känsliga personuppgifter inte får behandlas om syftet med behandlingen kan uppnås genom andra medel, t.ex. genom att anonymisera uppgifterna eller att i stället behandla andra typer av uppgifter. Det ligger i sakens natur att direkta eller indirekta uppgifter om hälsa är nödvändiga att behandla om rehabiliteringsinsatser ska kunna följas upp. I egenskap av ansvarig för personuppgiftsbehandlingen har Försäkringskassan dock att ta ställning till vilka personuppgifter som behövs vid uppföljningen.

Den föreslagna regleringen om behandling av känsliga personuppgifter bör av tydlighetsskäl hänvisa till uppgifter som anges i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. Det blir då tydligt vad som avses med känsliga personuppgifter. Hänvisningen bör vara dynamisk, dvs. avse EU:s dataskyddsförordning i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. På så sätt säkerställs att eventuella ändringar i dataskyddsförordningen får omedelbart genomslag.

4.6 Sökbegränsningar

Promemorians förslag

Det ska vara förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa ska dock få göras om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av lagen.

Skälen för förslaget

Sökning är en form av personuppgiftsbehandling enligt EU:s dataskyddsförordning (artikel 4.2). Sökningar som avslöjar och sammanställer känsliga personuppgifter innebär särskilda risker för enskildas personliga integritet. Möjligheter att söka på känsliga personuppgifter kan leda till kartläggning av personer på grundval av t.ex. etnicitet, politisk ståndpunkt eller religiös uppfattning.

Av integritetsskäl är det vanligt förekommande med säkerhetsåtgärder i form av sökbegränsningar som utgår från syftet med en sökning i dataskyddslagar. Sådan reglering finns exempelvis i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens registerförfattningar (114 kap. 12 § SFB och 14 § APL). Eftersom känsliga personuppgifter kommer att förekomma i verksamheten med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund bör en motsvarande sökbegränsning som utgår från syftet med sökningen införas i den nya lagen.

Sökbegränsningen bör utformas så att det som utgångspunkt ska vara förbjudet att göra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Om syftet med sökningen inte är att få fram ett urval grundat på känsliga personuppgifter är den tillåten, även om känsliga personuppgifter används vid sökningen (jfr prop. 2017/18:105 s. 91). Det är alltså syftet med resultatet av sökningen som är avgörande för om det föreligger ett sökförbud eller inte. Sökbegränsningen hindrar inte sökningar som görs för att t.ex. ta fram verksamhetsstatistik, för registervård eller för att söka efter ett namn (jfr prop. 2017/18:105 s. 91). Det är dock inte tillåtet att utföra sökningar som innebär att personer kartläggs på grundval av känsliga personuppgifter. Sökbegränsningen omfattar alla tekniska åtgärder som innebär att uppgifter används för att strukturera eller systematisera information i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Eftersom uppgift om hälsa kommer behandlas både direkt och indirekt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund så behöver det finnas möjlighet att utföra sökningar grundat på personuppgifter om hälsa, om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av den föreslagna lagen.

Sammanfattningsvis föreslås att det i lagen införs en sökbegränsning i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa föreslås dock få göras i de fall sökningen bedöms vara nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av lagen.

4.7 Åtkomst till personuppgifter

Promemorians förslag

Försäkringskassan ska begränsa åtkomsten till personuppgifter till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter enligt lagen.

Åtkomsten till personuppgifter ska kontrolleras och följas upp regelbundet.

Skälen för förslaget

Behörighetsbegränsning som skyddsåtgärd

Utgångspunkten är att personuppgifter inte ska spridas till fler än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med personuppgiftsbehandlingen (artikel 5.1 f i EU:s dataskyddsförordning). Om personuppgifter sprids ökar risken för att uppgifterna kan användas på ett sätt som medför integritetsintrång.

Att begränsa tillgången till personuppgifter är en viktig åtgärd för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen. Det följer redan av EU:s dataskyddförordning (jfr artikel 9.2 g). Av integritetsskäl bör det finnas en reglering i den nya lagen som tydliggör att tillgången till personuppgifter ska begränsas.

Den myndighet som är ansvarig för personuppgiftsbehandlingen har ansvar att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att personuppgifter inte sprids utanför den krets

av personer som behöver ha tillgång till dessa för att kunna utföra sina arbetsuppgifter (jfr artikel 32 i EU:s dataskyddsförordning).

Begränsad åtkomst till personuppgifter

Frågan är på vilket sätt åtkomsten till personuppgifter bör begränsas. Utgångspunkten vid all personuppgiftsbehandling är att det ska finnas ett berättigat behov av åtkomst till personuppgifter. Den som arbetar vid Försäkringskassan ska alltså inte ges obegränsad tillgång till alla personuppgifter som behandlas i uppföljningssystemet. Åtkomsten ska gälla sådana uppgifter som det är tänkbart att personen behöver utifrån sina arbetsuppgifter. Uttrycket ”var och en” inkluderar såväl tillsvidareanställd personal som personer med en tidsbegränsad anställning och konsulter (jfr prop. 2025/26:88 s. 122). Avsikten är att alla som kommer i kontakt med personuppgifter vid arbetet med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund ska omfattas av bestämmelsen och alltså endast få tillgång till de personuppgifter som behövs för att utföra arbetsuppgifterna.

Vilken åtkomst till uppgifter som ges till anställda hos Försäkringskassan eller annan bestäms av Försäkringskassan i egenskap av personuppgiftsansvarig. Med annan avses exempelvis en konsult hos Försäkringskassan eller en anställd hos någon av de andra samverkande parterna och som har ett personuppgiftsbiträdesavtal (jfr avsnitt 4.3).

I fråga om möjligheten för andra myndigheter att ta del av uppgifter i systemet för uppföljning av rehabiliteringsinsatser, se avsnitt 4.8 om elektroniskt utlämnande av personuppgifter.

Åtkomsten till personuppgifter bör begränsas till vad var och en hos Försäkringskassan behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter vid verksamheten med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Kontroll och uppföljning av åtkomsten till personuppgifter

I syfte att begränsa intrånget i enskildas integritet och för att Försäkringskassan ska kunna upptäcka och åtgärda obehörig åtkomst bör åtkomsten till personuppgifter kontrolleras och följas

upp regelbundet. Ett sådant krav utgör en skyddsåtgärd i EU:s dataskyddsförordnings mening. Liknande regleringar finns i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens registerförfattningar (114 kap. 13 § SFB och 11 § APL).

Kontroller ska genomföras systematiskt och återkommande. De ska alltså inte bara genomföras när Försäkringskassan får anledning att misstänka att obehörig åtkomst har förekommit. En kontroll kan t.ex. ske genom uppföljning av loggar. Det bör dock vara upp till de samverkande parterna att närmare bestämma formerna för kontrollerna.

4.8 Elektroniskt utlämnande av personuppgifter

Promemorians förslag

Personuppgifter ska få lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt.

Det ska upplysas om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheten att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Bestämmelsen i förordningen om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten om direktåtkomst till personuppgifter hos Försäkringskassan för Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner inom ramen för rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund ska upphävas.

Promemorians bedömning

Det bör inte göras någon åtskillnad mellan direktåtkomst och andra former av elektroniskt utlämnande.

Skälen för förslaget och bedömningen

Personuppgifter ska få lämnas ut elektroniskt från uppföljningssystemet

Arbetet hos myndigheter har länge varit digitaliserat. Den tekniska utvecklingen innebär att manuell informationshantering mellan myndigheter inte längre är realistisk. För Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner finns därför ett stort och legitimt behov av att kunna behandla personuppgifter elektroniskt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Sådan behandling kan t.ex. vara utlämnande av uppgifter i form av tillgång till personuppgifter genom det uppföljningssystem som tillhandahålls av Försäkringskassan eller på annat sätt elektroniskt utlämnande av uppgifter från uppföljningssystemet.

Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner har behov av tillgång till uppföljningssystemet och personuppgifter för att kunna avregistrera en individ från en rehabiliteringsinsats. Det kan även hända att någon uppgift ändras under tiden mellan inskrivning och utskrivning. Elektroniskt utlämnande av personuppgifter från uppföljningssystemet till Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner föreslås därför vara tillåtet om det inte är olämpligt.

För att upprätthålla ett adekvat skydd för den personliga integriteten vid utlämnande i elektronisk form är det viktigt att inte fler uppgifter än nödvändigt lämnas ut. Utlämnandet ska dessutom ske på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna. Det inbegriper skydd mot obehörig eller otillåten behandling genom lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder. För att uppnå en ändamålsenlig avvägning mellan myndigheternas intresse av att på ett effektivt sätt lämna ut personuppgifter elektroniskt och riskerna med sådant utlämnande, innehåller kompletterande dataskyddsregleringar ofta en reglering som anger när sådant utlämnande får ske. Den formulering som har valts i modernare dataskyddsförfattningar är att elektroniskt utlämnande får ske om det inte är olämpligt (jfr t.ex. 11 § i den föreslagna lagen om socialdataregister [prop. 2025/26:165] och 15 § beskattningsdatalagen [2026:125]).

All automatiserad behandling av stora mängder personuppgifter kan medföra risker ur integritetssynpunkt. Ett omfattande

elektroniskt utlämnande av personuppgifter kan innebära att uppgifterna får en större spridning, vilket ytterligare ökar integritetsriskerna. Det är därför inte säkert att en avvägning mellan behovet och riskerna i alla tänkbara fall medger att uppgifter ska lämnas ut elektroniskt.

Varje enskild informationsöverföring ska inte kräva omfattande bedömningar. Myndigheterna bör dock överväga de aspekter som är väsentliga ur integritetssynpunkt. Det gäller t.ex. vid inrättande av nya system för överföring eller när nya skyldigheter att lämna ut information införs. Riskerna med att överföra uppgifter elektroniskt måste då vägas mot myndigheternas och uppgiftsmottagarnas behov av effektiva arbetssätt. Myndigheterna måste även beakta principen om uppgiftsminimering, som innebär att personuppgifter inte får vara för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (artikel 5.1 a i EU:s dataskyddsförordning).

Vid lämplighetsbedömningen måste även typen personuppgifter beaktas, t.ex. om det rör känsliga personuppgifter (jfr artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning). Vid överföring av sådana uppgifter bör integritets- och informationssäkerhetsaspekter ges särskilt stor betydelse.

Regeringen har i tidigare lagstiftningsärenden varit av uppfattningen att det normalt sett aldrig bör anses olämpligt att lämna ut personuppgifter elektroniskt till andra myndigheter. I normalfallet bör det därför inte heller i fortsättningen anses olämpligt att lämna ut personuppgifter elektroniskt till andra myndigheter (prop. 2025/26:88 s. 155).

Den föreslagna regleringen ska inte tolkas som att den medför en rätt för vare sig mottagande myndigheter eller enskilda att få ut uppgifter elektroniskt. Regleringen innebär inte heller någon generell eller specifik skyldighet att lämna ut uppgifter på ett visst sätt.

Det kan uppkomma behov av att förtydliga möjligheter att lämna ut personuppgifter elektroniskt. Bestämmelser om detta bör kunna meddelas i förordning med stöd av regeringens restkompetens. Det föreslås därför att det ska finnas utrymme för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter som begränsar myndigheternas möjligheter att själva avgöra när det är lämpligt eller olämpligt att lämna ut personuppgifter elektroniskt. Av tydlighetsskäl bör en upplysningsbestämmelse som avser detta

föras in i den nya dataskyddslagen i anslutning till den föreslagna regleringen om elektroniskt utlämnande.

Formerna för elektroniskt utlämnande

Elektroniskt utlämnande av uppgifter kan ske antingen genom direktåtkomst eller genom elektroniskt utlämnande på annat sätt än direktåtkomst. Direktåtkomst är ett sätt att ta del av uppgifter på elektronisk väg. Begreppet definieras inte i lag eller i någon annan författning. En myndighet som har direktåtkomst till en annan myndighets databas kan på egen hand söka efter uppgifter i samma databas. Den myndighet som mottar uppgifter kan även hämta in information till sitt eget system och bearbeta den där. Den mottagande myndigheten kan dock inte påverka innehållet i databasen med stöd av direktåtkomst.

Elektroniskt utlämnande av uppgifter på annat sätt än genom direktåtkomst kallas ibland för utlämnande på medium för automatiserad behandling. Det kan ske på olika sätt och exempelvis genom att uppgifter lämnas ut via e-post, USB-minne eller genom filöverföring från ett IT-system till ett annat. Utlämnandet kan även ske automatiskt, t.ex. genom en s.k. fråga-svarstjänst.

Det har i olika sammanhang uttryckts att den tekniska utvecklingen har medfört att det är svårt att särskilja direktåtkomst från annat elektroniskt utlämnande (jfr prop. 2000/01:33 s. 110 och 111 och SOU 2012:90 s. 199). Regeringen har uttalat att det inte är en stor skillnad mellan direktåtkomst och en elektronisk fråga-svar-funktion i fråga om risken för integritetsintrång (prop. 2021/22:177 s. 79). Det är mer teknikneutralt att inte göra någon skillnad på direktåtkomst och andra former av elektroniskt utlämnade.

Direktåtkomst kan vara att föredra i vissa situationer. Det gäller t.ex. om den utlämnande myndigheten av integritetsskäl vill förhindra att uppgifter hämtas till och bearbetas hos den mottagande myndigheten. Den utlämnande myndigheten kan då bygga in säkerhetsfunktioner som innebär att den mottagande myndigheten enbart kan läsa uppgifterna, men inte kopiera eller i övrigt bearbeta dem. Direktåtkomst kan även vara att föredra om syftet med behandlingen hos den utlämnande myndigheten är informationsförsörjning. Ett annat exempel är situationer där två eller flera

myndigheter är gemensamt ansvariga för att utföra en viss uppgift, då kan direktåtkomst komma att framstå som det mest ändamålsenliga sättet för utlämnande (jfr prop. 2025/26:88 s. 157 och 206).

Direktåtkomst medför även nackdelar. Direktåtkomst till en databas medför typiskt sett att fler uppgifter än nödvändigt delas. Detta kan jämföras med när specifika uppgifter delas på begäran, t.ex. genom en s.k. fråga-svarstjänst. Informationsöverskottet leder till att informationen får en större spridning, vilket ökar risken för kränkningar av den personliga integriteten.

EU:s dataskyddsförordning reglerar inte formerna för utlämnande av personuppgifter. Det bör därför inte finnas några omotiverade begränsningar för elektronisk informationshantering i nationell rätt. Regeringen har tidigare gjort bedömningen att en väl analyserad och förberedd direktåtkomst inte behöver innebära större risker för den enskildes integritet än andra former av elektroniskt utlämnande. Det gäller om de inblandade myndigheterna har övervägt och löst frågor som rör sekretesskydd på varsitt håll, vidtagit behövliga säkerhetsåtgärder, begränsat eventuell överskottsinformation och övervägt frågan om eventuella begränsningar i den mottagande myndighetens möjlighet att använda sig av de uppgifter som blir åtkomliga (prop. 2025/26:88 s. 157).

IMY har uttalat att det kan finnas skäl att med anledning av både rättsutvecklingen och den tekniska utvecklingen utreda frågan om direktåtkomst fortsättningsvis bör särregleras i förhållande till andra former av utlämnande (IMY:s yttrande över eSam:s promemoria En modern registerförfattning [ES 2022:6], IMY-2022-1665, s. 9).

För att i möjligaste mån uppnå en modern och teknikneutral lagstiftning har regeringen tidigare bedömt att det är nödvändigt att inte göra någon åtskillnad mellan olika former av elektroniskt utlämnande (prop. 2025/26:88 s. 157).

Sammantaget görs bedömningen att direktåtkomst inte behöver regleras särskilt för att vara tillåtet vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. De samverkande parterna bör därför ges möjligheter att själva välja formerna för elektroniskt utlämnande.

Den befintliga bestämmelsen om direktåtkomst ska upphävas

I nuläget regleras frågan om direktåtkomst för Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner inom ramen för rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund i 5 § förordningen (2024:14) om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Enligt bestämmelsen får Arbetsförmedlingen och sådana kommuner och regioner som deltar i samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet ha direktåtkomst till personuppgifter hos Försäkringskassan i den utsträckning den registrerade samtycker till det.

För att samordningsförbundens verksamhet ska fungera på bästa sätt är det viktigt att det finns ett fullgott underlag för uppföljning. Det framstår därför inte som en tillfredsställande lösning att låta möjligheterna till en heltäckande uppföljning begränsas av den registrerades samtycke. ISF har i en rapport också framfört att kravet på samtycke var en av orsakerna till att det tidigare uppföljningssystemet SUS hade brister (ISF Rapport 2023:2, *Samordnat stöd gör skillnad*, s. 127).

Det föreslås därför att 5 § förordningen om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten upphävs och ersätts av den föreslagna bestämmelsen om att personuppgifter får lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt. Det innebär att uppföljning kan ske utan inhämtande av samtycke. I sammanhanget bör också nämnas att genom den föreslagna bestämmelsen om åtkomst till personuppgifter (avsnitt 4.7) begränsas den krets som kommer att ha rätt att ta del av personuppgifter i uppföljningssystemet. Av samma bestämmelse framgår dessutom att det ankommer på Försäkringskassan som personuppgiftsansvarig att regelbundet kontrollera och följa upp denna åtkomst.

4.9 Längsta tid för behandling

Promemorians förslag

Personuppgifter ska inte få behandlas under längre tid än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Det ska upplysas om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheten att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Skälen för förslaget

En av de grundläggande principerna för behandling av personuppgifter enligt EU:s dataskyddsförordning är principen om lagringsminimering (artikel 5.1 e). Principen innebär att personuppgifter inte får förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som behövs för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Principen om lagringsminimering ställer krav på den personuppgiftsansvarige att kunna motivera fortsatt behandling av personuppgifter, t.ex. inför en tillsynsmyndighet.

Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens registerförfattningar innehåller bestämmelser om gallring (114 kap. 15 § SFB och 16 § APL). Till skydd för personuppgifterna hos enskilda som deltar i rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund bör motsvarande också gälla enligt den nya lagen.

Den föreslagna regleringen förtydligar att det är ändamålet med behandlingen som avgör hur länge uppgifterna får behandlas. Den föreslagna regleringen möjliggör samtidigt behandling under den tid som den är nödvändig för ändamålet, t.ex. för att följa en historisk utveckling av en viss företeelse. Det är framför allt verksamhetsskäl och myndighetssamverkan som bör vara styrande för bedömningen av om uppgifterna fortfarande behövs. Berättigade och motiverade behov av en längre tids behandling kan på så sätt tillgodoses. Den föreslagna regleringen motsvarar vad som fördes fram som skäl i

propositionen Framtidens dataskydd - vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden (prop. 2025/26:88 s. 129–130).

Som framgår ovan har det inte kommit fram något behov av att föreslå en reglering som närmare anger den längsta tid som uppgifter får behandlas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan dock med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen, förkortad RF (den s.k. rest kompetensen) meddela föreskrifter om mer preciserade tidsfrister för behandlingen i vissa fall. Det föreslås därför att en upplysningsbestämmelse om restkompetensen ska införas i den nya dataskyddslagen.

4.10 Enskildas rättigheter

Promemorians förslag

Rätten att göra invändningar mot personuppgiftsbehandling ska inte gälla vid sådan behandling som är tillåten enligt lagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Promemorians bedömning

I övrigt bör lagen inte innehålla några begränsningar av den registrerades rättigheter enligt EU:s dataskyddsförordning.

Skälen för förslaget och bedömningen

Begränsning av rätten att göra invändningar

Rätten att göra invändningar mot personuppgiftsbehandling regleras i artikel 21 i EU:s dataskyddsförordning. Rätten innebär att när en myndighet behandlar personuppgifter ska den registrerade ha rätt att när som helst, av skäl som hänför sig till hans eller hennes specifika situation, göra invändningar mot behandlingen. Den personuppgiftsansvarige får då inte längre behandla uppgifterna om inte denne kan påvisa tvingande berättigade skäl för behandlingen som

väger tyngre än den registrerades intressen, rättigheter och friheter eller om det sker för fastställande, utövande eller försvar av rättsliga anspråk.

Vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund behandlas personuppgifter primärt genom registrering i det uppföljningssystem som tillhandahålls av Försäkringskassan. För Försäkringskassans verksamhet i övrigt finns undantag från rätten att göra invändningar enligt EU:s dataskyddsförordning (114 kap. 6 § SFB).

En bestämmelse om begränsning av de registrerades rättigheter förutsätter att de villkor som anges i artikel 23 i EU:s dataskyddsförordning är uppfyllda. Ett av kraven är att bestämmelsen utgör en åtgärd i syfte att säkerställa något av de mål som anges i artikel 23.1 i EU:s dataskyddsförordning. Ett av dessa mål, enligt artikel 23.1e i samma förordning, gäller ”andra av unionens eller en medlemsstats viktiga mål av generellt allmänt intresse, särskilt ett av unionens eller en medlemsstats viktiga ekonomiska eller finansiella intressen, däribland penning-, budget- eller skattefrågor, folkhälsa och social trygghet”. Regeringen har tidigare ansett att bedrivande av verksamhet inom bl.a. socialförsäkring och pensioner, inklusive den administration dessa verksamheter kräver, är ett sådant allmänt intresse som avses i artikel 23.1 e i EU:s dataskyddsförordning (prop. 2017/18:171 s. 189). Även den verksamhet som bedrivs inom ramen för rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund måste anses utgöra ett sådant allmänt intresse.

En ytterligare förutsättning för att en begränsning ska få göras enligt artikel 23.1 i EU:s dataskyddsförordning är att den utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa det aktuella intresset. Försäkringskassan har uppdraget att samlat redovisa målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. En del i genomförandet av uppdraget är tillhandahållande av ett uppföljningssystem. Genom uppföljningssystemet behandlas personuppgifter helt eller delvis automatiserat. Uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kan genomföras även om inte samtliga enskilda omfattas av uppföljningsunderlaget. För att underlaget ska vara ändamålsenligt krävs dock i princip att samtliga deltagare omfattas av uppföljningen. Härtill skulle en möjlighet för den registrerade att invända mot den normala hanteringen försvåra

arbetet för myndigheterna, en delvis manuell hantering skulle minska effektiviteten och därmed öka kostnaderna.

Mot bakgrund av det starka intresset av ett ändamålsenligt underlag för uppföljning bör ett undantag från rätten att invända mot behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund anses utgöra en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa ett viktigt mål av generellt allmänt intresse. Begränsningen kan inte heller anses strida mot andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna. Det föreslås därför att lagen ska ha en bestämmelse om begränsning av rätten att göra invändningar motsvarande den reglering som finns avseende Försäkringskassans personuppgiftsbehandling i övrigt (114 kap. 6 § SFB).

Hänvisningen till artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning bör vara dynamisk, dvs. avse dataskyddsförordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. På så sätt säkerställs att eventuella ändringar i dataskyddsförordningen får omedelbart genomslag.

Enskildas rättigheter i övrigt

EU:s dataskyddsförordning innehåller ett flertal bestämmelser om den registrerades rättigheter som syftar till att ge den registrerade ökad kontroll över sina personuppgifter. Det handlar bl.a. om information om, tillgång till, rättelse av, radering av och begränsning av behandling av egna personuppgifter samt att kunna göra invändningar mot behandlingen av uppgifterna (artiklarna 12–22).

Rättigheterna är inte i alla delar absoluta och det finns såväl direkt tillämpliga undantag som möjlighet att i nationell rätt göra ytterligare undantag i vissa fall. Rätten till radering gäller exempelvis inte i den utsträckning som behandlingen är nödvändig för att uppfylla en rättslig förpliktelse eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse (artikel 17.3 b). Om en personuppgiftsansvarig behandlar uppgifter för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål får det enligt artikel 89.2 i unionsrätten eller nationell rätt under vissa förutsättningar också föreskrivas undantag från rätten till tillgång (artikel 15), rätten till

rättelse (artikel 16), rätten till begränsning (artikel 18) och rätten att göra invändningar (artikel 21). Det här gäller dock med förbehåll för de villkor och skyddsåtgärder som avses i artikel 89.1.

Vissa rättigheter är vidare beroende av den rättsliga grund som ligger till grund för behandlingen. Det gäller särskilt rätten att göra invändningar där den registrerade endast har rätt att göra invändningar mot behandling av personuppgifter som grundar sig på artikel 6.1 e och f i EU:s dataskyddsförordning, dvs. när personuppgifter behandlas för att utföra en uppgift av allmänt intresse, som ett led i myndighetsutövning eller efter en intresseavvägning. Även här gäller särskilda regler när personuppgifterna behandlas för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål.

Artikel 14 i EU:s dataskyddsförordning reglerar skyldigheten för den personuppgiftsansvarige att lämna information till den registrerade om personuppgifterna har erhållits från annan än den registrerade själv. I artikel 14.5 anges ett antal undantag från den personuppgiftsansvariges informationsskyldighet. Det gäller bl.a. om tillhandahållandet av informationen visar sig vara omöjligt eller skulle medföra en oproportionerlig ansträngning, särskilt för behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 (artikel 14.5 b). Försäkringskassan håller allmän information om myndighetens behandling av personuppgifter tillgänglig på myndighetens webbplats. Härutöver har myndigheten möjlighet att tillse att deltagarna får information om personuppgiftsbehandling för uppföljningssyfte i samband med inskrivning i en rehabiliteringsinsats.

Det föreslås, som framgår ovan, att rätten att göra invändningar ska begränsas. I övrigt har det inte kommit fram skäl att föreslå ytterligare begränsning av de rättigheter som EU:s dataskyddsförordning anger och som blir tillämpliga vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser

5 Uppgiftsskyldighet och sekretess

5.1 Skyldighet att lämna uppgifter

Promemorians förslag

Arbetsförmedlingen samt den region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund ska vara skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för uppföljning av den finansiella samordningen till Försäkringskassan.

Samordningsförbund ska vara skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för uppföljning av den finansiella samordningen till Försäkringskassan.

Försäkringskassan ska vara skyldig att lämna uppgifter som behövs för lokal uppföljning av den finansiella samordningen till samordningsförbund.

Skälen för förslaget

Uppgifter om individer som deltar i rehabiliteringsinsatser

Som framgår av förarbetena till finsam-lagen ska finansiell samordning följas upp på både lokal och nationella nivå (se vidare avsnitt 3). För att genomföra ändamålsenliga uppföljningar av den finansiella samordningen krävs uppgifter om de individer som deltar i rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Försäkringskassan har föreslagit att det införs en ny bestämmelse som ger Arbetsförmedlingen, regionerna och kommunerna en skyldighet att lämna de uppgifter som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen till Försäkringskassan (se Försäkringskassans svar på regeringsuppdrag Rapport – *Uppdrag att analysera behovet av förändringar i lagen [2003:1210] om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser*, S2024/01218).

För att åstadkomma en ändamålsenlig uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund föreslås att Arbetsförmedlingen samt sådana regioner och kommuner som är medlemmar i ett samordningsförbund ska vara skyldiga att lämna de uppgifter, inklusive känsliga personuppgifter, som behövs för sådan uppföljning. För en person (angiven med namn och personnummer) som deltar i en rehabiliteringsinsats som finansieras av samordningsförbund kan det avse uppgift om utbildningsbakgrund, sysselsättning och typ av försörjning före och efter insatsen. Utöver den föreslagna uppgiftsskyldigheten för Arbetsförmedlingen samt sådana regioner och kommuner som är medlemmar i ett samordningsförbund så har Försäkringskassan att förse uppföljningssystemet med uppgifter om individer som deltar i rehabiliteringsinsatser. Det ankommer på de samverkande parterna att bestämma vilka uppgifter som ska lämnas för denna uppföljning. Det kan förekomma att de samverkande parterna av olika anledningar har behov av att ta del av personuppgifter från systemet för uppföljning, t.ex. för uppföljning av sina egna verksamheter. Detta behov bedöms kunna tillgodoses genom elektroniskt utlämnande med stöd av den föreslagna lagen om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund (se vidare avsnitt 4.8).

Uppgifter om samordningsförbundens verksamhet

Eftersom samordningsförbunden inte beslutar om förmåner eller rättigheter för enskilda eller i övrigt vidtar åtgärder som innefattar myndighetsutövning och därmed inte hanterar några personuppgifter i syfte att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund, kommer merparten av uppgifterna som behövs för uppföljning att lämnas av de samverkande parterna.

Samordningsförbunden behöver dock bidra med mer generella uppgifter, som t.ex. budgeterade och förbrukade medel samt uppgifter om insatserna som förbundet finansierar. För att Försäkringskassan ska få tillgång till dessa uppgifter bör det införas en uppgiftsskyldighet för samordningsförbunden. I praktiken bör det ankomma på Försäkringskassan att i samråd med samordningsförbunden bestämma vilka uppgifter som samordningsförbunden behöver lämna för uppföljningen.

Underlag till samordningsförbundens uppföljning

Samordningsförbunden ska svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna (7 § finsam-lagen). Som framgår i avsnitt 3 syftar förslaget i denna promemoria till att skapa förutsättningar för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Försäkringskassan, som föreslås tillhandahålla det nationella uppföljningssystemet, ska ge samordningsförbunden tillgång till underlag för respektive förbunds uppföljning. Försäkringskassans ansvar att förse samordningsförbunden med underlag för förbundens uppföljning av de rehabiliteringsinsatser som de finansierar föreslås regleras i Försäkringskassans instruktion.

Samordningsförbundens uppdrag sätter ramarna för vilken typ av uppföljning ett förbund kan och ska genomföra och vilket underlag som kan användas vid uppföljningen. Förbundets uppgifter är av övergripande natur och dess beslut avser inte enskilda personer (se avsnitt 3.1). Uppföljningssystemet behöver därför utformas så att samordningsförbunden kan få underlag för uppföljning utan att personuppgifter hanteras. Det ankommer på Försäkringskassan att i samråd med samordningsförbunden bestämma formerna för samordningsförbundens tillgång till underlag för uppföljning.

5.2 Det bör införas en ny bestämmelse om sekretess

Promemorians förslag

Sekretess ska gälla hos Försäkringskassan i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling ska sekretess gälla i högst sjuttio år.

Skälen för förslaget

De samverkande parterna i ett samordningsförbund har generellt att tillämpa separata sekretessbestämmelser med olika lydelse. Sekretesskyddet för uppgift om hälsa skiljer sig åt mellan de samverkande parterna, då det är starkare inom hälso- och sjukvård och socialtjänst än inom socialförsäkringen och den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (25 kap. 1 § OSL, 26 kap. 1 § OSL samt 28 kap. 1 och 11 §§ OSL). För uppgift om en enskilds personliga förhållanden i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund saknas en specifik sekretessbestämmelse. Dessa uppgifter omfattas i stället av det generella sekretesskyddet i 21 kap. 1 § OSL, som ger ett visst skydd för uppgifter om t.ex. hälsa.

Rätten att ta del av allmänna handlingar får begränsas endast om det krävs med hänsyn till vissa intressen (2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen, TF). När det övervägs att införa en ny sekretessbestämmelse i OSL ska det alltid göras en avvägning mellan sekretessintresset och insynsintresset (prop. 1979/80:2 Del A s. 75–76). Det kan här konstateras att de uppgifter som kommer att samlas in och behandlas inom ramen för uppföljningen i stor utsträckning utgörs av känsliga personuppgifter (se avsnitt 4.5). Flera av uppgifterna kommer dessutom finnas hos Försäkringskassan som en följd av de samverkande parternas uppgiftsskyldighet. Enskilda som medverkar i rehabiliteringsinsatser kommer alltså inte att kunna

förhindra att uppgifterna lämnas in till och förvaras hos Försäkringskassan. Vid en avvägning mellan intresset av ett relativt starkt sekretesskydd i verksamheten får det anses väga tyngre än insynsintresset. Såvitt nu är relevant har de generella sekretessbestämmelserna i 21 kap. OSL ett kvalificerat rakt skaderekvisit, vilket innebär en presumtion för offentlighet. Detta kan inte anses utgöra ett tillräckligt sekretesskydd för sådana uppgifter som det är fråga om vid uppföljningen av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Nuvarande sekretessreglering bedöms därför inte vara ändamålsenlig för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Mot denna bakgrund föreslås att det införs en bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som anger att sekretess gäller hos Försäkringskassan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Försäkringskassan är den myndighet som behandlar personuppgifter i syfte att genomföra uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Inom Försäkringskassans verksamhet i övrigt tillämpas, såvitt nu är aktuellt, socialförsäkringssekretess enligt 28 kap. 1 § OSL. I syfte att Försäkringskassan inte ska ha olika sekretesskydd för samma uppgift bör motsvarande sekretesskydd gälla inom uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Att sekretesskyddet är starkare inom hälso- och sjukvård samt socialtjänsten skulle innebära att en och samma uppgift får ett lägre sekretesskydd hos Försäkringskassan när uppgiften behandlas för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Situationen är inte ny utan motsvarande gäller för andra uppgifter som Försäkringskassan får del av från hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Vidare har regeringen tidigare gjort bedömningen att sekretesskyddet för uppgifter hos en myndighet kan vara starkare än det sekretesskydd som kommer att gälla för uppgifterna efter överlämnande till en annan myndighet. Situationen är en effekt av att behovet av sekretess och sekretessens styrka i varje sammanhang ska vägas mot intresset av insyn i myndigheternas verksamhet (jfr prop. 2024/25:36 s. 58 f.).

Sammanfattningsvis föreslås det att sekretess ska gälla om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne

lider men om uppgiften röjs. Bestämmelsen innebär att en uppgift om en enskilds personliga förhållanden som lämnas från Arbetsförmedlingen, region eller kommun till Försäkringskassan inom ramen för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kommer omfattas av sekretess om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.

För allmän handling föreslås sekretessen gälla i högst sjuttio år. Tiden motsvarar sekretesskydd inom Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, region och kommun (28 kap. 1 och 11 §§, 25 kap. 1 § och 26 kap. 1 § OSL). Den nya sekretessbestämmelsen bör införas i anslutning till övriga sekretessbestämmelser som gäller för Försäkringskassans verksamhet. Det föreslås därför att sekretessbestämmelsen införs som en ny paragraf; 28 kap. 4 c § OSL. Därtill föreslås en ny rubrik till paragrafen.

Sekretess innebär såväl handlingssekretess som tystnadsplikt. Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter enligt 1 kap. 1 och 7 §§ TF och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen har som huvudregel företräde framför tystnadsplikten. Det finns i aktuellt fall inte skäl att frångå den huvudregeln och rätten att meddela och offentliggöra uppgifter bör inte inskränkas.

6 Samlad integritets- och proportionalitetsanalys

Promemorians bedömning

Den personuppgiftsbehandling som möjliggörs genom förslagen utgör en proportionerlig inskränkning av det skydd för den personliga integriteten som finns i regeringsformen, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Förslagen är förenliga med kravet på proportionalitet i EU:s dataskyddsförordning.

Skälen för bedömningen

Utgångspunkter för bedömningen av förslagens påverkan på den personliga integriteten och proportionalitet

Förslaget om en lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund och bestämmelserna om uppgiftsskyldighet innebär att Försäkringskassan får rätt att samla in och behandla personuppgifter vid sådan uppföljning. Förslaget innebär en ökad personuppgiftsbehandling, både sett till antal personuppgifter och antalet registrerade. Även Arbetsförmedlingen, kommun och region kan komma att behöva behandla personuppgifter i en större omfattning med anledning av den föreslagna uppgiftsskyldigheten.

Behandlingen som kommer att utföras med stöd av den föreslagna lagen inkluderar bl.a. uppgifter som utgör känsliga personuppgifter enligt EU:s dataskyddsförordning, och andra personuppgifter av mer eller mindre integritetskänslig karaktär.

Registren är personnummerbaserade, rikstäckande och omfattar personer som tar del av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Det innebär att behandlingen inbegriper särskilt skyddsvärda personuppgifter vilket kan medföra ett betydande intrång i den enskildes personliga integritet. Därför är det nödvändigt att noga bedöma hur den föreslagna lagen, både enskilt och sammantaget, förhåller sig till de regelverk som syftar till att värna om den personliga integriteten. I det följande redovisas samlade överväganden i fråga om lagens risker för den personliga integriteten, integritetsstärkande åtgärder, behovet av den föreslagna regleringen och proportionalitet liksom förslagens förenlighet med EU:s dataskyddsförordning.

Vissa faktorer har i tidigare lagstiftningssammanhang ansetts särskilt viktiga att ta hänsyn till när det gäller att bedöma integritetskänsligheten vid behandling av personuppgifter. Det gäller arten av personuppgifter som samlas in och registreras, varför detta görs, hur och av vem uppgifterna används samt mängden uppgifter som samlas på ett och samma ställe eller som på något annat sätt är tillgängliga för bearbetningar och sammanställningar. Även rådande samhällsvärderingar påverkar vad som kan uppfattas som ett integritetsintrång och kan därmed ha viss påverkan på vilken reglering och begränsning av behandlingen av personuppgifter som är nödvändig för att skydda den personliga integriteten (se t.ex. prop. 2005/06:173 s. 15 och prop. 2022/23:34 s. 162).

Innebörden av uttrycket betydande intrång i den personliga integriteten

I regeringsformen, finns grundläggande bestämmelser till skydd för den personliga integriteten. Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden (2 kap. 6 § andra stycket RF). Begreppet enskildas personliga förhållanden har samma innebörd som i sekretesslagstiftningen och avser alltså bl.a. namn och andra

identifikationsuppgifter, adress, familjeförhållanden, hälsa, fotografisk bild, uppgift om anställning och en persons ekonomi (prop. 2009/10:80 s. 177). Vid bedömningen av om en åtgärd innebär kartläggning ska åtgärdens effekter snarare än det huvudsakliga syftet med åtgärden beaktas (prop. 2009/10:80 s. 180 och 182). Vad som utgör ett betydande intrång avgörs utifrån bl.a. uppgifternas karaktär och omfattning samt ändamålet med behandlingen (prop. 2009/10:80 s. 183 och 184).

Det får göras begränsningar i skyddet för den personliga integriteten

Regler till skydd mot intrång i den personliga integriteten finns i bl.a. regeringsformen, olika internationella rättsakter, EU:s dataskyddsförordning och sekretesslagstiftningen. Den enskildes personuppgifter ska skyddas. I de fall en myndighet vill behandla personuppgifter måste den beakta dessa rättigheter.

Försäkringskassans personuppgiftsbehandling vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund bedöms, med hänsyn till uppgifternas karaktär och mängden uppgifter i fråga, i vissa fall komma att innebära ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten som avses i 2 kap. 6 § andra stycket RF. Motsvarande bedömning görs avseende den personuppgiftsbehandling som följer av förslaget om en ny och utökad uppgiftsskyldighet. Rätten till skydd för den personliga integriteten enligt regeringsformen är inte absolut utan kan inskränkas genom lag. Begränsningar får endast göras för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle och får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett begränsningen, och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar (2 kap. 21 § RF).

Enligt artikel 8.2 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, här benämnd Europakonventionen, får rätten till skydd för privatlivet inte inskränkas annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till den nationella säkerheten, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välstånd

eller till förebyggande av oordning eller brott eller skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter.

I artiklarna 3, 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (2010/C 83/02), här benämnd EU:s rättighetsstadga, slås det fast att var och en har rätt till fysisk och mental integritet, respekt för sitt privat- och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer samt skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne. Även i EU:s rättighetsstadga är utgångspunkten att en inskränkning endast får göras i lag och måste vara förenlig med det väsentliga innehållet i de rättigheter och friheter som erkänns i stadgan. Begränsningar får med beaktande av proportionalitetsprincipen endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter (artikel 52.1).

EU:s dataskyddsförordning förutsätter också att proportionalitetsbedömningar görs vid behandling av personuppgifter. Den rättsliga grunden som avser rättslig förpliktelse (artikel 6.1 c) och uppgift av allmänt intresse (artikel 6.1 e) ska vara proportionerlig mot det legitima mål som eftersträvas (artikel 6.3 andra stycket). Behandling av känsliga personuppgifter enligt artikel 9.2 g och j är endast tillåten om behandlingen står i proportion till det eftersträvade syftet. Rätten till skydd för den personliga integriteten måste vidare enligt skälen i EU:s dataskyddsförordning förstås utifrån sin uppgift i samhället och vägas mot andra grundläggande rättigheter utifrån proportionalitetsprincipen (skäl 4).

Ovanstående villkor innebär bl.a. att det vid en begränsning i skyddet för den personliga integriteten ska göras en proportionalitetsbedömning där integritetsriskerna med personuppgiftsbehandlingen vägs mot fördelarna med behandlingen. I detta ingår att bedöma om behandlingen av personuppgifterna är nödvändig utifrån det avsedda ändamålet med behandlingen och om det finns alternativ som är mindre integritetskänsliga.

För att det ska vara motiverat att införa utökade möjligheter att samla in och behandla personuppgifter i ett uppföljningssystem är alltså en förutsättning att det finns ett konkret och påtagligt behov av behandlingen och att ändamålet inte kan uppnås genom mindre ingripande åtgärder. Den nytta som den utökade personuppgiftsbehandlingen innebär måste stå i proportion till integritetsintrånget

för de personer som berörs av den ökade spridning av personuppgifter som en utökad behandling medför.

Integritetsrisker

Genom den föreslagna personuppgiftsbehandlingen får Försäkringskassan rätt att samla in och behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Det innebär i sig en integritetsrisk, eftersom en utökad behandling av personuppgifter generellt sett är förenad med större integritetsrisker än vad en mer begränsad behandling är. Enligt förslaget kommer personuppgifterna att samlas in på ett sådant sätt att informationen kan sammanställas och systematiseras, vilket innebär en möjlig kartläggning av individer. Uppgiftssamlingen i sig innebär därför en särskild integritetsrisk. Vid en obehörig befattning med uppgifterna är riskerna dessutom särskilt stora mot bakgrund av att stora mängder uppgifter är samlade hos en och samma aktör (jfr prop. 2025/26:165 s. 101–102).

Vid en förlorad kontroll över uppgifterna, exempelvis vid en personuppgiftsincident eller otillbörlig åtkomst, skulle uppgifterna kunna komma i utomståendes händer och användas för negativ särbehandling, övervakning, kartläggning av enskildas personliga förhållanden eller för att utsätta de registrerade för fara eller kränkningar. Oavsett om en otillbörlig spridning av personuppgifterna medför att den enskilde kommer till skada eller blir behandlad på ett negativt sätt, kan den enskilde komma att uppleva ett lidande av att integritetskänslig information blivit känd för andra i omgivningen utanför den enskildes privata krets eller behöriga befattningshavare på Försäkringskassan.

Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner som åläggs en uppgiftsskyldighet kan för detta ändamål komma att behöva behandla fler personuppgifter eller i vart fall att behandla befintliga personuppgifter för ytterligare ett ändamål (jfr avsnitt 4.4.3). Även hos Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner finns det på samma sätt som hos Försäkringskassan en risk för intrång, obehörig hantering av uppgifterna samt risk att uppgifter lämnas på ett sätt som leder till fara för att uppgifterna kan komma i orätta händer.

Utöver de risker som finns med själva spridningen av personuppgifterna innebär även personuppgifternas särskilt integritetskänsliga karaktär utökade integritetsrisker. Detta gäller i synnerhet den föreslagna tillåtna behandlingen av känsliga personuppgifter. Uppgifter i ett uppföljningssystem över rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund kommer till stor del att omfatta personer som i mer än ett avseende har behov av samhällets stöd och som därmed, ur detta perspektiv, skiljer ut dem från den övriga befolkningen. Otillbörlig användning och spridning av sådana uppgifter utanför den enskildes förtroendekrets kan därför uppfattas som särskilt känslig. Vid förlorad kontroll över uppgifterna skulle exempelvis hälsouppgifter kunna vidareförmedlas till någon som använder dem för att selektera bort personer med vissa hälsotillstånd i anställningsprocesser, höja försäkringspremier eller liknande som förutom integritetsintrånget i sig även kan leda till materiella nackdelar för den enskilde.

Även behandling av sådana personuppgifter som inte är känsliga på det sätt som avses i EU:s dataskyddsförordning kan vara förenad med integritetsrisker. Behandling av exempelvis personnummer och andra personuppgifter som direkt kan hänföras till den registrerade kan utgöra en integritetsrisk eftersom det möjliggör samkörning av uppgifter som finns i olika källor och behandling för andra ändamål än de ursprungligen avsedda. En samling av flera personuppgifter som är av mindre känslig karaktär kan tillsammans skapa en integritetskänslig sammanställning om en person som kan ligga till grund för utökad kartläggning. Av denna anledning betraktas samkörning ofta som en särskilt integritetskänslig form av personuppgiftsbehandling. Eftersom den föreslagna lagen möjliggör en omfattande behandling av personuppgifter som även kommer att inbegripa samkörning finns alltså risken för sådana integritetskänsliga sammanställningar.

I ett uppföljningssystem över rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund kommer det även att finnas personuppgifter om flera grupper med behov av särskilt skydd. Exempelvis kan personer med vissa kognitiva funktionsnedsättningar vara mindre medvetna om berörda risker, följder och skyddsåtgärder samt om sina rättigheter när det gäller behandling av personuppgifter. Deras personuppgifter förtjänar därför ett särskilt skydd (jfr skäl 38 i EU:s dataskyddsförordning). Det finns också särskilt stora integritets-

risker vid personuppgiftsbehandling som rör personer med skyddade personuppgifter och personer som i övrigt är utsatta för våld eller förtryck.

När den enskilde deltar i en rehabiliteringsinsats finansierad av ett samordningsförbund, kan det vara svårt honom eller henne att förutse eller förstå att personuppgifterna i framtiden kan komma att behandlas av Försäkringskassan i statistik- och analyssammanhang. Behandling av personuppgifter för andra ändamål än ursprungsändamålet innebär därmed i sig en integritetsrisk, eftersom det innebär att det är svårt för den registrerade att ha full kontroll över sina personuppgifter. Detta gäller särskilt som den enskilde inte kan motsätta sig behandlingen.

Utöver detta finns det en risk för att en individ upplever ett obligatoriskt insamlande av uppgifter från socialtjänstens, Försäkringskassans, Arbetsförmedlingens och sjukvårdens verksamheter till ett uppföljningssystem för samordnade rehabiliteringsinsatser som en kränkning av integriteten, något som i sin tur skulle kunna innebära att enskilda avhåller sig från att delta i insatser. Vetskapen om att finnas i ett register kan skapa olust hos en enskild, oaktat om denne befarar att registrets uppgifter kommer ut eller att andra negativa konsekvenser kan uppstå.

Föreslagna skyddsåtgärder begränsar riskerna

För att motverka de integritetsrisker som identifierats ovan föreslås ett samlat regelverk med både generella bestämmelser i integritetshöjande syfte och bestämmelser om särskilda skydds- och säkerhetsåtgärder. Eftersom det hittills har saknats ett samlat regelverk för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund kan redan förslaget om en ny lag anses innebära en integritetshöjande åtgärd. En särskild reglering bidrar till att Försäkringskassan får ett tydligt rättsligt stöd och rättsliga ramar för sin personuppgiftsbehandling samtidigt som regleringen ökar transparensen gentemot de registrerade och allmänheten.

I avsnitt 4.4 föreslås bestämmelser om ändamål för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. De föreslagna ändamålen

utgör en grundläggande begränsning av all behandling vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Genom att det i lag fastställs för vilka ändamål Försäkringskassan får behandla personuppgifter bestäms en yttersta ram för behandlingen, som endast kan ändras genom lag. Visserligen är de tillåtna ändamålen förhållandevis brett formulerade, vilket ställer högre krav på såväl regleringen i övrigt som på Försäkringskassan själv att uppfylla de krav som finns i EU:s dataskyddsförordning. Bedömningen görs att det inte är möjligt att fastställa mer konkreta ändamål, givet myndighetens breda uppdrag att svara för nationell uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. En mer detaljerad ändamålsbestämmelse skulle snarare riskera att bli svåröverskådlig och skapa hinder för myndigheten att utföra sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Det bör noteras att ändamålsbestämmelserna ska läsas tillsammans med lagen i dess helhet och särskilt bestämmelsen om lagens syfte. Genom att de breda ändamålsformuleringarna sätts i en kontext tydliggörs ramarna för behandlingen ytterligare. Regleringen i lag medför att ändringar på lägre författningsnivå, såsom en ändring av myndighetens instruktion, inte kan utöka myndighetens utrymme att behandla personuppgifter i ett uppföljningssystem, som skulle kunna få direkta effekter mot en enskild. Denna reglering bedöms minska integritetsriskerna och därmed utgöra en skyddsåtgärd.

I avsnitt 4.5 föreslås att känsliga personuppgifter som utgångspunkt ska få behandlas om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund förekommer uppgift om hälsa. I avsnitt 4.6 föreslås att sökningar ska få utföras i syfte att få fram ett urval av personer grundat på den känsliga personuppgiften hälsa endast om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av lagen.

I avsnitt 4.7 föreslås att åtkomst till personuppgifter i uppföljningssystemet ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Vidare föreslås att åtkomsten till personuppgifter ska kontrolleras och följas upp regelbundet. Förslaget om begränsad åtkomst till personuppgifterna säkerställer ett aktivt arbete med s.k. behörighetsstyrning. Det bör endast vara ett begränsat antal medarbetare som har behov av att ta del av de personuppgifter som finns i ett uppföljningssystem. Det bör i många

fall även vara tillräckligt för dem som arbetar med att exempelvis ta fram statistiskt underlag för analys att ta del av uppgifter som inte är direkt hänförliga till den registrerade. Kravet på att regelbundet kontrollera och följa upp åtkomsten till personuppgifter bidrar till att missbruk av behörigheter, intrång och andra säkerhetsrisker kan förebyggas och upptäckas i ett tidigt skede, vilket minskar risken för att personuppgifter används på ett sätt som de inte var avsedda för vid insamlingen. Risken minskar också för att personuppgiftsincidenter i övrigt inträffar. Det kan även framhållas att Försäkringskassan har en lång erfarenhet av registerhållning och redan i dag har tydliga rutiner där all åtkomst av personuppgifter sker inom det skalskydd som avgränsas fysiskt, tekniskt och med behörighetsstyrning. Bestämmelsen utgör därmed en skyddsåtgärd.

Även de föreslagna bestämmelserna i avsnitt 4.8 om elektroniskt utlämnande bör betraktas som en skydds- och integritetshöjande åtgärd eftersom en sådan bestämmelse tydliggör och säkerställer att det alltid görs en lämplighetsavvägning innan personuppgifter lämnas ut elektroniskt. Vikten av en sådan avvägning blir särskilt relevant i förhållande till de mer integritetskänsliga formerna av elektroniskt utlämnande. I sammanhanget bör nämnas att avsikten med den aktuella personuppgiftsbehandlingen är att följa upp resultaten av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund genom sammanställning av avidentifierade personuppgifter.

För att motverka risken för att enskilda på grund av obehag av att finnas med i ett register inte vill medverka i insatser finansierade av samordningsförbund är det viktigt med tydlig information om såväl ändamålet och syftet med att uppgifterna behandlas som att de behandlade personuppgifterna omfattas av sekretess, säkerheten i behandlingen är stark och tillgången kontrollerad. Vidare bör Försäkringskassan informera om registren genom att hålla allmän information om registren tillgänglig på myndighetens webbplats. Ett tillhandahållande av information säkerställer transparens och öppenhet och bör bidra till att trygga skyddet för den enskilde och säkerställa dennes rättigheter och intressen.

Registrerades rättigheter respekteras

Utöver de skyddsåtgärder och övriga bestämmelser i integritetshöjande syfte som föreslås i den nya lagen, ger de krav som följer av den allmänna dataskyddsregleringen ett gott skydd för personuppgifterna vid behandling av personuppgifter under uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Ett exempel på en central skyddsbestämmelse är kravet i artikel 24 i EU:s dataskyddsförordning på att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa och kunna visa att behandlingen sker i enlighet med EU:s dataskyddsförordning. Kravet på inbyggt dataskydd och dataskydd som standard samt krav på att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder för att säkerställa en lämplig säkerhetsnivå följer också av artiklarna 25 och 32 i EU:s dataskyddsförordning. Försäkringskassan har alltså ett ansvar för att säkerställa skyddet för de uppgifter som myndigheten kommer att behandla.

Den föreslagna sekretessregleringen utgör också en betydelsefull skyddsåtgärd i syfte att minska spridningsrisken för personuppgifterna. Som anges i avsnitt 5.2 föreslås sekretess gälla hos Försäkringskassan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller samtliga personuppgifter, oavsett från vilken av de samverkande parternas verksamhet uppgiften härrör.

Personuppgiftsbehandlingen bedöms vara nödvändig

Som framgår i avsnitt 3.2 är det ett angeläget samhällsintresse att förbättra Försäkringskassans möjligheter att framställa nationell statistik och underlag som kan ligga till grund för uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund, eftersom uppföljning är nödvändig för att det ska gå att uttala sig om resultaten av samordnade rehabiliteringsinsatser. Redan av förarbetena till finsam-lagen framgår att det är angeläget att utveckla sektorsövergripande metoder för att åstadkomma en ändamålsenlig

uppföljning och resultatredovisning på lokal och nationell nivå av insatser som bedrivs i samverkan (prop. 2002/03:132 s. 101).

I avsnitt 4.4 redovisas närmare bedömningar och förslag avseende vilka personuppgifter som ska få behandlas i uppföljningssystemet samt skälen för att uppgiften i fråga bör kunna finnas i systemet. Som exemplifierats ovan kan sådana uppgifter genom framställning av nationell statistik och analysunderlag ge värdefull kunskap om resultaten av samordnade rehabiliteringsinsatser. Att personbundna uppgifter om orsak till en insats får behandlas av Försäkringskassan för att följa upp resultaten av samordnade rehabiliteringsinsatser har ett uppenbart värde.

Behandlingen av personuppgifter bedöms vara proportionerlig

Den nya lagen möjliggör för Försäkringskassan att utan den enskilda personens samtycke samla in, behandla och även lämna ut uppgifter om enskildas personliga förhållanden. Särskilt mot bakgrund av den relativt stora omfattningen av personuppgifter som får behandlas vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund innebär förslagen ett intrång i den personliga integriteten, ett intrång som måste vägas mot behovet av att behandla uppgifterna i det avsedda syftet.

Den föreslagna regleringen syftar till att balansera Försäkringskassans behov av att utföra sitt samhällsviktiga uppdrag på ett ändamålsenligt sätt och samtidigt säkerställa ett starkt skydd för enskildas personliga integritet. Detta skydd bedöms vara tillräckligt starkt med hänsyn till föreslagna begränsningar och skyddsåtgärder. Även om den föreslagna regleringen syftar till att uppnå en rimlig balans mellan behov av behandling av personuppgifter i syfte att genomföra uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund och de effekter på den personliga integriteten som förslagen kan komma att få, kommer vissa risker för integritetsintrång att kvarstå. Förslagen om uppgiftsskyldighet bedöms också uppnå en rimlig balans mellan behovet av ett utökat underlag för uppföljning och det intrång i den personliga integriteten som detta kan medföra.

Överföringen av personuppgifter ska ske på ett säkert sätt. Den personuppgiftsansvariga myndigheten eller utföraren ansvarar för

att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa en säkerhetsnivå som är lämplig i förhållande till risken samt för att säkerställa och kunna visa att behandlingen utförs i enlighet med EU:s dataskyddsförordning (artiklarna 24, 25 och 32). Personuppgiftsbehandlingen i uppföljningssystemet hos Försäkringskassan omgärdas dessutom av flera olika skyddsåtgärder.

Som tidigare beskrivits motiveras behandlingen av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund av tydliga behov och förväntad nytta för såväl samhället i stort som för berörda enskilda utifrån ett behov som under en längre tid har lyfts av berörda aktörer. Personuppgiftsbehandlingen syftar alltså till att tillgodose ändamål som bedöms vara godtagbara i ett demokratiskt samhälle, och därför kan rättfärdiga en inskränkning av skyddet för den personliga integriteten i bl.a. regeringsformen. Det bedöms inte vara möjligt att uppnå förslagens syfte med mindre integritetskänsliga alternativ. Därför bedöms det nödvändigt att ge Försäkringskassan en uttrycklig möjlighet att samla in och behandla personuppgifter för att det ska vara möjligt att kunna följa upp den finansiella samordningen på ett ändamålsenligt rätt. Nyttan med personuppgiftsbehandlingen bedöms stå i rimlig proportion till det intrång som uppstår i de enskildas integritet. Den föreslagna behandlingen av personuppgifter bedöms därför inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de syften som ligger till grund för förslagen.

Behandlingen av uppgifterna hos Försäkringskassan kommer vidare att omfattas av såväl generella bestämmelser i integritetshöjande syfte som bestämmelser om särskilda skydds- och säkerhetsåtgärder. Uppgifterna föreslås omfattas av sekretesskydd. Genom de föreslagna skyddsbestämmelserna, det dataskyddsrättsliga regelverket i övrigt samt föreslagen bestämmelse om sekretess säkerställs ett integritetsskydd som bedöms vara hållbart och tillfredsställande.

Den sammantagna bedömningen är att det föreslagna regelverket innebär en godtagbar avvägning mellan intresset av att uppgifterna samlas in och behandlas av Försäkringskassan och intresset av att skydda den enskildes personliga integritet. Det starka allmänintresset av att stärka den nationella statistiken och säkerställa ett kunskapsunderlag med hög kvalitet för uppföljning av

rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund, står i rimlig proportion till det intrång i den personliga integriteten som en utökad obligatorisk insamling av uppgifter i ett uppföljningssystem innebär. Intrånget bedöms följaktligen vara motiverat och proportionerligt i förhållande till Försäkringskassans behov av att behandla personuppgifter för de föreslagna ändamålen och inom de övriga ramar som anges i den nya lagen.

Den personuppgiftsbehandling som möjliggörs av förslagen bedöms utgöra en proportionerlig inskränkning av det skydd för den personliga integriteten som finns i regeringsformen, Europakonventionen samt EU:s rättighetsstadga. Förslagen bedöms vara förenliga med kraven på proportionalitet enligt EU:s dataskyddsförordning. Det bedöms därmed inte krävas någon ytterligare reglering i dataskyddsrättsligt hänseende.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag

Författningsförslagen ska träda i kraft den 1 juli 2027.

Promemorians bedömning

Det behövs inga övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen

Ikraftträdande

Behandlingen av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund motiveras av tydliga behov och förväntad nytta för såväl samhället i stort som berörda enskilda. Detta behov har lyfts av berörda aktörer under en längre tid. Det talar för att förslagen bör träda i kraft så snart som möjligt.

Personuppgiftsbehandlingen kommer ske i Försäkringskassans befintliga system för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Systemet behöver dock vidareutvecklas för det utökade användningsområdet. Vid utveckling av systemet kommer Försäkringskassan behöva samverka med övriga samverkande parter – Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner – samt samordningsförbund. För att skapa tidsmässiga förutsättningar för nödvändigt utvecklingsarbete föreslås författningsförslagen träda i kraft den 1 juli 2027.

Övergångsbestämmelser

Syftet med författningsförslagen är att möjliggöra behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund samt att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid denna behandling. Den personuppgiftsbehandling som regleras sker inte i dag, det finns därför inget behov av övergångsbestämmelser.

8 Förslagens konsekvenser

8.1 Samhällsekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att personuppgifter för de individer som deltar i en insats som finansieras av samordningsförbund får registreras i ett nationellt uppföljningssystem. Det ger förutsättningar för att följa upp och utvärdera de insatser som finansieras av samordningsförbund. ISF, som har utvärderat samordningsförbunden vid flera tillfällen, har tidigare bedömt att utan ett heltäckande uppföljningssystem av samordningsförbundens verksamhet är det omöjligt att följa upp och verifiera den verksamhet som förbunden finansierar. Vidare har ISF dragit slutsatsen att den omständigheten att det inte går att följa upp den verksamhet som förbunden finansierar på individnivå kan komma att få betydande konsekvenser för såväl samordningsförbundens verksamhet som för möjligheterna att följa upp hur de statliga medlen som tilldelas förbunden kommer till användning (En analys av effekterna av samordningsförbundens verksamhet på individnivå, ISF 2023:2).

Att kunna behandla personuppgifter som en del i ett heltäckande uppföljningssystem ger möjlighet att följa upp hur statliga, regionala och kommunala medel används inom den finansiella samordningen av rehabiliteringsinsatser. Ett sådant uppföljningssystem kan också utgöra underlag för lokal och nationell utvärdering av finansiell samordning för att värdera insatsernas samhällsekonomiska effektivitet. Att möjliggöra uppföljning och utvärdering av insatser som finansieras av samordningsförbund kan bidra till att utveckla och effektivisera stödet till personerna i målgruppen för finansiell samordning. I förlängningen kan det bidra till att öka personernas arbetsförmåga och återgång i arbete vilket i sin tur kan minska utgifterna för transfereringar och välfärdstjänster.

8.2 Konsekvenser för de samverkande parterna

8.2.1 Försäkringskassan

Ny rättslig reglering

Genom förslaget om en ny lag om personuppgiftsbehandling inom den finansiella samordningen och i övrigt föreslagna regeländringar ges Försäkringskassan rättsligt stöd för att samla in och behandla personuppgifter i syfte att följa upp den finansiella samordningen. Det ger också Försäkringskassan en skyldighet att förse samordningsförbunden med de uppgifter som förbunden behöver för att, inom ramen för förbundens verksamhet, genomföra uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna enligt 7 § finsam-lagen. Det ger Försäkringskassan en tydlig rättslig grund för personuppgiftsbehandlingen och innebär ett utökat ansvar i förhållande till myndighetens arbete med det befintliga uppföljningssystemet.

Registrering av uppgifter i uppföljningssystemet

Försäkringskassans handläggare behöver registrera uppgifter i uppföljningssystemet om individer som är aktuella hos Försäkringskassan och som Försäkringskassan har anvisat till en samordnad rehabiliteringsinsats. Möjligheten att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund innebär ingen ny arbetsuppgift för Försäkringskassan, utan det innebär i stället att fler uppgifter ska registreras inom ramen för det nuvarande samverkansarbetet av berörd personal hos Försäkringskassan. Det bedöms rymmas inom Försäkringskassans befintliga ekonomiska ramar.

Samverkan inom ramen för samordningsförbundens verksamhet innebär även att medarbetare från de samverkande parterna kan inneha en administrativ roll i genomförandet av en samordningsförbundsfinansierad insats, s.k. deltagaransvarig. En medarbetare från Försäkringskassan som är deltagaransvarig kommer därvid att registrera information om deltagare som anvisats till en insats från

någon av de andra samverkansparterna i uppföljningssystemet. Inte heller denna arbetsuppgift är ny och det bedöms rymmas inom Försäkringskassans befintliga ekonomiska ramar.

Försäkringskassan behöver också tillsammans med övriga parter bestämma vilka uppgifter som ska registreras i uppföljningssystemet.

Utlämnande av uppgifter från uppföljningssystemet och behov av systemutveckling

För att få ta del av uppgifter från uppföljningssystemet kommer de andra parterna behöva begära det hos Försäkringskassan, och Försäkringskassan behöver hantera parternas begäran. Förslaget innebär vidare att Försäkringskassan behöver vidareutveckla myndighetens befintliga system för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. I utvecklingen av systemet kommer Försäkringskassan att behöva ta ställning till om systemet ska möjliggöra direktåtkomst för respektive part gällande uppgifter om de individer som respektive parter anvisat till insatser som finansieras av samordningsförbund. Försäkringskassan kommer vidare att behöva utveckla rutiner och eventuella tekniska lösningar för att kunna förse respektive samordningsförbund med uppgifter som är nödvändiga för att samordningsförbunden på lokal nivå ska kunna följa upp de insatser de finansierar. Kostnaderna för systemutveckling beräknas uppgå till 18 miljoner kronor 2027, och ryms därefter inom myndighetens befintliga förvaltningsanslag.

8.2.2 Arbetsförmedlingen

Förslaget innebär att Arbetsförmedlingen blir skyldig att lämna uppgifter till Försäkringskassan om individer som Arbetsförmedlingen själva har anvisat som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen. Möjligheten att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund innebär ingen ny arbetsuppgift för Arbetsförmedlingen utan det innebär i stället att fler uppgifter ska registreras inom ramen för det nuvarande samverkansarbetet för

berörd personal hos Arbetsförmedlingen. Det bedöms rymmas inom Arbetsförmedlingens befintliga ekonomiska ramar.

Även medarbetare från Arbetsförmedlingen kan inneha den administrativa rollen deltagaransvarig i genomförandet av en samordningsförbundsfinansierad insats, som innebär att han eller hon kommer att registrera information om deltagare som anvisats till en insats från någon av de andra samverkansparterna i uppföljningssystemet som tillhandahålls av Försäkringskassan. Inte heller detta innebär en ny arbetsuppgift för Arbetsförmedlingen, utan innebär i stället ett tillkommande moment i det nuvarande samverkansarbetet för berörd personal hos Arbetsförmedlingen och det bedöms rymmas inom Arbetsförmedlingens befintliga ekonomiska ramar.

För att få ta del av uppgifter från uppföljningssystemet kommer Arbetsförmedlingen behöva begära det hos Försäkringskassan.

Arbetsförmedlingen behöver också tillsammans med övriga parter bestämma vilka uppgifter som ska registreras i uppföljningssystemet.

8.2.3 Kommuner och regioner

Uppgiftsskyldighet

Förslaget innebär att regioner och kommuner blir skyldiga att lämna uppgifter om individer som de själva har anvisat som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen till Försäkringskassan. Möjligheten att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund innebär ingen ny arbetsuppgift för region och kommun, utan det innebär i stället att fler uppgifter ska registreras inom ramen för det nuvarande samverkansarbetet för berörd personal hos kommun och region. Den ökade uppgiftsbördan bedöms vara av marginell omfattning.

Även medarbetare från regioner och kommuner kan redan idag inneha den administrativa rollen deltagaransvarig i genomförandet av en samordningsförbundsfinansierad insats, som innebär att han eller hon kommer att registrera information om deltagare som anvisats till en insats från någon av de andra samverkansparterna i

uppföljningssystemet som tillhandahålls av Försäkringskassan. Det administrativa momentet som sådant är dock inte nytt utan även i dagsläget registreras uppgifter i uppföljningssystemet i samband med att en deltagare påbörjar samt avslutar en insats. Därutöver är det frivilligt för kommunerna och regionerna att delta i finansiell samordning, varför den ökade uppgiftsbördan endast uppstår om kommunen eller regionen väljer att delta. Därmed är det inte aktuellt med kompensation enligt den kommunala finansieringsprincipen.

Regioner och kommuner behöver också tillsammans med övriga parter bestämma vilka uppgifter som ska registreras i uppföljningssystemet.

Nödvändiga och proportionerliga inskränkningar i den kommunala självstyrelsen

Enligt 14 kap. 2 § RF sköter kommunerna lokala och regionala angelägenheter av allmänt intresse på den kommunala självstyrelsens grund. Enligt 14 kap. 3 § RF bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett den. Denna proportionalitetsprincip innebär att ett förslag inte får vara onödigt långtgående och om syftet med det kan uppnås på ett mindre ingripande sätt ska den väg väljas som lägger minst band på kommunernas självbestämmanderätt (jfr prop. 2009/10:80 s. 212).

Vid proportionalitetsbedömningen ska det göras dels en bedömning av de konsekvenser det tänkta förslaget eller förslagen får för den kommunala självstyrelsen, dels en avvägning mellan de kommunala självstyrelseintressena och de nationella intressena som den föreslagna lagstiftningen ska tillgodose. Det är frivilligt för en kommun eller region att delta i finansiell samordning enligt finsamlagen. Genom förslaget om uppgiftsskyldighet åläggs kommuner och regioner som deltar i finansiell samordning en skyldighet att lämna de uppgifter som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen till Försäkringskassan. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra insamling av de uppgifter som behövs för att nationellt kunna följa upp samordnade rehabiliteringsinsatser samt hur tilldelade medel används. Ytterligare syfte är att samordningsförbunden ska kunna genomföra uppföljning av rehabiliteringsinsatserna enligt 7 § finsam-lagen. Det bedöms inte finnas några för

den kommunala självstyrelsen mindre ingripande alternativ än de förslag som lämnas. Förslagen bedöms vara nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till behovet av att kunna följa upp finansiell samordning där kommuner och regioner är samverkande parter.

8.3 Konsekvenser för samordningsförbund

Samordningsförbunden ska svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna (7 § finsam-lagen). För att kunna genomföra denna uppgift behöver förbunden tillgång till underlag för uppföljning och utvärdering. Den föreslagna regleringen möjliggör behandling av personuppgifter för uppföljning och ålägger Försäkringskassan att ge förbunden tillgång till de uppgifter som är nödvändiga för att de insatser som respektive samordningsförbund finansierar ska kunna följas upp. Dessa uppgifter kan också utgöra underlag för samordningsförbundens uppgift att utvärdera rehabiliteringsinsatser som man finansierar. Det bidrar till att samordningsförbunden kan bedöma och värdera de insatser som de finansierar utifrån samhällsekonomisk effektivitet, de gemensamma samverkansmålen och de mål som samordningsförbundet anger för sin verksamhet.

8.4 Konsekvenser för enskilda

Förslaget innebär att Försäkringskassan får behandla enskildas personuppgifter i syfte att möjliggöra uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Personuppgiftsbehandlingen är ny och innebär därmed en ökad personuppgiftsbehandling, både sett till antal personuppgifter och antalet registrerade. Samtidigt innebär den nya lagen en integritetshöjande åtgärd eftersom det hittills har saknats ett samlat regelverk för personuppgiftsbehandlingen. Redan förslaget om en ny lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kan således anses innebära en integritetshöjande åtgärd. En särskild reglering bidrar till att Försäkringskassan får ett tydligt rättsligt stöd och rättsliga ramar för sin personuppgiftsbehandling samtidigt som regleringen

ökar transparensen gentemot de registrerade och allmänheten (se även avsnitt 6).

8.5 Övriga konsekvenser

8.5.1 Konsekvenser för jämställdheten

Totalt har 23 849 individer under 2024 deltagit i de individinriktade insatser som samordningsförbunden finansierat och av dessa var 57 procent kvinnor och 43 procent män (Försäkringskassan, Rapport – *Redovisning av målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbund 2024*). Förslaget innebär ett förbättrat underlag för uppföljning av samordningsförbundens insatser, vilket kan bidra till att utveckla stödet till de kvinnor och män som deltar i sådana insatser. Om det förekommer olikheter mellan män och kvinnor inom de samordnade rehabiliteringsinsatserna är det till fördel ur ett jämställdhetsperspektiv att sådana skillnader synliggörs, vilket ett förbättrat underlag för uppföljning kan möjliggöra.

8.5.2 Konsekvenser för arbetsutbudet

Förslaget innebär ett förbättrat underlag för att följa upp och utvärdera insatser som finansieras av samordningsförbund. Det skapar förutsättningar för att de insatser som har goda resultat kan spridas, vilket i sin tur kan bidra till att fler snabbare bör kunna lämna offentlig försörjning och stå till arbetsmarknadens förfogande.

8.5.3 Konsekvenser för unionsåtaganden och andra internationella åtaganden

Förslagen har tagits fram med hänsyn till bl.a. den europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Sveriges internationella åtaganden samt de åtaganden som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Förslagen bedöms inte ha några EU-rättsliga konsekvenser.

8.5.4 Övriga konsekvensbedömningar

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för brottsligheten eller för felaktiga utbetalningar. Förslagen bedöms inte heller ha några konsekvenser för de integrationspolitiska målen, för barnens situation eller miljön.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Lagens syfte

1 § Syftet med denna lag är att ge Försäkringskassan möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

I paragrafen anges lagens två syften. Det ena syftet är att ge Försäkringskassan möjlighet att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt finsam-lagen. Det andra är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid en sådan behandling. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.1.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller kommer att ingå i ett register.

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.2.

Med uppföljning av rehabiliteringsinsatser enligt *första stycket* avses dels den uppföljning som samordningsförbund svarar för

enligt 7 § finsam-lagen, dels den uppföljning på nationell nivå som Försäkringskassan föreslås svara för genom en ny bestämmelse i 5 c § Försäkringskassans instruktion. Av bestämmelsen följer att lagen endast är tillämplig vid Försäkringskassans verksamhet med uppföljning av rehabiliteringsinsatser enligt finsam-lagen. Lagen är alltså inte tillämplig i någon annan del av Försäkringskassans verksamhet. Definitioner av begreppen personuppgifter och behandling finns i artikel 4.1 och 4.2 EU:s dataskyddsförordning.

I *andra stycket* begränsas paragrafens tillämpningsområde till en viss typ av behandling av personuppgifter. Bestämmelsen är utformad i nära anslutning till artikel 2.1 i EU:s dataskyddsförordning och bör tolkas på samma sätt som den artikeln. En definition av begreppet register finns i artikel 4.6 i samma förordning. Bestämmelsen innebär att t.ex. minnesanteckningar som enbart förs på papper inte omfattas av lagens tillämpningsområde.

Förhållandet till annan reglering

3 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Vid behandlingen av personuppgifter enligt denna lag gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Paragrafen anger lagens förhållande till annan dataskyddsreglering. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

Av *första stycket* framgår att lagen kompletterar EU:s dataskyddsförordning. Det innebär att lagen inte kan tillämpas fristående, utan endast tillsammans med EU:s dataskyddsförordning. EU:s dataskyddsförordning är direkt tillämplig men förutsätter eller tillåter i vissa avseenden nationella bestämmelser som kompletterar förordningen.

I *andra stycket* anges lagens förhållande till dataskyddslagen. Dataskyddslagen, som kompletterar EU:s dataskyddsförordning på nationell generell nivå, är subsidiär i förhållande till denna lag. Bestämmelsen innebär att om inte annat följer av denna lag eller

föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, gäller dataskyddslagen.

Uppgifter om avlidna personer

4 § Vid behandling av uppgifter om avlidna personer ska följande reglering tillämpas:

1. denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen,
2. EU:s dataskyddsförordning, och
3. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

I paragrafen regleras vad som gäller vid behandling av uppgifter om avlidna personer. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.4.

I paragrafen slås fast att lagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska tillämpas vid behandling av uppgifter om avlidna personer. Även EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen ska tillämpas vid behandling av sådana uppgifter. Genom paragrafen utvidgas därmed lagens tillämpningsområde i förhållande till EU:s dataskyddsförordning. En del av bestämmelserna i de rättsakter som listas kräver den registrerades aktiva medverkan. Det gäller t.ex. artiklarna i EU:s dataskyddsförordning om den registrerades rättigheter. Dessa och andra bestämmelser som kräver den registrerades medverkan kan av naturliga skäl inte tillämpas för uppgifter om avlidna personer. Paragrafen innebär inte att efterlevande och andra ges möjlighet att göra gällande rättigheter som tillkom den avlidne när denne var i livet.

Personuppgiftsansvar

5 § Försäkringskassan är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Av paragrafen framgår att Försäkringskassan är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. I artikel 4.7 i EU:s dataskyddsförordning finns definitionen av personuppgiftsansvarig. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Ändamål

6 § Personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för att utföra verksamhet enligt 2 §.

I paragrafen anges det primära ändamålet för Försäkringskassans behandling av personuppgifter enligt lagen, dvs. uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.2.

Ändamålet återspeglar behovet av att kunna behandla personuppgifter för att kunna genomföra kraven på uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund som följer av 7 § finsam-lagen och den föreslagna 5 c § Försäkringskassans instruktion. Det primära ändamålet ger tillsammans med den sekundära ändamålsbestämmelsen (7 §), bestämmelsen om finalitetsprincipen (8 §) och bestämmelsen om syftet med lagen (1 §) en ram för den personuppgiftsbehandling som är tillåten.

Av paragrafen framgår att en grundläggande förutsättning för att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund är att behandlingen är nödvändig för detta ändamål. Kravet på nödvändighet innebär inte ett krav på att behandlingsåtgärden ska vara oundgänglig. Behandlingen kan anses nödvändig och därmed tillåten, om behandlingen leder till effektivitetsvinster (prop. 2017/18:105 s. 189). Att behandlingen skulle kunna ske manuellt, dvs. utan tekniska hjälpmedel, medför därför inte per automatik att behandlingen inte anses nödvändig. I kravet på nödvändighet ligger dock att personuppgifter inte får behandlas om syftet med behandlingen kan uppnås lika bra med andra medel, t.ex. genom att uppgifterna anonymiseras (jfr prop. 2017/18:232 s. 117).

7 § Personuppgifter som behandlas enligt 6 § får också behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Paragrafen anger för vilka sekundära ändamål Försäkringskassan får behandla personuppgifter inom lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.3.

Personuppgifter som behandlas för primära ändamål får också behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning. Med detta avses att uppgifts-

lämnandet sker med stöd av bestämmelser som påbjuder eller tillåter utlämnande. Det kan t.ex. röra sig om en uttrycklig uppgiftsskyldighet (10 kap. 28 § OSL) eller uppgiftslämnande som sker i syfte att fullgöra serviceskyldigheten gentemot enskilda enligt förvaltningslagen (2017:900) eller som följer av skyldigheten för en myndighet att på begäran av en annan myndighet lämna uppgift som den förfogar över, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång (6 kap. 5 § OSL).

8 § Personuppgifter som behandlas enligt 6 § får också behandlas för andra ändamål, under förutsättning att uppgifterna inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med de ändamål som uppgifterna samlades in för.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om den s.k. finalitetsprincipen i EU:s dataskyddsförordning. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.4.

Bestämmelsen tydliggör att finalitetsprincipen i artikel 5.1 b i EU:s dataskyddsförordning gäller vid behandling av personuppgifter enligt lagen. Utvidgad behandling av personuppgifter enligt denna paragraf förutsätter att uppgifterna har samlats in för det primära ändamål som anges i 6 §. Bestämmelsen är utformad i nära anslutning till artikel 5.1 b i EU:s dataskyddsförordning och bör tolkas på samma sätt. Detta innebär bl.a. att behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 i EU:s dataskyddsförordning inte ska anses vara oförenlig med de ursprungliga ändamålen. Det innebär också att de omständigheter som anges i artikel 6.4 i EU:s dataskyddsförordning ska beaktas vid bedömningen av om behandlingen är förenlig med finalitetsprincipen. Bestämmelsen medför t.ex. att det kan vara tillåtet att samköra uppgifter som samlats in för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund med uppgifter från andra register under förutsättning att ändamålet med en sådan behandling inte är oförenligt med det ändamål som anges i 6 §.

Känsliga personuppgifter

9 § Sådana känsliga personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas, om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Paragrafen reglerar möjligheten till behandling av känsliga personuppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 4.5.

Bestämmelsen innebär ett undantag från förbudet mot behandling av känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. I artikel 9.2 finns ett antal undantag, som trots förbudet i vissa fall tillåter behandling av personuppgifter. För behandlingen av personuppgifter i verksamheten med att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund finns stöd i undantagen för behandling som är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse enligt artikel 9.2 g.

De personuppgifter som myndigheten får behandla med stöd av bestämmelsen är sådana som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning, dvs. personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning. Definitioner av genetiska och biometriska uppgifter samt uppgifter om hälsa finns i artikel 4.13, 4.14 och 4.15 i EU:s dataskyddsförordning.

Känsliga personuppgifter får endast behandlas om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Det innebär att behandlingen måste kunna motiveras i varje enskilt fall. Nödvändighetsrekvisitet har samma innebörd som i 6 § (jfr prop. 2017/18:105 s. 75 och 76). Med uttrycket ”ändamålet med behandlingen” avses behandling som utförs både med stöd av den primära och med stöd av den sekundära ändamålsbestämmelsen. Hänvisningen till EU:s dataskyddsförordning är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Sökbegränsningar

10 § Det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Förbudet omfattar dock inte sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa, om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av denna lag.

Paragrafen reglerar sökbegränsningar avseende känsliga personuppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 4.6.

Enligt *första stycket* är det förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Bestämmelsen utgår från syftet med en sökning. Definitionen av känsliga personuppgifter finns i 9 §, som hänvisar till artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. Sökförbudet avser alla tekniska åtgärder som innebär att uppgifter används för att strukturera eller systematisera information i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Däremot hindrar bestämmelsen inte sökningar som görs i ett annat syfte än att identifiera ett urval av individer, t.ex. för att ta fram verksamhetsstatistik eller för registervård (prop. 2017/18:105 s. 91 och 195). Bestämmelsen innebär att Försäkringskassan inte får utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på genetiska eller biometriska uppgifter eller uppgifter som avslöjar en persons politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelser eller medlemskap i en fackförening.

I *andra stycket* anges att förbudet inte omfattar sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa, om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av lagen, dvs. uppföljning rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Vid sådan uppföljning kan förekomma uppgifter om individers försörjning, t.ex. om individen har beviljats en socialförsäkringsförmån och till vilken omfattning förmånen utgår. Det kan också förekomma uppgifter om att den deltagande individen har anvisats insatsen av hälso- och sjukvården. Även den omständigheten att individen överhuvudtaget deltar i en rehabiliteringsinsats kan anses vara en personuppgift om hälsa. Sådana uppgifter behövs för att kunna följa upp insatserna på ett ändamålsenligt sätt.

Förutsättningen för att det ska vara tillåtet att göra sökningar i enlighet med undantaget är att sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i den aktuella uppföljningen.

Åtkomst till personuppgifter

11 § Åtkomsten till personuppgifter ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter enligt denna lag.

Åtkomsten till personuppgifter ska kontrolleras och följas upp regelbundet.

Paragrafen reglerar den interna tillgången till personuppgifter vid verksamheten med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 4.7.

Uttrycket ”var och en” i *första stycket* inkluderar såväl tillsvidareanställd personal som personer med tidsbegränsade anställningar eller uppdrag vid Försäkringskassan. Det ankommer på Försäkringskassan som personuppgiftsansvarig att aktivt ta ställning till vilket informationsbehov ett tjänsteåliggande eller uppdrag medför och tilldela den behörighet som behövs utifrån det. Myndigheten har ett ansvar för att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att personuppgifter inte sprids utanför den krets av personer som behöver ha tillgång till dessa för att kunna utföra sina arbetsuppgifter (jfr artikel 32 i EU:s dataskyddsförordning).

Enligt *andra stycket* ska Försäkringskassan kontrollera och följa upp åtkomsten till personuppgifter regelbundet. Kontroller ska genomföras systematiskt och återkommande och inte bara när Försäkringskassan av någon orsak har fått anledning att misstänka att obehörig åtkomst har förekommit. Kontroll kan t.ex. ske genom uppföljning av loggar i ett system.

Elektroniskt utlämnande av personuppgifter

12 § Personuppgifter får lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheten att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Paragrafen reglerar förutsättningarna för elektroniskt utlämnande av personuppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 4.8.

Av *första stycket* framgår att elektroniskt utlämnande är tillåtet om det inte är olämpligt. Med elektroniskt utlämnande avses såväl utlämnande genom direktåtkomst som annat elektroniskt utlämnande, t.ex. utlämnande genom e-post. Bedömningen av om utlämnandet är olämpligt ska ske med beaktande av bestämmelser om sekretess, vad syftet med utlämnandet är, vem mottagaren är, vilka uppgifter det rör sig om samt om nödvändiga säkerhetsåtgärder är vidtagna. Elektroniskt utlämnande på andra sätt än genom direktåtkomst till andra offentliga aktörer bör som utgångspunkt anses vara lämpligt. Vid utlämnande genom direktåtkomst är större restriktivitet påkallad. Bedömningen bör då innefatta en noggrann

prövning av vilka särskilda integritetsrisker ett sådant elektroniskt utlämnande kan innebära. Myndigheten kan vid bedömningen behöva överväga typen av personuppgifter, sekretesskyddet hos mottagaren, behovet av säkerhetsåtgärder, t.ex. tekniska begränsningar för att säkerställa skyddet för den personliga integriteten, mottagarens förmåga att vidta åtgärder för att säkerställa skyddet för den personliga integriteten, mottagarens förmåga att vidta nödvändiga säkerhetsåtgärder, behovet av effektivitet m.m. Att mottagaren har ett kontinuerligt eller stort behov av uppgifterna i sin verksamhet kan tala för att direktåtkomst inte är olämplig. Motsatsvis bör direktåtkomst till uppgifter som mottagaren sällan kan komma att behöva, eller som inte är av särskilt stor betydelse för mottagaren, i högre utsträckning betraktas som olämplig. Om det rör uppgifter som inte är av integritetskänslig karaktär kan detta tala för att ett utlämnande kan ske via direktåtkomst, eller om det finns ett nära samband mellan de olika verksamheterna. Även i situationer där två eller flera myndigheter är gemensamt ansvariga för att utföra en viss uppgift kan direktåtkomst komma att framstå som det mest lämpliga sättet för utlämnande. Detta kan t.ex. aktualiseras i fall där andra medlemmar i ett samordningsförbund än Försäkringskassan har behov av personuppgifter för att uppfylla kraven i sin egen uppföljningsverksamhet.

I *andra stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheterna att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Längsta tid för behandling

13 § Personuppgifter får inte behandlas under längre tid än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att personuppgifter längst får behandlas under viss tid.

Paragrafen innehåller en huvudregel om längsta tid för behandlingen av personuppgifter vid verksamheten med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Bestämmelsen motsvarar principen om lagringsminimering i artikel

5.1 e i EU:s dataskyddsförordning. Övervägandena finns i avsnitt 4.9.

Första stycket innebär en skyldighet för Försäkringskassan att upphöra med behandlingen av personuppgifterna så snart de inte längre behövs med hänsyn till det ändamål för vilket de behandlas. Det är alltså ändamålet med behandlingen som avgör hur länge uppgifterna får behandlas. När det inte längre, med hänsyn till ändamålet, finns något behov av att behandla personuppgifterna ska dessa tas bort eller avidentifieras på ett sådant sätt att alla identifieringsmöjligheter försvinner. Bestämmelsen ställer krav på Försäkringskassan att kunna motivera fortsatt behandling av personuppgifter, t.ex. inför en tillsynsmyndighet.

I *andra stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att personuppgifter som längst får behandlas under viss tid.

Begränsning av rätten att göra invändningar

14 § Artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning om rätten att göra invändningar gäller inte vid sådan behandling som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Paragrafen innebär ett undantag från den rätt för registrerade att göra invändningar mot behandlingen av personuppgifter som regleras i artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning. Hänvisningen till EU:s dataskyddsförordning är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Övervägandena finns i avsnitt 4.10.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Uppgiftsskyldighet

27 a § *Arbetsförmedlingen samt den region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund ska lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.*

Paragrafen, som är ny, reglerar samordningsförbundens medlemmars skyldighet att lämna uppgifter till Försäkringskassan inom ramen för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Sådana uppgifter kan t.ex. vara namn och personnummer på deltagare i rehabiliteringsinsatser samt deras utbildningsbakgrund, sysselsättning och försörjning före och efter insatsen. Med uppföljning avses här såväl den lokala uppföljningen som samordningsförbunden svarar för enligt 7 § finsam-lagen som den nationella uppföljningen som Försäkringskassan ansvarar för enligt den föreslagna 5 c § Försäkringskassans instruktion.

Bestämmelsen korresponderar med 6 § i den föreslagna lagen om behandling av personuppgifter vid uppföljning av finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Av den bestämmelsen framgår att Försäkringskassan endast får behandla uppgifter enligt lagen om det är nödvändigt för att utföra verksamheten med att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

27 b § *Ett samordningsförbund ska lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.*

Paragrafen, som är ny, reglerar samordningsförbundens skyldighet att lämna uppgifter till Försäkringskassan inom ramen för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Av den föreslagna 5 c § Försäkringskassans instruktion följer att Försäkringskassan ska ansvara för den nationella uppföljningen av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Uppgifter av vikt för denna uppföljning kan t.ex. vara tilldelade medel, budgeterade och förbrukade medel samt uppgifter om insatserna som samordningsförbunden finansierar.

9.3 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

28 kap.

Uppföljning av rehabiliteringsinsatser

4 c § Sekretess gäller hos Försäkringskassan i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Paragrafen, som är ny, reglerar sekretess i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Första stycket innehåller ett så kallat rakt skaderekvisit, vilket innebär en presumtion för offentlighet. Sekretessen motsvarar det skydd som gäller enligt 28 kap. 1 § första stycket OSL.

Bestämmelsen tar sikte på sådana uppgifter som enligt 27 a och 27 b §§ finsam-lagen ska lämnas till Försäkringskassan av Arbetsförmedlingen samt regioner och kommuner som är medlemmar i samordningsförbund respektive av samordningsförbunden själva. Till det kommer sådana uppgifter som Försäkringskassan, i egenskap av medlem i samordningsförbund, förser uppföljningssystemet med.

Av *andra stycket* framgår att sekretessen gäller i högst sjuttio år för en uppgift i en allmän handling.

Kansliavdelningen
Renée Alvarsson
renee.alvarsson@smedjebacken.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-09-24

Referens
KS 2026/00017

Kommunstyrelsen

Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Redovisning av delegationsbeslut godkänns.

Ärendebeskrivning

Personalchefens beslut enligt beviljad delegationsrätt:

- Anställning av HR-specialister, dnr 2026/00353

Räddningstjänstens beslut enligt beviljad delegationsrätt:

- Sotningsärende, dnr 2026-000036

Köpekontrakt

Köpekontrakt gällande Brustorpet 7:5 har undertecknats av kommunstyrelsens ordförande och teknisk chef enligt delegation beviljad av kommunstyrelsen 2025-11-11 § 147.

Kansliavdelningen
Renée Alvarsson
renee.alvarsson@smedjebacken.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-09-24

Referens
KS 2026/00313

Kommunstyrelsen

Meddelanden

Förslag till beslut

Meddelandena tas emot och läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Cirkulär 26:9 Avtal om utbyte av personuppgifter (AUP) med Kommunal

Cirkulär 26:11 Lokalt kollektivavtal med arbetstagarorganisation som inte omfattas av avtalet AUP

Statusrapport Införande av FNI i kommunala fastigheter

Protokoll Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria varor 2026-09-08

Dalarnas kommunförbund årsredovisning och revisionsberättelse

Protokoll Hjälpmedelsnämnden 2026-09-17 §§ 29-38

Protokoll Västmanland Dalarna Lönenämnd 2026-06-05